

De Sleutelkoning

Thomas Meurkens, 2017.

1. Van praten ga je drinken

De scherpe scherven gebroken glas sneden in mijn schrale huid, en de druppels donker bloed vermengden zich met het weinige bier dat doodgeslagen op de bodem was blijven hangen.

Ik dronk nooit bier, of enig ander type alcohol als het erop aankwam. Wanneer ik dat wel deed, zoals nu het geval was, raakte ik de fijne motoriek in mijn handen en vingers kwijt. Gebroken glas als gevolg.

Ik zat naast een vrouw genaamd Mia. Ze zag er Pools, Oekraïens of Russisch uit, met lang ivoorkleurig haar, een laag make-up die medisch gezien als opperopperhuid geclassificeerd zou kunnen worden, ogen die lichtjes scheel keken – iets dat sommige mensen als begerlijk zouden beschouwen – en een

vuurrode jurk met kleine, witte en zwarte zigzagstrepen, het type waar een epilepticus niet te lang naar moest staren. Ik was geen epilepticus.

De jurk verborg iets meer dan de helft van haar twee prammen. Ertussen hing een ketting met een zilveren kruisje eraan. Ze was best aantrekkelijk. Niet woest aantrekkelijk zoals in sommige tijdschriften, niet smerig aantrekkelijk zoals in andere. Ik moest zeggen, ze was het mooiste wezen in mijn leeftijdscategorie dat ooit langer dan een minuut met mij had geconverseerd.

‘Wat doe je nou?’ riep ze verbaasd uit.

‘Ik knijp een glas kapot,’ antwoordde ik.

Eventjes was het stil en hoorde ik alleen de bargeluiden: een televisie op de achtergrond met daarop een voetbalwedstrijd waarbij de scheidsrechter voor de verandering eens meer floot dan het publiek, in de hoek twee oude mannetjes die probeerden te schaken maar telkens vergaten wie de laatste zet had gedaan, daarnaast een groepje jonge mannen dat praatte over de jachtgronden en de potentiële vangst van de avond, en iets verderop een verzameling, een kudde, een roedel, een zwerm vrouwen die hun gegiechel afwisselde met gefluister, op de spaarzame

momenten dat ze niet gezamenlijk het toilet hadden veroverd of in groepsformatie buiten aan het roken waren.

‘Waarom kneep je hem kapot?’

‘Ik spande m’n spieren aan,’ zei ik. ‘Van alcohol verlies ik de controle over m’n spieren.’

En ik werd er licht van in mijn hoofd, ging meer praten, werd er duizelig van en incoherent in mijn gedachten, maar dat alles zei ik niet tegen Mia.

Ze keek me aan. Knap, dacht ik bij mezelf, dat ze me aan kon kijken. Dat verhief haar in ieder geval boven driekwart à negentig procent van de mensheid.

‘Waar heb je op school gezeten?’ vroeg ze uit het niets, ongetwijfeld om maar van onderwerp te kunnen veranderen, daar ik niet bijzonder nuttige antwoorden bleef geven.

‘Ik heb niet op school gezeten.’

Ik wenkte de barman zoals ik dat andere barbezoekers had zien doen en waarachtig, nog geen minuut later stond er een nieuw glas bier voor mijn neus. Ik moest hier vaker komen, dacht ik bij mezelf. Een bar was best een goede plek. Mensen die met je praatten. Mensen die je begrepen. Mensen die in ieder

geval hun best deden.

‘Of, nou ja,’ corrigeerde ik mezelf, ‘ik heb een jaar op school gezeten. Op *De Walnoot*. Dat was geen succes.’

‘Waarom niet?’ vroeg Mia.

‘Laat ik..., laat ik een exemplarische situatie schetsen,’ zei ik.

Ik merkte dat ik over mijn woorden begon te struikelen. Als remedie dronk ik het nog bijna volle glas in een paar teugen leeg en vroeg ik mijn vriend de barman om een whisky. Toen hij een fles Jack Daniels pakte corrigeerde ik hem door met mijn kromme, doch uitgestrekte vinger naar de Chivas Regal te wijzen. Iets beters hadden ze niet. Ik dronk nooit, maar als ik dronk, dan wilde ik liever geen troep. Van troep ging ik te veel praten en werd ik bijdehand. Troep, zoals dit bier.

‘We stonden op het schoolplein,’ ging ik verder. ‘Ik in het midden, de rest eromheen. En maar roepen. Freek, kan je dit, kan je dat? Freek, kan je je elleboog likken? En als ik dat dan deed, proestte iedereen het uit van het lachen. Hilarisch, voor een etmaal. Minder leuk als het elke dag hetzelfde is en het dollen omslaat in treiteren en de lach van onschuldig leedvermaak

verandert in een lachje van verachting.'

Hoe vaak had ik tussendoor gehikt? Waren mijn woorden er zo coherent uitgekomen als de bedoeling was geweest?

'Je zei toch dat je Quintus heette?'

'Wat?'

'Nou,' zei Mia terwijl ze haar decolleté op orde probeerde te brengen, 'je heet Quintus, maar op school noemde iedereen je Freek?'

'Alliteratie,' zei ik. 'Alliteratie, mooie Mia, alliteratie.'

Ze keek me niet-begrijpend aan. Ik keek terug maar mijn ogen konden zich niet focussen op haar gezicht. Waar was dat glas Chivas Regal gebleven?

'Dus je bent niet echt naar school geweest?'

'Mijn huis was mijn school, en mijn school was mijn huis,' zei ik. 'Mijn vader mijn docent, zijn boekenkast mijn bibliotheek.'

'Wat doet je vader?'

'Hetzelfde, als ik.' Ik telde een hik, wat vast niet de eerste van de avond geweest was.

'En wat doe jij dan, Quintus?'

'Ik? *Me? Moi?* Oh Mia, wat ik doe wil je niet

weten.'

'Jawel hoor,' zei ze. Haar ogen waren waterblauw, dacht ik. Of patinagroen.

'Ik,' zei ik weer, 'ik ben de oplossing.'

'Pardon?'

'Oh, zoete melk met zwoele honing,' slaakte ik uit, 'ik ben de Sleutelkoning!'

Mia pakte het nieuwe glas whisky voor mijn neus weg. Ik vond het niet erg, ze mocht het hebben. Smerig spul.

'Nee,' ging ik door, 'ik ben geen sleutelmaker of simpele sleutelboer, als je dat soms denkt.'

Ik had moeite om mijn lijf op de barkruk te houden. Of mijn woorden er verstaanbaar uitkwamen wist ik ook niet zeker.

'En nee, ik verkoop ook geen sleutels,' ging ik verder. 'Nee, nee, mooie Mia, wat ik doe is uniek. Het is als een blauwe parel op een bed van bevroren kwallen. Een gouden stoelpoot in een dorre woestijn. *Hik*. Wat ik doe is uniek, zo bizar dat je het niet kan bedenken, zo bijzonder...nee, bijzonder is het niet! Bijzonder is het meisje dat zingt als een diva, of het jachtluipaard dat de sportwagen inhaalt. Nee, wat ik doe is niet bijzonder.'

Uniek, zeker. Apart, misschien. Bizar, wellicht. Maar niet bijzonder. Het is méér dan bijzonder, duizendmaal meer!

‘Quintus, je hebt duidelijk teveel gedronken.’

‘Vraag me wat ik doe, vraag me wat ik doe!’

Ik had duidelijk teveel gedronken. Ik hoorde een diepe zucht. Mia nam nog een slok uit mijn glas, mijn glas gevuld met stervelingen nectar.

‘Oké, wat doe je?’ vroeg ze terwijl ik in spanning zat te wachten.

‘Ik ben de Sleutelkoning! Ik beheer de sleutels van hier en daar, van boven en beneden. Ik verzamel alles wat past in een slot. Ik bewaar al wat deuren opent. Petrus is mijn patroon. Geef mij een slot en ik maak hem open. Nee, nog beter, geef mij een slot en ik heb de sleutel! Banken, deuren, kelders, bunkers, kastjes, kluizen, overal heb ik de sleutel van en voor! Van een vierduizend jaar oud slot in Nineveh tot het kluisje van de supermarktdirecteur op de hoek. Ik ben de Sleutelkoning. Ik open deuren tot andere dimensies. Sloten tot de kern van het mens zijn openen zich voor mij. De delicate grendel van de ziel breek ik open zonder te breken. Want ik ben de Sleutelkoning!’

'Hier krijg ik niet genoeg voor betaald,' hoorde ik Mia mompelen.

En toen danste ze van links naar rechts. Wat een mooie, uiterst felle, jaren '70 lampen had het plafond, bedacht ik me. En wat was de vloer toch plakkerig. Waarom was de vloer zo plakkerig? En toen sloten mijn ogen zich. Sloten. En nog wel zonder excuus. Zonder eerst te overleggen met mijn brein. Zonder te wachten tot ik thuis was.

2. Langgerekt thuis

Toen ik wakker werd was iedereen verdwenen. Geen muziek, geen voetbalcommentator, geen gemompel of gezang, geen Mia.

Bij het opstaan werd ik net niet ontdaan van mijn kleren door de plakkerige, met oud bier besmeurde vloer. Ik keek om me heen en zag nog steeds geen ziel.

‘Zo, weer wakker?’

De barman verscheen spik en span van achter de bar, glazen poetsend en flessen dichtdraaiend.

‘Zo te zien wel, ja.’

‘Mooi zo, scheer je weg dan!’

Ik keek hem even aan.

‘Nou, kom op dan, opsodemieten,’ zei hij. ‘Je hebt hier de hele avond kunnen pitten. Nu is het genoeg. Hup, naar huis.’

Ik sprak hem niet tegen. Ik was allang blij dat ik niet in mijn beschonken toestand naar buiten gegooid was. Op een koude winternacht kon je zomaar een ledemaat verliezen en daar had ik geen trek in.

Alhoewel, het zou mijn uiterlijk ongetwijfeld goed doen.
Hoe minder ik, hoe beter voor de ogen.

Ik liep naar buiten. Ochtend, schatte ik zo in. Het verkeer was in volle gang, de zon probeerde het laatste miezerige laagje sneeuw de nek om te draaien en de oude vertrouwde blik van verbazing en afschuw was weer te zien in de voorbijgangers die me per ongeluk aankeken.

Het opgedroogde bloed op mijn hand liet ik lekker zitten. Ik bekeek de prachtige roodbruine kleur, de korstjes, de klonters. Als je een monster was, dan moest je het ook goed doen, met overtuiging, met gevoel, vond ik. Strompelend, misvormde ledematen allemaal intact, met een gebogen rug, een abstract gelaat, en een walm van alcohol om me heen. En het opgedroogde bloed aan mijn handen. Het enige wat nog miste was een of ander hels wapen en een onschuldige jonkvrouw in mijn greep.

Terwijl ik naar huis begon te lopen kwam de nacht langzaam terug. Bier, whisky, Mia. Wat een geweldige valstrik. Door het bier en de whisky had ik niet door gehad dat Mia betaald was om met mij te praten. Alcohol, jij geniepige charlatan.

Ricky had me voor mijn verjaardag een avond in een bar gegeven, drank op haar rekening. Maar dat was natuurlijk niet genoeg geweest voor haar. Nee, Ricky moest alles uit de kast trekken. Ze moest en zou ervoor zorgen dat ik met een andere vrouw in gesprek zou raken, gewoon voor een avond. Ze had daar al zo vaak op aangedrongen, zo vaak op gezinspeeld, dat ik het had kunnen zien aankomen. De achterbakse feeks. Een Oost Europese dame inhuren om met Freek de Freak te praten. Echt iets voor Ricky. Ik mocht haar graag.

Ik kwam aan bij mijn huis. Van buiten zag het gebouw er kleiner uit dan de opslagdoos van een tweederangs honkbalplaatjesverzamelaar. Het hele huis was ongeveer drie meter breed. Er zat een deur in het midden en de ramen waren al in de tijd van mijn overgrootvader hermetisch dichtgetimmerd. Een huisnummer had het object nooit gehad en voor zover ik het had kunnen nagaan bestond het officieel ook niet. Mijn linkerbuurman dacht dat de ruimte bij het huis van mijn rechterbuurman hoorde en mijn rechterbuurman was überhaupt te achterlijk om over dergelijke dingen na te denken.

Ik glipte naar binnen. Het behoorde een geheim

te zijn dat ik hier woonde en hoe minder mensen het wisten, hoe minder mensen er vragen zouden kunnen gaan stellen. Dit huis moest onzichtbaar zijn, onvindbaar. Net als ik. Net als wat ik deed.

Van binnen was de woning aanzienlijk. Die drie meter breedte liep zo'n twintig meter door in de diepte. En dat was het. Een extreem langgerekte rechthoek, een vorm die meer weg had van een lucifer dan van een luciferdoosje. Dat was mijn huis. Dat was waar ik woonde.

Ik liep voorbij de plek waar mijn zomerjas hing en mijn zomerschoenen stonden. Mijn winterjas en winterschoenen gooide ik ernaast op de grond. Daarna liep ik door de woonkamer, langs mijn koolzaad gele lederen bank, mijn afgedankte designstoel en mijn jaren '90 televisie. Daarna kwam ik bij de boekenkamer.

Zoals met alle ruimtes in mijn huis was boekenkamer een verkeerde benaming. Aan de twee wanden stonden rijen dikke boekenkasten, met daartussenin een pad van zo'n twee meter breed. Ik had ze ooit allemaal geteld, de boeken waarvan er sommige al zo'n honderd jaar op dezelfde plek stonden te vergaan.

7429. 7429 waren het er. Mijn missie was om er 71 te kopen tijdens mijn leven, dan zou ik tevreden zijn en kon ik zonder schaamte naar de foto's van al mijn voorvaders kijken. De teller stond nu op 9, waarvan ik er 6 gevonden had bij het grofvuil.

Vorbij de boekenkasten bevond zich de badkamer. Een ingebouwde ruimte met een wc en een douche. De wastafel was al decennia geleden gesneuveld en niemand had ooit de behoefte, of de moed, gehad om hem te laten repareren.

De badkamer nam bijna de volledige drie meter breedte van het huis in beslag en liet slechts een smal looppad aan een van de zijkanten over. Telkens wanneer ik er voorbij wilde, en dat was iedere dag minstens tweemaal, moest ik zijwaarts lopen en opletten dat ik niet met mijn ellebogen stukken van de muur afschraapte.

Ik had nooit gezegd dat ik in een praktisch huis leefde.

Wanneer ik me eenmaal voorbij de badkamer had geworsteld, kwam ik in de keuken. Een aanrechtblad, een fornuis, een stoeltje, wat kastjes en een koelkast. Hier vond het kookwerk plaats en, de

afschrikwekkende badkamer in acht nemend die tussen hier en de woonkamer gelegen was, meestal ook het eetwerk. Het echte werk bevond zich dan weer voorbij de keuken.

24 vierkante meter gevuld met sleutels. Overal waar je keek: sleutels. Kasten vol, tafels waarvan je het tafelblad niet meer kon zien, rekjes aan de muren, en elke vierkante centimeter kamer die aan de kasten en rekken was ontsnapt werd getroffen door een spijker met daaraan een driekwartproefsleutel, een kruissleutel of een rechtheardsleutel. Als ik ze allemaal zou tellen, zou ik minstens een week bezig zijn.

Maar ik hoefde ze niet te tellen. Ik wist waar wat hing, ik wist waar welke sleutels lagen en waar ik welke set had opgeborgen. Het zat allemaal in mijn hoofd.

Over mijn hoofd gedacht, ik realiseerde me dat ik een kater had. Ik strompelde tussen mijn levenswerk door en plofte op het bed aan de achterkant van het huis. Het scheelde dat ik geen pijn voelde, anders zou de kater me voor de rest van de dag onschadelijk hebben gemaakt. Als ik de ongemakken van een kater had gevoeld, dan zou ik vandaag niet mijn hersenen hebben kunnen vullen met filosofische overpeinzingen

of zelfs maar met de gevechten tussen leeuwen en krokodillen die ik zo graag aanschouwde.

Ik stond weer op en liep langs de bakken met sleutels terug naar mijn keuken. Nog voordat ik de koelkast opentrok wist ik het al. Leeg. En inderdaad, de koelkast was leeg. Op een verrotte ui en een half pak sinaasappelsap na. De verklaring daarvoor lag erin dat mijn favoriete kant-en-klaar maaltijd in de aanbieding was geweest bij de supermarkt op de hoek en ik voor de verandering daar een tijdlang op had besloten te leven. Eergisteren had ik de laatste genuttigd en gisteren zorgden bier en whisky voor de aanbevolen dagelijkse hoeveelheid calorieën.

Ik pakte het pak sinaasappelsap uit de koelkast, schroefde de dop eraf en gooide hem achterover mijn keel in. Ook dat had ik kunnen weten. Hoe vaak dronk ik sinaasappelsap? En hoe lang geleden was mijn laatste keer geweest?

Ik voelde de slijmerige, draderige klont voormalig fruit mijn keel in glijden. Met een sprongetje was ik bij de gootsteen. Met twee stappen stond ik boven op het trappetje en liet ik de gelige smurrie weer uit mijn mond druipen. Erin ging makkelijker dan eruit, moest ik

toegeven. Ik spoelde mijn mond vijf minuten lang om teneinde de smaak eruit te krijgen. Na een matig succes besloot ik meteen maar de vergane ui in de afvalbak te werpen, als voorzorgsmaatregel.

Ik laadde de drie volle vuilniszakken die naast de afvalbak stonden op mijn smalle karretje en na een hoge dosis aan proppen, manoeuvreren, terugsturen, trekken en duwen, bereikte ik met het karretje en de vuilniszakken de voordeur.

De ene brief die al wekenlang bij de deur klaar lag om te worden verstuurd stak ik onder mijn arm en ik stapte de deur uit. Buiten was het koud, maar niet zo koud dat het een gevaar betekende voor mijn gezondheid, zelfs niet wanneer ik de zwetende staat meerekende waarin mijn lichaam op dit moment verkeerde. Teruggaan om mijn jas te pakken deed ik niet.

3. Huisartsenpost

Ik liep met het karretje naar de hoek van de straat en gooide de zakken in de container. De container die anderhalve kop boven me uitstak. Daarna liep ik, het karretje nog achter me aan zeulend en de brief die per ongeluk onder mijn deur was geschoven onder mijn rechterarm geklemd, naar de huisartsenpost.

Daar deed ik de enveloppe gericht aan Mevr. Van Beringen in de brievenbus. Tot dusver mijn goede daad van de dag.

Ik keek even naar mijn hand. Ik stond voor een huisartsenpost. De sneeën waren behoorlijk diep. Ik was onverzekerd. Ik was ongeregistreerd. Ik voelde geen pijn. Mijn beslissing was snel genomen.

Met het karretje achter me aan sjokte ik over de stoep naar meneer Duru. Meneer Duru stelde geen vragen. Meneer Duru keek me niet vreemd aan. Meneer Duru lachte me niet uit maar toe. Meneer Duru verkocht uien en verse, vloeibare sinaasappelsap.

Ik kocht tien kilo uien, tien kilo penen, tien

pakken havermout, tien pakken houdbare melk, en drie literpakken nieuwe maar niet bijzonder lang houdbare sinaasappelsap. Meneer Duru hielp me om alles zo stabiel en gecompriemd mogelijk in te pakken en op mijn karretje te laden.

‘Wil jij geen groter kar?’ vroeg de man met het vrolijke gezicht en de gigantische snor. Als iemand ooit een pandabeer met een walrus zou weten te kruisen, dan was diegene verplicht om het resultaat naar meneer Duru te vernoemen.

‘Kent u die reiskoffers voor vliegtuigen?’ vroeg ik aan hem. ‘Die koffers die exact de juiste breedte, lengte en diepte hebben om mee te mogen als handbagage in een vliegtuig? Nou, mijn huis is als een vliegtuig, en dit karretje is mijn handbagage. Groter past niet.’

Meneer Duru keek me even glimlachend aan.

‘Jij moet ander vliegtuig nemen,’ zei hij. ‘Jij moet Arabairways nemen. Is groter. Is beter.’

‘Ha, ha,’ lachte ik. ‘Heel goed. U heeft helemaal gelijk.’

De glimlach van meneer Duru vergrootte zich en zijn snor groeide exponentieel mee.

‘Tot volgende week,’ zei ik terwijl ik mijn karretje

tussen de schappen door naar buiten reed.

'Tot volgende week, meneer Djinn!'

Wat was het toch aandoenlijk als hij me op die manier toesprak. Djinn. Erkennend dat ik misschien wel onmenselijk was, niet van deze wereld, maar tegelijkertijd laten zien dat hij me zowel accepteerde als geloofde in mijn eventuele goedheid.

Goed, de islamitische Djinns waren weliswaar onzichtbaar en meer geesten dan echte wezens, maar zo specifiek en pietepouterig wilde ik er ook weer niet over nadenken.

Ik liep terug naar huis en voerde dezelfde handeling als even tevoren uit in omgekeerde volgorde. Naar binnen, met de kar door de gang, langs mijn bank en tv-toestel, tussen de boekenkasten door en rakelings, met nog geen centimeter speling, langs de badkamer, tot aan mijn keuken.

De koelkast vulde ik en mijn karretje ruimde ik op. Op mijn kruk staand sneed ik een wortel en een ui. Ik huilde niet. Niet van de uien, niet van de sneetjes in mijn handen die open sprongen, niet van het fornuis dat mijn onderarm kortstondig verbrandde.

Och, die Ricky, dacht ik terwijl ik mijn bakje

gebakken ui met wortel opat op de bank. Ze bedoelde het zo goed, maar wat was ze soms toch ook onnadenkend. Een bar, oké. Een vrouw, leuke poging. De combinatie, desastreus.

En het allerergste was, door de drank had ik mijn geheim verklapt en vanwege de ingehuurde Mia was er ook daadwerkelijk iemand geweest die geluisterd had, die het gehoord had. Mijn overdreven, overtrokken, maar desalniettemin uiterst geheime en niet voor andermans oren bestemde relaas was geregistreerd.

Mia hechtte er ongetwijfeld geen waarde aan. Waarschijnlijk geloofde ze het niet eens. Maar het bleef een stap in de verkeerde richting. Een stap die mij kon compromitteren, een stap naar ongewilde bekendheid, roddels en gevaarlijke mythes.

Ricky was uiteraard niet schuldig geweest, maar ze was wel de uiteindelijke veroorzaker. Ik moest haar nog maar eens duidelijk maken dat ik niet gediend was van dergelijke cadeaus of ongesolliciteerde uitbarstingen van barmhartigheid.

Maar niet vandaag.

‘En de jaguar sluipt door het oerwoud,’ meldde de beeldbuis. ‘Een kat door het struikgewas. Met onze

verborgen camera's kunnen we de koning van de jungle stap voor stap volgen. Niet ver van hem vandaan loopt een tapir met haar pasgeboren, gestreepte jong. Kijk hoe lastig hij het vindt om rechtop te blijven staan. Nog geen drie weken oud is hij, nog volledig op zijn moeder aangewezen. Zijn moeder die iets heeft gehoord. Zou ze weten dat de jaguar in de buurt is? Maar een moeder met haar jong is niet iets waar je ruzie mee wilt maken, ook niet als je een volgroeide, hongerige jaguar bent. Maar toch, de jaguar heeft hen geroken. Vlees is vlees, in de jungle. Hij sluipt steeds dichterbij. De tapirmoeder lijkt zich opeens weer van geen gevaar bewust. Ze zoekt rustig naar voedsel voor haarzelf en haar jong. De jaguar sluipt steeds dichterbij, geruisloos en zich concentrerend op zijn maal, waarvan hij weet dat hij er moeite voor zal moeten doen.'

Ik schakelde de televisie uit. Het was een herhaling die ik al driemaal gezien had. Het eind veranderde nooit.

4. Ontladen

Nadat ik de volgende dag was opgestaan nam ik een douche, ging ik door de ochtendroutine van het aankleden van mijn asymmetrische lichaam en maakte ik een grote bak havermout, met eroverheen gesprenkeld pure, verbleekte hagelslag en keiharde, donkerblauwe rozijnen.

Mijn ontbijt at ik rustig op achter het nieuws van acht uur. Doden, nog wat doden, een groeiende of dalende economie, en iets met een kikker. Ik concentreerde me liever op de happen die ik nam dan op de beelden die mijn ogen en oren binnen probeerden te dringen.

Na mijn ontbijt ging ik aan het werk. Het was een rustige periode, een rustige laatste paar jaar, als ik eerlijk moest zijn. Maar dat vond ik niet erg. Al moest ik toegeven dat dat wel eens anders was geweest. Hoe ik tegenover mijn werk stond was aanzienlijk veranderd door de jaren heen.

Het afgelopen decennium was ik door

verschillende mentale stadia en crises gezwommen. Ik was vanaf jongs af aan in dit werk opgegroeid, maar mijn werkzaamheden waren pas serieus begonnen toen ik vijftien was.

Het eerste jaar, toen mijn vader nog leefde, deed ik mijn werk omdat het nieuw, uniek en leuk was. Het jaar daarna deed ik het in nagedachtenis van mijn vader. Een jaar later deed ik het omdat ik niets anders te doen had. Het volgende jaar deed ik het omdat er niemand anders was die het zou willen doen of zou kunnen overnemen. Het daaropvolgende jaar deed ik het omdat ik de passie weer hervonden had. Een jaar later deed ik het simpelweg omdat ik nergens anders goed voor was.

En het volgende jaar deed ik het omdat ik me realiseerde dat alle bovengenoemde redenen waar waren. Ik moest mijn erfenis in stand houden, ik was ervoor gemaakt en gevormd, ik wist niets anders, ik was me bewust van de verwrongen significantie ervan en van de trivialiteit van alles wat ik als alternatief zou hebben kunnen doen.

En die sobere wijsheid droeg ik tot op de dag van vandaag met me mee. Al werd de hoeveelheid werk

alsmaar minder en minder.

Nagenoeg het enige wat me deze dagen nog restte was het omsmelten van sleutels die niemand meer wilde. De exemplaren die echt vernietigd moesten worden had ik allang omgesmolten, maar nu vond ik ook dat de sleutels die er simpelweg uiterst oninteressant en generisch uitzagen en waar niemand in de afgelopen tien jaar naar gevraagd had, gereed waren voor hergebruik.

Het leverde natuurlijk niets op. Die paar gram messing, dat stelde niks voor. Ik scheidde de messing in koper en zink. Die twee bakjes, koper en zink, waren het volst gevuld. Het bakje staal woog ook aardig wat. Nikkel stond op de vierde plek. Aluminium op nummer vijf. Sommige sleutels die ik had waren van zilver gemaakt, of van platina, maar die exemplaren smolt ik over het algemeen niet om. Daar waren ze te bijzonder voor en echt om geld verlegen zat ik niet.

Het gaf me altijd een gevoel van doem wanneer ik een sleutel omsmolt in mijn oventje. Er was geen weg terug. Je vernietigde iets dat decennialang een functie had gehad. Iets wat de toegang verschafte tot het een of ander, was niet meer, door mijn toedoen. Het verloor de

vorm, de uitstraling, de ziel.

Een sleutel van messing was een sleutel, een middel tot een doel, een bescherming, een bewaarder van mysterie, een voorbode voor rijkdom en kennis. Wanneer het uit mijn oventje kwam was het een klont gestolde messing.

Als de sleutel het konijn in het open weiland was, was de messing het konijn in de buik van de adelaar. In essentie dezelfde materie, maar in werkelijkheid anders, minder levend, in ieder geval. Al hield ik me voor dat mijn bakjes koper en zink gevuld waren met honderden zielen en duizenden verhalen.

Nadat ik vijf sleutels minutieus en met mijn volle aandacht had gedood en verorberd, was het tijd voor iets anders. Het was tijd om Ricky op te zoeken. Eergisteren had ze natuurlijk een afspraak gehad om te voorkomen dat ze met mij de kroeg in zou moeten, maar vandaag zou ik haar een blitzbezoek brengen. Onverwacht, niet te stoppen en een beetje desastreus. Voor haar. Met een glimlach, uiteraard.

Ik baande me een weg naar de deur, pakte mijn jas en begon aan de tien minuten durende wandeling. Ik liep nooit zo snel, zeker in de winter niet, omdat de kou

mijn al stijve ledematen continu tegen probeerde te werken. Ik mocht dan misschien onvatbaar zijn voor pijn, maar stijve benen kon ik maar tot op zekere hoogte ontstijven, hoeveel kracht ik ook gebruikte.

Ik liep over de stoep waar zich nauwelijks meer sneeuw of ijs bevond. Gepekeld waren de tegels door de vele voetstappen van vandaag. Ik sloeg de hoek om, keek op en zag dat een meisje van een jaar of twaalf me tegemoet kwam rennen.

‘Weet u waar het Merelplein is, meneer?’ vroeg ze hijgend, nog half rennend.

‘Hier de hoek om en dan de tweede straat rechts,’ antwoordde ik op mijn gebruikelijke toon. Schel, roestig, duidelijk articulerend.

‘Bedankt,’ begon ze te zeggen. Toen pas zag ze echt aan wie ze het gevraagd had. Ze slikte de laatste letters van haar dankbetuiging in en richtte haar ogen op de grond.

‘Bedankt,’ fluisterde ze nadat ze volledig tot stilstand was gekomen.

Dat was opvoeding, zei ik tegen mezelf. Niet veel dingen waren zwart wit, maar ik had er gedurende mijn leven een paar kunnen ontdekken: kinderen die me

zagen en hard de andere kant op renden waren slecht opgevoed, kinderen die me zagen, instinctief schrokken en doorgingen met wat ze aan het doen waren, waren goed opgevoed. Dat mensen van me schrokken kon me *an sich* niets schelen, maar als ze daarna ook nog met me probeerden te communiceren getuigde dat van een buitengewoon goed karakter, mijns inziens.

Of van een diepe buidel, dacht ik een beetje bitter. Oh, mooie, mooie, Mia.

‘Geen dank,’ zei ik tegen het meisje. Ik maakte een zo vriendelijk mogelijke buiging en keek haar na terwijl ze richting de hoek van de straat rende.

‘Hé, lelijkerd!’ riep iemand van de overkant. Ik keek op. ‘Hou je tengels bij je, wil je!’ Dit was duidelijk niet iemand uit de buurt. Onopgevoed, ontheemd, onbekend met mij.

‘Lelijk?’ riep ik tegen de man aan de overkant van de straat. ‘Lelijk? Ik? Meneer, u vergist zich.’

Ik was niet meer te houden. Dat gebeurde soms, daar was weinig aan te doen. Ik liet het dan ook maar gewoon gebeuren, al was ik er achteraf meestal wel rouwig om. Maar soms moest je jezelf iets gunnen waarover je je later schuldig kon voelen. Voor de een

was het een bak ijs, voor mij was het dit.

‘Lelijk is een buidelrat,’ ging ik verder terwijl ik naar de man toeliep. ‘Lelijk is een Tasmaanse duivel.’

Het mannetje droeg een briljantgroene pet op zijn kalende hoofd en een rugzak op zijn rechte rug.

‘Een lelijkerd,’ ging ik verder, ‘kan altijd nog een andere lelijkerd vinden om lelijke nakomelingen te maken. Het is te bevatten, te accepteren. En bovendien, lelijk is relatief. De een vindt Picasso het einde, de ander vindt hem het begin. Een moeder vindt haar kind nooit lelijk, terwijl anderen stilletjes hopen dat hun nageslacht er nooit zo uit zal gaan zien. Lelijkheid zit in het oog van de beschouwer, net als schoonheid, geloof en wanhoop.’

Dit alles schreeuwde ik tegen de beste man. Mijn ogen spuwden vuur, mijn speeksel vloog alle kanten op.

‘Maar ik?’ ging ik verder. ‘Ik ben niet lelijk. Ik ben simpelweg het tegenovergestelde van het schone. Ik ben wat niemand wil zijn. Ik ben de substantie waar nachtmerries van gemaakt zijn. Ik ben het ongewenste kind van de nacht, ik ben iets waarvoor zelfs Lucifer een plastisch chirurg zou inschakelen. Mijn zweet is lelijk, ik bloed lelijkheid en mijn tranen zijn lelijker dan

weggerotte lijken in de felle zon. Maar ik, ikzelf, ik als geheel, ik ben lelijkheid tot de dertiende macht, met zichzelf vermenigvuldigd en bij zijn kloon opgeteld, waarbij het geheel vele malen groter is dan de som van de delen!

Soms viel ik dus uit. Zo nu en dan sloeg ik door als mensen me uitscholden of beledigden. Niet eerlijk tegenover het lijdend voorwerp van mijn tirades, maar ik had geleerd dat het voor mij persoonlijk als een noodzakelijke uitlaatklep kon functioneren.

Ik stond inmiddels stil en rustig voor de zwijgende man. We keken elkaar even aan en zoals altijd won ik de staarwedstrijd. Ik liet hem weglopen, afdruipe n. Iedereen won. Ik had mijzelf ontladen, hij hield er geen gebroken rib aan over.

5. Tweede kans

Ik liep verder over de stoep, langs de hoge herenhuizen, door een klein parkje en onder een luidruchtig viaduct door.

Ik probeerde altijd zoveel mogelijk te putten uit mijn uitstapjes. Misschien dat ik gemiddeld drie keer per week mijn huis verliet. Boodschappen doen bij Meneer Duru, eventueel aanwezige sleutels op het station ophalen, zwemmen, Ricky bezoeken. En tijdens die uitstapjes nam ik zoveel als ik kon in me op.

Altijd wanneer ik door de stad liep keek ik naar de mensen die ik tegenkwam. Ik scande de huizen, de straten, de auto's, de dieren en de kinderen. Meestal velde ik geen oordelen maar keek ik alleen naar hoe men zich bewoog, zich verhield. Ik keek naar de kleuren van de dingen en gaf ze hun namen. Ik keek naar de rennende kinderen op het gras en de vliegende vogeltjes in de lucht. Ik keek naar de bomen die dansten zonder moe te worden en naar het water dat rustig kabbelde zonder de slaap te vatten. Soms kon ik

moeilijk onderscheid maken tussen een wandeling en een droom. Maar dit was een wandeling, zoveel wist ik, zeker toen ik Ricky's huis bereikte.

Ricky woonde in een krot. Als mijn huis een volgestouwde olietanker was, was haar huis een tweeduizend jaar geleden verlaten atrium. Vierkant, overwoekerd door onkruid in de vorm van verftubes en lege zakjes paprikachips, en gebrekkig in alle dingen die een woning tot een woning maakten, waaronder een keuken, een slaapkamer en een douche.

Een huis, kort gezegd, dat perfect bij haar paste. Ricky met haar weelderige haren, haar uitgezette aderen en haar ingevallen gezicht. Maar een gezicht dat ik graag weer zou willen aanschouwen.

Ik klopte aan.

'Ricky?'

Ik klopte nogmaals aan.

'Ricky?'

Weer kwam er geen reactie. Ik klopte nogmaals en drukte mijn oor tegen de houten, splinterige oude deur aan. Nog steeds hoorde ik niets.

'Ricky, ik ben het!'

Misschien sliep ze nog, of was ze op pad. Bij

haar kon alles en met logica zou ik nooit kunnen achterhalen wat ze precies aan het doen was of wanneer ze terug zou komen. Hoe dan ook, ik kon niet teveel aandacht trekken door hier te blijven kloppen en besloot met een omweggetje naar huis terug te lopen en het later nogmaals te proberen.

Snelwandelend manoeuvreerde ik door de straten en steegjes heen. Ik overdacht en veroordeelde mijn uitval van zo-even. Het was riskant geweest. Ik had mezelf teveel in de schijnwerpers gezet door als een bezetene een onschuldige omstander de les te lezen.

Niemand had mij tegengehouden, niemand had er iets van gezegd, niemand had er een groter ding van gemaakt dan het was. Wat dat betreft was ik extra in het voordeel. Het klassieke omstandereffect bevatte voor mij namelijk een aparte subparagraaf: niet alleen hoe meer omstanders, hoe lager de kans op ingrijpen, maar ook hoe excentrieker de dader, hoe minder snel mensen ter plekke daadwerkelijk iets zouden ondernemen.

Aan de andere kant, bij een Osloconfrontatie zou ik zonder twijfel in het nadeel zijn: kleine kans dat mensen me niet uit een rij met andere verdachten zouden herkennen.

Hoe dan ook, voor zoiets als vanochtend zou men echt niet de politie inschakelen. De politieagenten die een dergelijke melding zouden binnenkrijgen zouden ongetwijfeld denken dat ze wel iets beters te doen hadden.

En desondanks vond ik dat ik meer dan genoeg confrontatie gehad had voor vandaag. Voor de rest van de week, voor de rest van het jaar, voor de rest van mijn leven, als het aan mij lag.

Zodra ik thuis was plofte ik op de bank. Ik moest iets vredigs doen, iets ontspannends, iets dat niet confronteerde. Ik stond op en liep naar de boekenkast. 7429 keuzes. Een klein deel, nog geen halve procent, had ik gelezen. Ik pakte het boek waar volgens mijn vluchtige blik het meeste stof op lag. *Dimitri* las de titel. Of wellicht was het de auteur. Er stond enkel *Dimitri* op de voorkant in grote schuingedrukte, zwarte letters op vaal rood, oudroze om precies te zijn.

De kleur was vroeger zonder twijfel aantrekkelijker geweest. Robijnrood, misschien zelfs vermiljoen. Zowel de achterzijde als de rug toonde niets dan de achtergrondkleur, de vergane tint rood.

Ik sloeg het boek open en snoof het stof op.

Ongewild, maar toch, het gaf me een kick, terwijl ik probeerde niet te niezen. Ik rook de geur van schimmel. Schimmel, die kaas tot een luxe vermaakte en bij boeken iedereen met de neus in de nostalgie drukte.

De bladzijden zagen er nog gaaf uit. Hier en daar een vouwtje, een enkele scheur, maar meer niet. Mijn vader, en diens vader naar het schijnt, waren altijd zuinig op boeken geweest. Ze geloofden dat boeken als sleutels waren.

Hoe afgezaagd het ook klonk, boeken boden namelijk een portaal naar een andere wereld. Mijn familie vond dat als je een boek opensloeg, je als het ware een deur opende, en als je een sleutel in het slot stopte, ontvouwde je een boek. Boeken en sleutels waren beide media volgens hen, proxies voor iets groters, iets diepers. En daarbovenop waren ze beiden gevoelig voor de tand des tijds, voor mishandeling: een boek raakte onleesbaar, een sleutel onbruikbaar. Eén glas water en een boek was voor altijd verloren. Eén scheurtje in het metaal, en wat er zich achter de deur bevond was onbereikbaar geworden. Boeken en sleutels waren één volgens mijn familie, en dienden even zorgvuldig, even liefdevol behandeld te worden.

Maar ik was geen lezer. Verre van, ik had er niets mee. Maar ik moest natuurlijk op z'n minst een van de filiën van mijn voorvaderen eren, en ik had om die reden vol overtuiging gekozen voor sleutels, sloten, en alles daaromtrent. De boeken had ik er ongewild bij geërfd.

En die boeken liet ik dus meestal links liggen. Maar voor Discovery Channel of National Geographic in beeld en geluid kon je mij altijd wakker maken.

Nadat ik voor de kast staand de eerste pagina gelezen had, wat neerkwam op één zin en een beetje, zette ik *Dimitri* terug tussen een olijfgrijze rug en een okerbruine. Daarna plofte ik voor de tweede maal in twee minuten op de bank. Ik drukte op het aanknopje. Na een tijdje gezapt te hebben stond ik weer op en besloot ik nogmaals bij Ricky langs te gaan.

Ik pakte mijn jas van de kapstok en slenterde zo langzaam mogelijk door de straten heen. Hoe langer ik erover deed om haar voordeur te bereiken, hoe meer kans zij had om tegen die tijd terug te zijn, aldus mijn redenering. Maar ook aan die tactiek zal uiteraard een limiet.

'Ricky,' zei ik niet veel later door de brievenbus

heen.

Er klonk ditmaal binnen wat gestommel. Ik luisterde ernaar en glimlachte.

Ricky, ach, Ricky.

Ricky leek op het eerste gezicht een open boek te zijn. Je hoefde haar maar aan te kijken en er verscheen meteen een gedetailleerd beeld van haar op je netvlies; ze werd iedere dag wakker tegen het begin van de middag, drie spuiten nog in haar armen stekend en haar linker pink in een bakje met vodka. Dan stond ze op, trok ze een stuk pizza van de vloer af, belegde ze hem met plakjes kaas gejat van de McDonalds op de hoek en verorberde ze haar ontbijt terwijl ze probeerde de stoplichten op de hoek van de straat van kleur te doen veranderen met enkel haar wilskracht en het vermogen dat de plakjes kaas haar tijdelijk hadden geschonken. Daarna herinnerde ze zich dat er iemand was blijven slapen en schopte ze diegene eruit, nooit zeker wetend om welk geslacht het ditmaal ging.

Op zondagen lag ze voor de kerk met een opengevouwen paraplu over haar hoofd en eens in de maand roofde ze een dag lang tasjes van oude dames in de metro, met een gedoofde sigarettenpeuk in haar

mond.

Zo leek ze op het eerste gezicht te zijn. Dat was de eerste impressie die je van haar kreeg. Maar niets was minder waar.

Ricky was extravagant, dat zeker, maar ze was de goedheid zelve. Artistiek, accepterend, vol eigentijdse wijsheden en met een luchtige, positieve kijk op het leven. Drugs deed ze nog minder dan ik en met haar kunstwerken verdiende ze genoeg geld om elke maand weer rond te komen. Ze zag eruit zoals ze niet was en was zoals ze er niet uitzag.

Misschien dat we elkaar daarom zo goed lagen.

6. Over konijntjes en lampreitjes

‘Ricky!’ zei ik zo enthousiast mogelijk toen ze de deur opendeed.

‘Quasimodo!’ antwoordde ze met een vrolijk spottende glimlach.

Ik liep naar binnen en ging zitten in een hoek waar een paar geelgroene kussens op de grond verspreid lagen.

‘Wat leuks gedaan, gisteren?’ vroeg ik.

‘Nee, nee, nee,’ antwoordde ze. ‘Eerst gaan we het over jou hebben. Hoe was het eergisteren?’

Ze vroeg het terwijl ze een paar zakjes chips van de grond raapte en de waterkoker aanzette om venkelthee te maken. Altijd venkelthee.

‘Een openbaring, Ricky, een openbaring.’

‘Positief?’

‘Ik zou willen dat ik die vraag op die manier zou kunnen beantwoorden,’ zei ik.

Ze schonk het kokende water in de theekan, zette de Paddington mok voor me neer en ging naast

me op de kussens zitten. Haar haren waren net zo witgrijs en warrig als altijd. Haar gezicht permanent ingevallen, wallen onder haar ogen die een eventuele tsunami zonder moeite zouden tegenhouden, een gezichtskleur die ergens tussen kerriegeel en olijfgrijs in lag, en een lichaam waarvan zelfs ik me af en toe afvroeg hoe zoiets duns en iels niet door de elementen van de aarde, WiFi signalen of radiogolven werd gedesintegreerd.

‘Vond je het geen goed idee?’ vroeg ze vol verwachting.

Ik parkeerde mijn gedachten aan mijn uitval van vandaag en greep terug naar de nacht in kwestie. De nacht van mijn slippertje.

‘De bar was leuk bedacht. De praathoer maakte me even oprecht gelukkig. Totdat ik knock-out ging.’

‘Oh,’ zei Ricky vrolijk, ‘maar in ieder geval ben je er een keertje echt uit geweest! Het zal voor eeuwig in je geheugen gegraveerd staan. Zoals het spreekwoord ons zegt, beter één biertje in je buik, dan een sixpack in de supermarkt. Of, nog relevanter in dit geval, beter één mooie avond in de bar, dan tien in je hoofd!’

‘Ja,’ zei ik, ‘daar wilde ik het met je over hebben,

Ricky.'

Ik vond het moeilijk. Haar goede intentie en enthousiasme maakten het nog lastiger voor me.

'Zulke dingen zijn simpelweg te riskant voor mij,' zei ik uiteindelijk. 'Je weet dat ik niet over m'n werk mag praten, en in zo'n bar ben ik minder op m'n hoede. Zeker als ik een paar drankjes op heb. Dat mag echt niet gebeuren.'

'Oh, shit,' zei ze. 'Heb je iets laten vallen?'

Ja, dat glas, dacht ik bij mezelf. En ik had de scherven niet eens opgeruimd. Vandaar dat de barman zo over de zeik was geweest. Daarom, en natuurlijk om het feit dat ik op zijn vloer was blijven pitten en hij te bang was geweest om mij wakker te maken en uit de kroeg te bonjournen.

'Ja, Ricky,' zei ik, 'ik heb m'n mond voorbij gepraat. Dit keer was dat niet zo erg. Ik was overduidelijk dronken en niemand zal er dus echt waarde aan hechten. Vraag er ook maar niet naar bij Mia. Hoe meer aandacht we eraan geven, hoe meer aandacht het krijgt.'

'Jammer,' zei Ricky, 'ik was er graag bij geweest. Dan had ik nu in ieder geval een beter beeld van wat je

doet. Maar ik zal erover ophouden, ik weet hoe belangrijk het voor je is.'

Ik keek haar aan met een blik die zei dat het me speet, dat ik echt niets kon vertellen en dat zij dat ook maar al te goed wist, en dat ze eigenlijk al meer te weten was gekomen dan ik zou willen, aangezien ze wist dat ik niet kon praten over mijn baan, en die kennis was op zichzelf al gevaarlijk genoeg en zou mij vele porties billenkoek hebben opgeleverd als mijn vader nog zou hebben geleefd.

'Maar,' zei ik om de stilte te vullen, 'hoe gaat het met jou? Hoe was je conferentie?'

'Goed, niet erg nuttig,' antwoordde ze. 'Het ging over hoe kunst de wetenschap beïnvloedt.'

Ik nam een slok van mijn venkelthee.

'Bedoel je niet andersom?'

'Nee,' zei ze en haalde haar schouders op.

'Natuurlijk, wetenschap kan een immens effect hebben op kunst, maar daar ging deze bijeenkomst niet over. Dit ging over hoe kunst zou kunnen leiden tot nieuwe inzichten. Hoe een schilderij verloren gegane wetenschappelijke kennis zou kunnen terughalen en hoe een sculptuur als inspiratiebron kan dienen voor

nieuwe theoretische inzichten.'

'Onzin dus.'

'Ja, al waren de broodjes in de pauze echt goddelijk.'

Ik toonde een scheve glimlach. Bij Ricky hoefde ik nooit mijn best te doen om menselijk voor de dag te komen.

'En jij?' vroeg ze. 'Nog uit je hol geweest?'

'Jazeker. Legio avonturen beleeft.' Ik zuchtte en ging verder. 'Ik werd dus wakker in de kroeg en ben toen maar naar huis gegaan. M'n lijf protesteerde als een gek terwijl het probeerde de biertjes en whisky uit m'n systeem te filteren. Toen heb ik het vuil weggegooid, boodschappen gedaan en naar de huisartsenpost geweest.'

'Voor je kater?' vroeg ze verbaasd.

'Nee, om een brief te posten. Interessant leven, hè?'

'Je werk is zo mysterieus en geheim dat je daarmee ruimschoots compenseert,' lachte Ricky.

Was het maar zo, dacht ik. Maak van iets een mysterie en het is meteen driemaal zo gevaarlijk, zesmaal zo belangrijk en minstens zevenmaal zo

interessant.

‘Maar,’ ging ik verder, ‘in alle oprechtheid heb ik meer beleefd. Ik heb namelijk vandaag iemand helemaal de grond ingeboord. Ik heb mijn donkerste kant laten zien.’

‘Wat?’ zei Ricky. ‘Wat had hij gedaan?’

‘Me beledigd. Ik schoot een beetje uit m’n slof, je weet hoe dat gaat bij mij. Ontlading, dat heb ik soms nodig.’

‘Maar dat gebeurt steeds vaker, nietwaar?’

‘Ben je mal,’ zei ik. ‘Mijn slippertje in de kroeg, mijn tirade, het is nu gewoon geconcentreerd en gecompriemd. Goede kans dat ik de komende twee maanden weer helemaal niets beleef.’

‘Buiten je mysterieuze werk om, bedoel je.’

‘Ja, Ricky, buiten m’n mysterieuze werk om.’

We zwegen allebei een tijdje. Ik rook aan mijn venkelthee waarvan ik de helft al verorberd had en keek daarna naar het glas van Ricky. Verkeersgroen zag haar thee eruit, maar ik betwijfelde of het glas waar het in zat wel volkomen kleurloos was.

‘Oh, trouwens,’ zei Ricky met een vingertje in de lucht, ‘ik had je verteld over dat gedoe met de huizen

aan de overkant, nietwaar?’

‘Over dat alle huizen zijn opgekocht door één of andere woningcorporatie terwijl sommige van die huizen eigendom waren van een andere club die helemaal nooit akkoord is gegaan met een verkoop? Dat bedoel je?’

‘Dat ja. Nou, het wordt nog bizarder. Wat blijkt, de gemeente komt nu ook nog met een claim op alle grond en zelfs een deel van de huizen!’

Al vond ik het onderwerp zelf totaal niet interessant, de dynamiek boeide me wel. Stelletje lokale roddeltantes die we waren.

‘Hoe kan dat nou weer?’ vroeg ik.

‘Geen idee. Ik hoorde het gisteren. Maar je weet het, als je met z’n tweeën een kat vilt, geheid dat er iemand anders met het varkenshaasje vandoor gaat.’

Soms probeerde ik niet eens te bedenken hoe ze aan haar verdraaide uitdrukkingen en gezegden kwam. Meestal destilleerde ik gewoon de betekenis en liet ik de rest voor wat het was. Dit was zo’n geval.

‘Maar ach,’ ging ze verder, ‘ik wind me er niet teveel over op.’

‘Ja, laat het opwinden maar aan mij over,’ zei ik.

‘Ik was echt buitensporig uitgevallen terwijl hij het niet verdiende. De beste man dacht dat ik een meisje lastig viel en ik heb hem daarvoor veel te hard op z’n nummer gezet.’

‘Ha, ha, dat mag soms wel, hoor,’ lachte Ricky.
‘Overdreven tirades dan, hè, niet meisjes lastigvallen.’

‘Ik viel helemaal niemand lastig!’ zei ik aangedikt aangedaan. ‘Mensen kunnen gewoon niet omgaan met mijn charme, mijn aantrekkingskracht.’

Ricky lachte weer en ik toverde ook een grijns op mijn gezicht. Een asymmetrische, uiteraard, maar daarom juist in harmonie met de rest.

Tot het begin van de avond bleef ik met Ricky kletsen op de geelgroene kussens die bedekt waren met chipskruimels, siroop en pluisjes van hondenspeeltjes die overal rondzweefden, een nogal aanwezige herinnering aan haar hond Fricky die zo’n vijf jaar geleden was overreden. Dat was het enige onderwerp waar ik haar nooit over kon laten praten.

Na mijn derde kop venkelthee vond ik het welletjes en ging ik op huis aan.

Ik voelde me opgewekt, opgeknaapt door de gesprekken met Ricky. Ricky, Mia, ik, en het kapotte

glas. Ik besloot een omweg te nemen en langs de kroeg te lopen.

Ik had nog steeds spijt van mijn acties van die avond. Aan de ondoordachte uitval tegenover Mia en aan het verraad tegenover mijzelf was weinig meer te doen, maar het kapot geknepen fluitje kon ik in ieder geval vergoeden. Een overdreven en op de rand van spottend balancerend teken van rechtschapenheid, maar ik hoopte dat het me iets meer gemoedsrust zou kunnen bieden. Ik bleek de avond in kwestie niet los te kunnen laten en het vergoeden van het fluitje mocht dan misschien een symbolische daad zijn, maar soms was dat genoeg, soms was er niet meer nodig.

Ik wandelde, waggelend zoals ik dat gewend was, over de donker wordende stoep richting de kroeg. *De Verzopen Laars*, dat was de naam geweest. Het was tegen elven en erg druk leek het niet te zijn in de stad.

Nadat ik de straat in was gelopen waarvan ik zeker wist dat de kroeg zich daar bevond, begon ik te twijfelen. Het zag er anders uit, zo in het licht van een wassende maan. Veel rustiger, veel serener. Zat ik wel goed? Had ik niet beter direct vanaf Ricky naar huis kunnen gaan?

Maar toen zag ik het bordje hangen in de verte.
Ik liep naar *De Verzopen Laars* toe.

Opeens hoorde ik een auto achter me remmen.
Gepiep, geschuur, gekraak. Allerlei geluiden leken
tegelijkertijd de stilte te willen verdrijven.

7. Schietgebedje

Ik draaide me om naar waar de kakofonie vandaan kwam en voelde, en zag in mijn ooghoeken, hoe twee rugbyspelers in pak me vastgrepen en meesleurden. Nog drie andere kornuiten kon ik onderscheiden in het maanlicht, terwijl ik probeerde uit de grip van de kleerkasten te glippen.

Maar tegenstribbelen bleek geen zin te hebben merkte ik al gauw en deze lieden zagen eruit alsof ze om het minste geringste een arm zouden breken of iets anders zouden afhakken, en daar had ik geen oren naar.

En ik dacht nog wel dat ik mijn portie actie en spanning voor het komende jaar al achter de rug had.

Nog voor ik de auto in geduwd werd kreeg ik een vuilniszak over mijn hoofd. Niet een of andere professionele maffiosi zak met het logo van de organisatie erop, of een stevige, extra donkere zak met pregefabriceerde luchtgaten, maar gewoon eentje uit de supermarkt, nog goedkoper dan de degelijke zakken die

ik zelf gebruikte om mijn vuilnis in te vervoeren.

Ik wilde mijn nieuw gevonden kameraden hierop wijzen, maar besloot mijn woorden te bewaren voor een later moment en me ergens anders op te concentreren.

Er werd niets tegen me gezegd. We reden ongeveer een half uur in stilte terwijl ik moeizaam ademde door de spaarzaam geperforeerde zak en een poging deed om, rekening houdend met de bochten, te registreren welke richting we op gingen.

Opeens en abrupt kwamen we tot stilstand en werd ik uit de bestelwagen getrokken, over de grond gesleurd en in een oude, houten stoel gedeponneerd. Mijn handen werden met touwen aan de leuning vastgemaakt en van verschillende kanten klonken er woordenwisselingen. Daarna was het stil.

‘Pardon?’ zei ik. ‘Ik was op weg naar *De Verzopen Laars*. Ik weet niet zeker of ik hier goed zit.’

De zak werd bij mijn keel losgemaakt en van mijn hoofd getrokken. Ik bevond me in een soort loods, bijna exact zoals ik verwacht had, en zo’n zeven brede mannen stonden verspreid over de betonnen vloer en keken me aan. Het enige licht kwam van een ouderwetse gloeilamp die aan een touwtje in het midden

van het plafond hing. Mijn ogen zochten meteen naar een stille kettingzaag of een bewegende haaienvin. Maar helaas, zo cliché was men hier ook weer niet.

‘Weet je,’ zei ik, ‘wat jullie ook willen, vaak werkt het beter om eerst de zachte, vredelievende, omkopende manier te proberen en, indien dat niet tot het gewenste resultaat leidt, dan pas over te gaan tot ontvoering en intimidatie. Gewoon een tip.’

De vuist die in mijn gezicht landde had ik eerlijk gezegd niet zien aankomen. Ik voelde wat tintelingen. Warm bloed stroomde via mijn lip deels mijn mond in, deels langs mijn kin en nek mijn kleren in. Misschien verdiende ik dit wel. Ja, ergens voelde dit als gerechtigheid, hoe oneerlijk het ook was.

‘Dit is de vredelievende manier,’ zei de verreweg dunste man van het stel terwijl hij vanuit de schaduw naar mij toe kwam lopen. Hij had een zwarte hardos en een wit sikje op zijn kin.

‘Wacht maar tot je onze minder aardige methodes ziet,’ zei hij.

Ah, op die manier. Ik baalde dat ik in deze situatie terecht was gekomen. Als ik eerlijk met mezelf was, kon dit namelijk maar om één ding gaan: mijn

werk. Het gerucht dat ik de Sleutelkoning was had zich vlugger en met meer precisie verspreid dan ik voor mogelijk had gehouden, met als gevolg dat ik opgewacht werd bij de kroeg waar het allemaal was begonnen.

Desondanks koesterde ik een stille hoop dat het om iets anders ging. Misschien hadden ze de verkeerde persoon? Als dat het geval was, dan zou de afwezige haai nog een hoger IQ hebben dan de zeven kleerkasten en de man met het sikje bij elkaar opgeteld. Want als er iemand herkenbaar was en niet verward zou moeten worden met iemand anders, dan was ik het wel.

‘Jij noemt jezelf de Sleutelkoning, nietwaar?’

Mijn stille hoop viel in duigen. Ik had nog één mogelijkheid om dit goed te spelen.

‘Ik was dronken toen ik dat uitkraamde,’ zei ik.

‘Niet alle dronkaards liegen,’ zei de man met de stropdas en het witte sikje.

‘Niet alle dronkaards vertellen de waarheid,’ kaatste ik terug.

‘We weten dat jij de Sleutelkoning bent,’ zei de man. ‘De enige vraag is, moeten we je dwingen om mee te werken of niet?’

Ik gaf het op. Liegen was ik slecht in en liegen tegen mensen die al overtuigd waren van de waarheid zou al helemaal uitlopen op niets. Zwijgen daarentegen, dat was mijn specialiteit. Dat kon ik goed.

‘Dus, werk je mee?’ zei de man terwijl hij zich dreigend voorover boog.

Ik zweeg. Een paar seconden later kreeg ik een klap in mijn gezicht.

‘Werk je mee?’

Ik zweeg weer. Ditmaal was het een vuist in mijn maag. In een reflex boog ik voorover, nog steeds zwijgend.

‘Dit is de laatste keer!’ zei de man.

‘Gelukkig,’ zei ik.

Weer kreeg ik een vuist toebedeeld, ditmaal tegen mijn schedel.

‘Smerig monster,’ zei de man.

De ironie, dacht ik bij mezelf.

‘We kunnen je niet meer verminken dan je al bent,’ ging de man verder, ‘dus dat is jammer. Wel kunnen we je natuurlijk martelen, maar dat is arbeidsintensief, en ook wij zitten met arbeidsvoorwaarden en dat soort ongein.’ De man

lachte, al wist ik niet waarom. ‘Maar goed,’ ging hij verder, ‘ik heb een passende oplossing bedacht voor jou, jij duivelskind. Breng het kruis!’

Wat was dit nu weer?

Er werd een groot, houten kruis naar binnen gedragen en op de vloer gelegd. Mijn handen werden losgemaakt en een van de kleerkasten kwam tevoorschijn met een hamer en een lege jampot gevuld met spijkers.

‘Ik denk,’ zei ik tegen de man met het witte sikje, ‘dat je de bijbel er nog eens op na moet lezen. Of de kinderbijbel, dat mag ook. Jemig, zelfs een samenvatting van een A4’tje is voldoende.’

‘Hou je smerige rotkop!’

Ik werd door twee man op het kruis geduwd. Ontsnappen was onmogelijk. Zeven kleerkasten en een strompelende ik.

Mijn linkerhand werd op de horizontale balk van het kruis gelegd en daar vastgehouden. Een van de kleerkasten, waarschijnlijk de enige wiens motoriek fijn genoeg was om een spijker uit het potje te vissen, hurkte naast me. Hij had al een lange, dunne spijker gevonden en zette de punt ervan in het midden van mijn

handpalm.

‘Laatste kans?’ zei de man.

‘Deur nummer drie?’ antwoordde ik.

De kleerkast sloeg met zijn hamer de spijker dwars door mijn handpalm heen, door het hout en zo te horen raakte het puntje zelfs de betonnen ondergrond. Ik schreeuwde het maar uit.

Daarna was mijn andere hand aan de beurt.

Weer schreeuwde ik zo theatraal mogelijk. Nu kwamen mijn voeten, dacht ik. Ik zag de bruit naar mijn stompjes kijken, terug naar zijn potje spijkers, en weer naar mijn voeten.

‘Ik denk niet dat het past, baas.’

‘Wat?’ zei de man met het sikje.

‘Hij heeft niet echt voeten, zie je, meer een soort dikke klompen. En ik denk niet dat de spijkers lang genoeg zijn.’

‘Jezus!’ brulde de baas.

‘Ja?’ zei ik.

‘Oetlul! Bind dan maar z’n voeten vast. Of heb je soms geen touw dat lang genoeg is?’

Er werd een touw om mijn voeten gewikkeld en het houten kruis werd door drie man omhoog geduwd

en onder een flauwe hoek tegen een wand gezet.

‘Zo, meneer de Sleutelkoning,’ zei de inmiddels weer gekalmeerde baas met het sikje. ‘Je hebt twee keuzes. Je hangt hier een tijdje, besluit wijselijk om ons alles te vertellen wat we willen weten en we laten je gaan, of je blijft hier hangen tot je een gruwelijke dood sterft. Notenkraaker blijft hier bij je. Als je wil praten, geef je dat aan hem door. Als je probeert te ontsnappen, doodt Notenkraaker je zonder aarzeling. Begrepen?’

‘Zijn dat geen drie keuzes?’ zei ik.

De man keek me eventjes niet begrijpend aan. Ik besloot niet verder uit te wijden. Ik luisterde naar hoe het busje met de zes kleerkasten even later wegreed.

De man genaamd Notenkraaker ging zitten op de houten stoel die zo-even mijn troon was geweest en bladerde door een autotijdschrift. Ik schatte hem in op zo’n twee meter lang, een meter breed en dommer dan een zak gepelde pistachenoten.

‘Hou je van noten?’ vroeg ik aan hem.

‘Wat?’

‘Noten. Of je daar van houdt. Je weet wel, walnoten, amandelen, hazelnootjes.’

‘Oh, die noten,’ antwoordde de man zonder op te

kijken van zijn tijdschrift. 'Ik hou van pinda's.'

Ik wilde hem zeggen dat pinda's technisch gezien geen noten waren, maar besloot toch mijn mond maar dicht te houden. Dit was immers de Notenkraker en ik wilde hem niet boos maken voordat ik goed en wel ontsnapt was.

Ik voelde de spijkers in mijn handpalmen. Het warme bloed droop langs mijn armen omlaag en begon al op sommige plekken op te drogen. Wat was ik toch blij met de afspraak die ik jaren geleden met mezelf gemaakt had.

Toen ik een jaar of tien was, was ik het namelijk echt beu geweest. De scheldwoorden, het geduw, het laten struikelen, mijn lichaam zelf. Alles deed altijd pijn. Ik had mezelf toen opgesloten in het toilet van een metrostation en ik had een weloverwogen keuze gemaakt. Een afspraak met mezelf, met mijn lichaam.

Ik zou vanaf dat moment geen pijn meer voelen. Sneetjes, gebroken armen, een misvormde rug, niets zou me meer pijn doen. Ik zou het instinctief negeren, volkomen naast me neer leggen. Maar ik zou geen lege macho worden, niet iemand die net deed alsof iets geen pijn deed. Nee, ik zou het daadwerkelijk niet voelen, het

zou me gewoonweg niets doen.

In ruil daarvoor zou ik bijzonder goed opletten. Ik zou niet tegen hete verwarmingen aan gaan staan, geen vreemde dingen eten, geen onmogelijke bewegingen maken. Dat was de afspraak die ik met mijn lichaam gemaakt had en waarmee mijn lichaam akkoord was gegaan.

Aangeboren reflexen, zoals het happen naar lucht bij zuurstofgebrek, kon en wilde ik natuurlijk niet negeren. Maar dat waren laatste redmiddelen ter zelfbescherming, dat waren de echte noodgevallen en die zou ik wel degelijk merken. De deal was simpel: ik minimaliseerde de blootstelling aan pijn en mijn lichaam koos ervoor de relatief weinige schade die ik het toch aandeed, te negeren.

Dat ik nu mijn kant van de afspraak een beetje verloochende, nam niet weg dat mijn lichaam zich er wel aan bleef houden.

Kom op, ga naar de wc, of iets dergelijks, dacht ik bij mezelf. Als de Notenkraker eventjes weg zou gaan, zou ik mijn kans hebben. De spijkers in mijn handen waren zo dun en nietig dat het me überhaupt verbaasde dat ik nog aan het kruis hing. Als ik twee

goede rukken gaf, zou ik mijn handen vrij hebben.

Het touw leek ook niet echt strak om mijn enkels gebonden te zijn, maar het zou me in ieder geval een minuut kosten, en dan had de Notenkraker vast al meer gekraakt dan alleen mijn nutteloze noten. Nee, ik moest wachten tot hij even weg was en dan zou ik mijn kans grijpen.

‘Zeg, kan je me vertellen wat jullie eigenlijk van me willen?’ vroeg ik.

‘Nee,’ zei de Notenkraker. ‘Iets met een kluis die we niet kunnen openen. Meer weet ik niet.’

Het verbaasde me hoe sympathiek de Notenkraker eigenlijk was. Relatief gezien, dan.

‘Een degelijk lasapparaat moet het toch kunnen,’ zei ik.

‘Zou je zeggen, hè. En nu je kop houden.’

Ik bleef nog even hangen. Het duurde zo’n tien minuten voordat de Notenkraker eindelijk opstond.

‘Hé,’ riep ik uit, ‘waar ga je naartoe?’

‘Zeiken.’

‘Niet te lang wegblijven hè,’ riep ik. ‘Er zitten wilde beesten hier buiten.’

Hij stak zijn middelvinger naar me op. Zodra hij

door de deur was duwde ik beide handen zo hard als ik kon en onder de juiste hoek naar voren.

Zonder veel moeite scheidde mijn handen zich van de spijkers, waarna ik halsoverkop naar beneden tuimelde. Onhandig hing ik aan mijn voeten, half op de grond liggend. Ik trok mezelf op en begon het touw los te maken. Binnen twintig seconden was het me gelukt. Ik stond op en keek naar mijn handen. De schade viel mee, de gaten leken netjes te zijn en roestvrij.

Ik had al gezien dat er in de ruimte slechts één deur was en geen ramen. Ik kon twee dingen doen. Achter de deur staan en ongezien naar buiten glippen wanneer hij terugkwam, of nu meteen naar buiten rennen en hopen dat hij een grote blaas had.

Ik begon naar de deur te lopen en zag hoe mijn twee keuzes zich hadden geconsolideerd in één keus met een surplus.

De deur ging open. Ik liep zo snel als ik kon er naar toe. De man zag me, schrok en ging vervolgens knock-out met behulp van mijn vuist. Door te springen had ik net zijn kaak kunnen raken, die nu iets van mijn half opgedroogde bloed over had genomen.

Als ik een monster was zou ik ook nog zijn noten

gekraakt hebben. Maar ik was eigenlijk geen monster, dus ik stapte simpelweg over hem heen, de frisse buitenlucht in.

Langs de rivier liep ik in de duisternis naar huis toe. Het was een lange wandeling. Waarschijnlijk hadden ze me rechtstreeks van de kroeg hier naartoe gereden en niet eens de moeite genomen om me op het verkeerde been te zetten. Stelletje amateurs. Maar wel serieuze amateurs. Amateurs die mij ongetwijfeld op zouden komen jagen.

Ik wist dat ik weinig keus had. Ik, het lijkbleke gedrocht van de stad, was relatief makkelijk vindbaar, hoe gedeisd ik me ook zou houden. Ik had het verknald. Alles wat mijn voorvaderen hadden opgebouwd, had ik laten instorten. Het geheim, het werken in de schaduw, ik had het allemaal verwoest. Ze zouden me hoe dan ook ontdekken. Ze zouden leren waar ik woonde en als ze mijn huis hadden, hadden ze mijn werk, mijn geheim. Of ze zouden ontdekken dat ik bevriend was met Ricky en haar kwaad doen om bij mij te komen.

Mijn vooruitzichten waren bar, mijn opties schaars. Ik zag eigenlijk maar één uitweg. Weg. Ik moest weg.

Ik wandelde verder door de donkere, uitgestorven stad. Dat zoiets kleins, zo'n nietig slippertje, zo veel gevolgen kon hebben.

Maar als ik hier niet kon blijven, waar moest ik dan naartoe? Ik kon naar een andere stad gaan, of naar een buurland. En wat dan? Wat als ze Ricky vonden en haar gebruikten om mij terug te lokken?

Nee, als ik verdween, dan moest ik ook echt verdwijnen. Ver weg, waar niemand me kon bereiken. Want als ik niet wist dat ik gechanteerd werd, had het chanteren weinig zin. Zuid-Afrika? Australië? De VS? Zo'n soort land. Ik baalde als een stekker.

8. Vliegend tuig

Na twee uur lopen kwam ik thuis. Op de hoek van de straat, onder mijn favoriete lantaarnpaal, stond Ricky. Ricky die wist waar ik ongeveer woonde, maar me op mijn verzoek nooit thuis had bezocht.

‘Ricky,’ zei ik zachtjes. ‘Wat doe jij hier in vredesnaam?’

‘Checken of alles goed met je is!’ antwoordde ze. ‘En niet zonder reden zo te zien. Jemig man, je handen liggen helemaal open en je gezicht ziet er niet uit!’

‘Niks om je zorgen over te maken,’ zei ik terwijl ik met mijn bebloede hand wuifde. ‘Hoe wist je dat er iets gaande was?’

Ik zou willen dat ik binnen met haar kon praten, maar zeker nu mocht ze niet meer te weten komen over waar ik me mee bezig hield dan ze al wist. Dat zou haar alleen nog maar meer in gevaar brengen.

‘Ik hoorde dat er iemand in een busje was gegooid bij *De Verzopen Laars* en de beschrijving van het slachtoffer liet weinig aan zich te wensen over.’

‘Kijk,’ zei ik met een glimlach, ‘dat zet ik op m’n lijstje van positieve gevolgen van zijn wie ik ben.’

‘Even serieus,’ fluisterde Ricky, ‘wat is er gebeurd?’

Ik vertelde haar de gecensureerde en ingekorte versie.

‘Shit zeg,’ zei ze.

‘Dat kan je wel zeggen, ja,’ antwoordde ik.

‘Het spijt me ontzettend.’

‘Waarom? Dit is nul procent jouw schuld.’

‘Maar wat ga je nu doen?’

‘Waar het op neer komt is dit,’ zei ik langzaam.

‘Ik moet weg. Verdwijnen. Ik zal geen contact meer met jou of met iemand anders kunnen hebben.’

‘Wat, nooit meer?’ zei Ricky verbaasd.

‘Nou, voorlopig niet. Ik geef het een half jaartje, dan zullen ze het vast wel vergeten zijn. Nu zijn ze boos, nu gaan ze actief zoeken, maar over een paar maanden zijn er weer andere dingen die hun aandacht vragen, andere levens die ze moeten verwoesten. Zo werkt dat. Ik verdwijndus een tijdje en kom weer terug als het een beetje gesust is. Dat klinkt als een plan, nietwaar?’

‘Hoe kun je hier verdomme zo rustig onder blijven?’ vroeg Ricky. Ze leek geagiteerd. Meer dan ik, in ieder geval.

Ik haalde mijn schouders op.

‘Goed,’ zuchtte ze. ‘Waar ga je naar toe, dan?’

‘Ha,’ zei ik. ‘Als ik je het geheim van de onsterfelijkheid zou vertellen, dan zou ik je moeten doden, en als ik je zou zeggen waar ik naartoe zou gaan, dan zou m’n plan zichzelf in duigen laten vallen.’

‘Ik denk niet dat het een goed idee is,’ zei Ricky. ‘Moet je het niet nog even laten bezinken, erover nadenken? Je kan bij mij slapen, onderduiken. En dan rustig je opties overwegen. Ik bedoel, het is allemaal heel plotseling en onverwacht en soms kan je door de tonen de muziek niet meer horen, weet je. En dan moet je even de radio uitzetten, of een cd’tje met Bach of Beethoven in de cd speler doen.’

‘Ik heb er de laatste uren over nagedacht, Ricky, en ik zie het allemaal heel duidelijk. Dit is m’n enige mogelijkheid en als ik niet snel ben, wordt ook die meegezogen in de stofzuiger van de onvermijdelijkheid. Geloof me alsjeblieft. En reken er maar op dat ik spoedig terug zal keren.’

Ricky gaf zich uiteindelijk gewonnen en we namen afscheid. Ik nam snel een douche thuis, ontsmette de wonden op mijn handpalmen en trok schone kleren aan. Mijn bankpasje had ik bij me en alles wat ik nodig had zou ik kunnen kopen in het land van bestemming, waar dat ook zou mogen zijn.

Ik nam de eerstvolgende bus richting het vliegveld.

Eikel, dacht ik toen ik daar aankwam. Hoe kon ik dat vergeten zijn? Ik had geen ID, geen paspoort, niets. Niet dat ik het thuis had laten liggen, nee, ik had het gewoon niet. Nooit gehad. Ik betaalde geen belasting, ik kreeg geen stembiljet, ik bestond officieel niet. Net als mijn vader, net als mijn opa.

Maar zij hadden nooit het vliegtuig hoeven nemen. Zij waren nooit in een situatie beland waarin een paspoort essentieel was, onmisbaar.

Er restte me maar één mogelijkheid, besloot ik. Valsspelen. Als ik me het tv-programma goed herinnerde moest ik eerst inchecken, dan door een standaard paspoortcontrole heen, dan naar de plek waar mijn vliegtuig van zou vertrekken, daar nogmaals door een paspoortcontrole heen waar ook mijn ticket

gecheckt zou worden, en dan het vliegtuig in.

En ik zou natuurlijk eerst een ticket moeten kopen, waar ik ook mijn paspoort voor nodig had. Als dat überhaupt al kon op een vliegveld, want hoe logisch mij zoiets ook leek, zulk soort dingen bleken vaak anders te gaan dan je dacht. Mijn naïviteit had ik nog eerder verloren dan mijn melktanden.

Ik peinsde er een tijdje over en kwam tot de conclusie dat ik beter gewoon iemands identiteit kon stelen. Dat was eigenlijk de enige mogelijkheid, gezien mijn ondermaatse ninja vaardigheden en mijn gebrek aan een onzichtbaarheidsmantel.

Maar hoe? Ik keek om me heen. Overal liepen mensen met grote koffers, tassen en wagentjes. Ik moest iemand vinden die naar een ver land ging en die ik kon overheersen. En, nog onmogelijker, het moest iemand zijn die op mij leek. Ik begon te twifelen aan mijn plan. Kon ik niet beter onderduiken bij Ricky? Of de trein nemen? De Trans Siberië Express, wellicht?

En toen zag ik mijn onschuldige slachtoffer. Een klein mannetje kwam de grote hal binnenlopen. Hij had een kleine en een grote tas bij zich. De kleine tas op zijn buik was onbeduidend, de grote tas op zijn rug was

bedekt met stickers van verschillende landen. Ik zag de vlag van Honduras, van Nepal, van Zuid-Afrika. Het mannetje was een jaar of 40 en reisde nog steeds met een backpack rond. Ik voelde me schuldig om wat ik ging doen, maar ik had geen keus. Ik had geen keus.

Bij een winkeltje kocht ik een kop koffie, wat me gemakkelijk afging. Stap 1 was met succes voltooid. De man was inmiddels in een rij gaan staan en maakte een praatje met een medewachtende. Ik liep naar hem toe, deed alsof ik struikelde en wierp de warme koffie over hem heen. Ik zag dat hij kalend was en dat hij in één oor een piercing had met iets wat leek op een robijn maar dat waarschijnlijk niet was.

De man gaf een luide kreet van pijn.

'Sorry,' zei ik, 'het spijt me zeer. Kom, laat me u helpen.'

'Shit,' zei de kalende man met de robijn terwijl hij probeerde zijn shirt van zijn lijf af te houden. Al die tassen, dat maakte het niet makkelijker.

'Kom,' zei ik, 'daar is een toilet. Ik heb nog wel een schoon shirt voor u. Het spijt me zeer.'

De man keek me even kort aan en vloekte.

'Kunt u op mijn tas passen?' zei hij tegen de man

met wie hij had staan praten.

Daarna liep hij richting het toilet terwijl ik achter hem aan sjokte.

‘Meneer, kom, laat me u helpen,’ zei ik.

‘Het is al goed, je kon er niets aan doen,’ zei de man geërgerd.

Mijn vooruitlopende schuldgevoel groeide een paar maten.

‘Kom meneer, laat me uw shirt schoon wassen,’ hield ik vol terwijl we de wc ruimte in liepen.

Het was min of meer verlaten, goddank.

De preutse, kalende robijn opende een hokje om zich om te kleden. Ik glipte achter hem aan naar binnen.

‘Wat in hemels...’

Ik haalde vol uit en sloeg hem in één slag bewusteloos. Ik had hier talent voor, dacht ik bij mezelf. Trots en schaamte vochten om een plekje op de eerste rij.

Ik ontdeed de man van zijn kleine rugtas en het beige tasje dat hij om zijn nek had hangen. Paspoort, reisschema. Meer had ik niet nodig. Ik keek naar de man die vredig op de wc bril lag en schatte in dat hij nog wel een uurtje of twee buiten westen zou zijn.

Tenminste, daar hoopte ik op.

Ik deed de deur op slot en trok me op aan de wand van het hokje. Met het tasje om mijn nek en de tas op mijn rug sprong ik de algemene toiletruimte in. Een oudere man keek me met grote ogen aan.

‘Het slot is defect,’ zei ik en ik liep weg.

Van een afstandje keek ik naar hoe de rij waar de man in had gestaan slonk, groeide en weer begon te slinken. De bagage van de man was inmiddels achtergelaten, onbemand. Ik kreeg een ingeving en ging bij de onbeheerde tassen van mijn slachtoffer staan. Marechaussee kon ik nu zeker niet gebruiken.

‘Waar gaat u naartoe, meneer?’ vroeg de baliemedewerkster.

‘Mexico,’ zei ik. Dat stond op het reisschema. Niet ideaal, maar wel ver weg.

Ik gaf mijn paspoort en mijn schema. Mijn reisschema liet ze links liggen terwijl ze me eventjes recht in mijn ogen keek om de foto op het paspoort te controleren. Dit was de valkuil, dit was het heikele punt.

‘Ik kom net uit het ziekenhuis,’ zei ik.

‘Brandwonden.’

Ik hoopte maar dat mijn onkunde in het liegen

verbloemd werd door mijn weerzinwekkende uitstraling waar de meerderheid van de mensheid niet van wist wat ze ermee aan moest.

'Heeft u bagage?'

Ik zette de grote tas op de band. 19,6 kilo.

'Handbagage?'

Ik liet haar een sticker op mijn nieuwe rugzak plakken.

'Hier is uw paspoort, meneer,' zei de jongedame. 'U zit op stoel 29C, het vliegtuig vertrekt om 12:15 van Gate H. Het boarden begint om 11:30. En dan wens ik u nog een prettige vlucht en een fijne vakantie. Volgende.'

Ik veegde een paar zweetdruppeltjes van mijn voorhoofd af en begaf me naar de douanecontrole. Daar liet ik mijn paspoort zien en prijsde ik mezelf gelukkig dat de douaneman mij niet echt durfde aan te kijken. Zoals ik had verwacht keek hij in plaats van naar mijn gezicht naar mijn lengte, verifieerde hij dat op het paspoort en liet hij me doorlopen.

Zo, dat hadden we gehad. Ik was blij dat er nog niet gewerkt werd met vingerafdrukken of irisscans. Een hand of oog meesleuren was toch echt anders dan iemand simpelweg buiten westen slaan. Al bleken mijn

morele standaarden toch niet zo stabiel te zijn als ik had verwacht.

9. Pinda's tellen

Ik stond nu in een zowaar nog drukkere hal. Tas op mijn rug, paspoort op mijn borst, op naar Mexico. Wie had dat gedacht? Ik zeker niet, een paar uur geleden.

De bordjes leidden me naar de juiste gate en daar ging ik zitten, zenuwachtig, wachtend tot ze zouden beginnen met boarden.

Wat als de man die eigenlijk nu naar Mexico zou reizen alarm had geslagen? Een belletje en ze zouden me er zo uitpikken. Echt ervaring in het inschatten van hoe lang iemand buiten westen zou blijven had ik niet.

Maar aan de andere kant, in de bak zou ik ook veilig zijn. Kleine kans dat de kleerkasten me daar zouden zoeken.

Het boarden begon. Mijn bagage en ik gingen door de scanner. Mijn bagage kreeg vele malen meer aandacht dan ik, maar geen van ons beide leek alarmbellen te doen rinkelen. Wat een wereld.

'Welkom, meneer Lefi,' zei de stewardess die onze paspoorten scande. Ik nam opgelucht adem. In het

vliegtuig zocht ik mijn stoel en ging ik languit zitten, voor zover mijn lichaam en de stoel dat toestonden. Dit was mijn eerste keer in een vliegtuig, mijn eerste keer vliegen. En voor het eerst wierp ik een aandachtige blik op mijn nieuwe paspoort.

Augustus Johannes Lefi stond er. Dat kon natuurlijk niet. Ik was geen Augustus. Ik was geen Johannes. Ik was geen Augus en ik was geen Johan. Ik nam me voor om in Mexico, het land dat volgens de televisie vooral bestond uit oude tempels, stranden en lekker eten, een van mijn favoriete en meest sprekende namen aan te nemen: Igor.

Ik hoefde me niet te verkleden om een Igor te zijn. Ik hoefde niet net te doen alsof ik een Igor was. Ik was een Igor. Een Igor uit een jaren '70 Frankenstein film. Dat was wat de meeste mensen associeerden met die naam.

Roeien met de riemen die ik had, mijn talenten gebruiken, inspelen op wat ik kon, dat was wat ik deed. Een beetje afschrikwekkend en ranzig leverde niet meer op dan blikken en geslingerde woorden, terwijl een monster gehuld in mysterie, enigma's en bevestigende idiomen respect en ontzag bedong. Soms. Hoopte ik.

Toen het vliegtuig eenmaal was opgestegen kon ik pas daadwerkelijk rustig ademen. Bij aankomst zouden er nog genoeg obstakels en hindernissen te overwinnen zijn, maar de komende twaalf uur zat ik goed, voor zover dat mogelijk was.

Via het schermje voor me luisterde ik naar een paar Spaanse taallessen en keek ik een filmpje over Mexico. Inderdaad: tempels, stranden en lekker eten.

Van de stewardess kreeg ik wat water te drinken. Even later kwam het eten langs. De pasta of kip at ik gretig op, me realiserend dat ik al lange tijd niets gegeten had terwijl ik me bovengemiddeld had ingespannen. Bovendien vermoedde ik dat mijn lichaam extra voedsel nodig had om mijn wonden te kunnen genezen. En slaap, dat werkte ook altijd goed. Ik dutte weg en werd wakker toen men ons een zakje pinda's kwam brengen. Alle raampjes waren gesloten, lampen gedimd en de meeste schermjes volledig vergeten.

Pinda's, om twee uur 's nachts? Was ik daarvoor wakker gemaakt? Ik scheurde het zakje open en spreidde de peulvruchten over mijn tafeltje uit. Ik schoof ze door het zout heen en telde er 22. De slaap was inmiddels alweer verdwenen, maar de moeheid was nog

ruimschoots aanwezig. Maar ik had nu in ieder geval iets dat vele malen superieur was aan schaapjes tellen.

Ik pakte een pinda tussen mijn kleine duim en mijn grote wijsvinger, hield hem voor mijn oog, bekeek de gladde vorm, de bruin getinte huid met de witte korreltjes zout erop, en wierp hem in mijn mond. Eén pinda. Twee pinda's. Drie pinda's.

Terwijl ik dit deed hoorde ik achter me iemand een gorgelend geluid maken en happen naar adem. Niet iedereen was even goed in het eten van pinda's. Je zou kunnen zeggen dat het een talent was, iets dat je moest oefenen en ontwikkelen. Iets om te cultiveren.

'Help, iemand, help!' klonk een stem.

Ik draaide mijn hoofd naar achteren en zag hoe een oudere man in het gangpad was gaan staan, handen aan zijn keel, toeschouwers netjes in hun stoelen. Zelfs de eigenaar van de hulpkreet had niet de moeite genomen om op te staan.

Soms, dacht ik bij mezelf, voelde ik me net een potje lijm met bindingsangst; ik, Igor, de verwoester van alles wat mooi was, de kiem van het kwaad, de advocaat van de lelijkheid, stond op en liep naar de man toe om hem te helpen.

Maar net op dat moment kwam er een stewardess aangerend die in een vloeiende beweging het slachtoffer de heimlichgreep liet ervaren. Bij de derde keer vloog de pinda het gangpad in. De man kuchte een paar keer en bedankte zijn redder die niet ik was. Een groot deel van het vliegtuig klapte, sommige passagiers juichten zelfs. Ik ging weer zitten op mijn aangewezen plaats en troostte mezelf met pinda's.

Het meest enerverende tijdens de rest van de vlucht was mijn vastgelopen tv-schermpje, precies middenin een scène waar een cheetah een halve antilope uit een boom liet vallen. Zonder succes probeerde ik de bloedspetters te tellen als vervanging van de schaapjes en de peulvruchten.

Slapen kon ik niet en ik probeerde wat Spaanse woorden te leren door het in Spaans en Engels geschreven boekje dat ik had gevonden door te nemen.

Toen het vliegtuig begon te landen voelde ik mijn handen klam worden. Mexico stond niet bekend om zijn vriendelijke agenten, zijn schone cellen en zijn vrolijke gedetineerden. Ik was aangekomen bij de daadwerkelijke valkuil in mijn plan. Door de Mexicaanse douane komen.

Verschillende opties gingen door mijn hoofd terwijl ik de rij het vliegtuig uit volgde. Misschien de man die zich verslikt had nog een pinda aanbieden en hopen dat er een scène zou ontstaan die genoeg afleiding bood voor mij om ongezien langs de douane te glijpen? Of bij iemand in zijn tas kruipen en op die manier de gewapende officiers voorbij komen? Of vol zelfvertrouwen doorlopen en hopen dat de agenten zo gewend waren aan autoriteit en zo gevoelig voor gezag dat ze me niet zouden tegenhouden? Of toch maar mijn gestolen paspoort gebruiken en hopen dat ze me niet nauwkeurig zouden inspecteren? Maar iemand als ik die hun land binnenkwam? Kleine kans dat ze mijn pasfoto niet dubbel zouden checken.

Inmiddels stond ik in de rij voor de douane. De opties waren eindeloos, de uitkomsten eentonig. Ik moest een gok nemen. Een grote gok. Ik was bijna aan de beurt. Ik zocht de minst intimiderende, in mijn ogen meest beïnvloedbare medewerker uit die ik kon vinden.

Daar, in cabine nummer twaalf, een meisje van een jaar of 18, 19. En nu maar hopen dat dit geen uitzondering was die het stereotype bevestigde. Ik begon op Ricky te lijken, dacht ik met een vleug van

verlangen naar huis, naar haar, naar meneer Duru en naar zijn grote uien en dikke wortels.

Ik keek naar het meisje van nummer twaalf. Het geroep tegen me om door te lopen negeerde ik. Ik kwam pas in beweging toen het lichtje bij nummer twaalf ging branden. Het meisje keek me aan. Ik keek terug. Haar blik hield ik vast terwijl ik naar haar toe liep. Ik zag dat ze zich al oncomfortabel begon te voelen. Ze keek even op haar scherm, waarschijnlijk hopende dat ik naar nummer elf zou lopen, of naar nummer veertien. Maar ik bleef naar haar kijken en ze wist het. Ze wist dat ik naar haar keek.

'Pasaporte?' vroeg ze.

Ik bleef naar haar staren. Ze probeerde me aan te kijken maar kon mijn constante blik niet langer dan een seconde vasthouden. Langzaam, tergend langzaam, pakte ik mijn paspoort uit het tasje om mijn nek. Millimeter voor millimeter schoof ik het haar richting op, haar de godganse tijd aanstarend.

'Que va a hacer en México, señor?' vroeg ze met een iel stemmetje.

'Vacaciones,' zei ik langzaam, terwijl ik mijn stem zo roestig mogelijk liet klinken.

Het meisje nam het formuliertje dat ik in het vliegtuig had ingevuld in ontvangst en zette snel een stempel in mijn paspoort.

'*Sigue,*' zei ze zonder me verder aan te kijken.

Ik pakte mijn paspoort en liep stoïcijns door. Juichen en me verwonderen om mijn mazzel was voor een later moment.

Ik twijfelde nog even of ik de bagage van de onfortuinlijke man met het pas ontwikkelde toilettrauma zou moeten ophalen, maar ik zag ervan af. Ik wilde zo snel mogelijk het vliegveld verlaten. Mijn handbagage ging nog eenmaal door de x-ray heen en daarna stond ik buiten. In de regen, de smog en de toeterende taxi's.

Welkom in het zonnige, kleurrijke, vrolijke Mexico.

10. Meelij met een standbeeld

En nu? Ik was ontsnapt aan martelende maffiosi en mijn familiegeheim was voorlopig veilig. Ik was in een land waarvan ik de taal niet sprak. Ik was alleen. Ik had geen doel. Vakantie had ik nooit gehad en ik wist niet wat ik me erbij voor zou moeten stellen. Naakt op een strand liggen? Dacht het niet. Foto's maken van elke vierkante centimeter land, zee en lucht? Geen kans. Van bar naar discotheek, van club naar kroeg hobbelen? Uitgesloten.

Mijn eerste stap was hoe dan ook duidelijk. Wat ik ook ging doen, ik had geld nodig. Geld, dat noodzakelijke kwaad waar iedereen altijd over zeurt maar niemand wat aan doet. Geld, die corrumperende eenheid, het middel dat een doel is geworden, de verlossing en de ondergang.

In mijn geval was het geen van allen. Want terwijl ik hier, in dit land aan de andere kant van de oceaan, voor een geldautomaat stond bleek het bankpasje, dat al generaties lang verbonden was met de familierekening en blijkbaar, ongetwijfeld in ruil voor

een vriendendienst lang geleden, nooit verificatie vereiste en waarbij het ook nog eens zo was dat er iedere paar jaar een nieuw, naamloos maar werkend exemplaar onder mijn deur werd doorgeschoven, geen gehoor te geven.

Ik liep terug de aankomsthal in en probeerde het daar bij drie verschillende automaten, soms in het Spaans, soms in het Engels, met variërende bedragen, maar telkens zonder succes.

Een volledige vliegveldbeveiliging ontlopen, geen probleem. Een paar centen uit de muur trekken, onmogelijk. En wat moest ik zonder?

Ik liep weer naar buiten, terug naar de taxi's, hopende dat daar nog meer automaten te vinden waren. Ergens op een hoek vond ik nog een exemplaar, maar wederom gaf hij me niet wat ik wilde.

Ik ging op de stoep zitten en probeerde rustig het probleem van verschillende kanten te bekijken. Al snel kwam ik erachter dat er betrekkelijk weinig kanten waren. Ik was illegaal in een onbekend land, zonder geld, zonder kennissen of familie, zonder doel, zonder wat dan ook.

Bij mijn gejatte paspoort zat ook een bankpasje,

maar zonder pincode was die net zoveel waard als mijn woord.

Ik staarde naar de grijze regen. Iedereen liep langs me, niemand keek me aan. Ander land, zelfde mensen.

En toen werd er een muntje voor mijn schoot geworpen. Thuis zou ik dit een belediging hebben gevonden, hier was het een openbaring. De weg naar een oplossing. 5 pesos, dat was een goed begin, dacht ik bij mezelf, al had ik geen idee wat ik daarvoor zou kunnen kopen.

Ik bleef nog een uurtje op de stoep zitten en haalde welgeteld nog 3 pesos op voordat twee politieagenten me wegjoegen. 8 pesos. Een zakje chips, zag ik toen ik een supermarkt binnenliep. Een zakje chips of een flesje water in de aanbieding.

Maar zo ging ik niet leven. Ik moest het anders aanpakken en voor de zoveelste keer die dag nam ik een beslissing. Bij het vliegveld was het druk en was alles duur, in centrum van de stad was het ook druk, maar was het eten waarschijnlijk goedkoper. Een plus een maakte twee, in welk continent je ook was.

Ik keek op een kaart van de stad die aan een

wand in de aankomsthal hing. Met mijn vinger traceerde ik de snelste route naar het *Centro Histórico*. Het historisch centrum, vertelde mijn gezonde verstand me.

Het was inmiddels donker geworden en het vliegveld begon langzaam uit te sterven. Nog een reden om te vertrekken.

Terwijl ik de lange weg naar het centrum aflegde begon ik steeds meer te twijfelen aan mijn keuze. Wat deed ik hier? Waarom was ik hier? Maar het antwoord kon niet duidelijker zijn. Ik was hier en teruggaan vereiste een portie geluk die ik niet meer in me had. Hier blijven was makkelijker dan proberen terug te keren. Ergo, hier blijven was mijn beste optie. Mijn enige optie. De rest was kant, fondant en waterstofperoxide, zoals Ricky zou zeggen.

Een goede graadmeter voor hoe het gesteld was met een land, was om 's nachts door de donkerste buurten te lopen. Aan de hand van dit experiment concludeerde ik twee dingen: de criminele aard van dit land was overschat, en wat de mensen misten aan voedsel en geld om te overleven, compenseerden ze door een gevoel van trots en eigenwaarde. Ik werd geen enkele keer aangevallen of bedreigd met meer dan

woorden die ik toch niet kon verstaan, en geen enkele stoephoer bood me haar verdiensten aan. Tenminste, niet wanneer ik verlicht werd door straatlampen en neonborden.

Toen ik het bordje centrum zag, zocht ik het eerste het beste park op en deed ik een dutje op een houten bankje. De maan stond inmiddels hoog aan de hemel en de insecten waren bezig hun symfonieën te schrijven.

De slaap kwam snel en vulde me met inspiratie. Ik droomde over de 8 pesos. Een oude Mexicaanse film kwam ook in mijn droom bovendrijven en hielp me, zonder dat ik echt zou kunnen zeggen hoe, met het vinden van de oplossing. Als er iets was dat ik kon, was het mezelf zijn. Dus als ik wilde overleven, moest ik het daar maar in zoeken.

Toen ik wakker werd besloot ik mezelf te gaan onderhouden door het zijn van een levend standbeeld. Want stilstaan, dat kon ik, en een kostuum was in mijn geval overbodig.

Ik zocht een druk plein op, zag een stokstijve houthakker, een stille dood en een vastgelopen robot, en ik positioneerde mezelf ergens tussen hen in. Ik ging

staan, zette een plastic bekertje dat ik van de grond op had geraapt voor me neer en leefde me in mijn rol in.

Ik strekte me uit, in vol ornaat, borst vooruit voor zover ik dat kon, schouders naar achteren, knieën gestrekt, hoofd omhoog gericht. Volledig opgezet was ik. Een afgietsel van een wild dier, met de originele, geconserveerde huid eromheen gespannen. Wat ik voorstelde wist ik niet. Maar ik stond als een man van blik, met een blik vol statigheid. Ik stond zo recht als een druipkaars, zo stil als een rat.

Behalve wanneer iemand geld in mijn bakje legde. Dan maakte ik een buiging, gooide ik mijn handen omhoog, of probeerde ik zo maniakaal als ik kon te lachen.

In het begin kwamen de toegiften mondjesmaat. De ochtendzon kwam op terwijl ik genoot van het schouwspel op het plein. De jonge jongetjes, de vroege stelletjes, de moeders met hun kinderen, de toeristen die foto's maakten van de kerk tegenover waar ik stond.

Mijn bakje was half gevuld. Mijn rugtas hing op mijn rug. Mijn handen toonden schaamteloos hun stigma's.

En toen begon het te regenen. En warempel, in

tegenstelling tot wat ik had verwacht begonnen de muntjes te stromen. Hoe harder het regende, hoe barmhartiger de mensen bleken te worden. Muntjes met goud en zilver vielen voor mijn voeten. Niemand durfde langs te lopen zonder hun schaamte, angst en medelijden af te kopen met een paar centen.

De muntjes hevelde ik zo nu en dan over naar mijn rugzak. Toen de avond begon te vallen had ik er genoeg van. Mijn spieren waren stijver dan gewoonlijk en ik had behoefte aan een goede nachtrust. Ik liep een paar straatjes door en ging naar binnen bij een hostel met een bijna onleesbaar bordje boven de deur. *Hostal Floral*, kon ik nog net onderscheiden. Bloemig hostel, schoot mijn gezonde verstand me weer te hulp.

Ik telde één nacht uit en zag dat ik daarmee al een derde van mijn muntjes kwijt was. Wat ik daarmee kocht was wel een villa met butler, of in mijn huidige staat het equivalent daarvan: een hard bed en een lauwe douche.

Na de douche die mijn spieren weekte ging ik op mijn bed zitten. Een ventilator aan het plafond stond aan, wat een verademing was, want de hele dag stikte het al van de hitte. Gelukkig hoefde je weinig te

bewegen als je een standbeeld was.

Ik opende de tas en schudde voor de tweede maal alle muntjes er uit en schoof ze op een hoopje. De andere spullen uit de tas bestudeerde ik voor het eerst aandachtig.

Een boek met een nietszeggende titel *Codenaam*, met op de cover het vizier van een snipergeweer en explosies in de verte. De achterzijde van het boek durfde ik niet te lezen, uit angst dat ik al het vertrouwen in de mensheid en diens kunnen wederom zou verliezen.

Wat er nog meer in de tas zat was een leeg kladblok, een pen, een rolletje kauwgom, een pet, een in een tasje gepropt flesje zonnebrand ter grootte van mijn duim, een paar onbruikbare muntjes en een kaart van de omgeving. En met omgeving bedoelde ik de stad die net zo goed een eigen land had kunnen zijn.

Ik gooide alles weer terug in de tas en viel in slaap onder het gemompel van mijn kamergenoten en het geblaas van de wieken aan het plafond.

11. Dios of Dior

De volgende dag herhaalde ik het proces. Ik begon met een kop niet te drinken koffie en een zoet broodje in een cafeetje, en daarna nam ik mijn positie in.

De regen bleef uit en mijn opbrengst was net genoeg voor nog een nacht in het hostel. De dag erna regende het ook niet, maar haalde ik bijna tweemaal zoveel op. Waren mensen vrijgeviger op een dinsdag, of kwamen de vrijgevige mensen vaker naar een plein toe op die dag van de week? Ik zou het nooit weten.

Waar ik wel achter kwam, was dat ik een hekel aan zwervers en bedelaars had. Echt een hekel. Ik kon ze niet uitstaan.

Het liefst zou ik ze allemaal een rug geven, of het Mexicaanse equivalent daarvan. Zolang ze maar niet gedwongen hoefden te doen waar ik min of meer voor gekozen had.

Maar ik kon het geld niet missen. Het weinige wat ik wel iedere dag over had gaf ik graag weg aan de arme zielen die ik deels van hun inkomsten beroofde.

De houthakker zwaaide met zijn bijl naar me toen ik twee muntjes in zijn bakje gooide. De robot deed een robot dans, en Dood maakte een statige buiging. De oude vrouw met kleinkind prevelde iets en de man met de grote glimlach en de afwezige benen zei iets wat ik nooit had kunnen verstaan, hoe goed mijn Spaans ook zou mogen worden.

Op deze manier leefde ik, dag in dag uit. Ik stond, ik at, ik sliep. Niemand sprak met me en ik sprak met niemand.

Desondanks beleefde ik elke dag wel iets, hoe insignificant en knullig het ook was. Des te beter, zou ik zeggen. Ik had mijn dosis geweld, sensatie en levensveranderingen wel gehad voor de komende decennia.

Standaard dronk ik 's ochtends een bakje sleur in het café dat mijn hart veroverd had. *El Café* heette het tentje op de hoek van het plein. Koffie drinken in café *El Café*. Dat was genoeg om mij als vaste klant binnen te halen. Het feit dat de koffie na 9 uur 's ochtends lauw was, maar met een glimlach op het gezicht voor je ogen omgetoverd werd tot verse, warme koffie met behulp van 30 seconden microgolven, vond ik

geen probleem. De mensen kenden me, bedienden me zonder vragen te stellen en brachten me glaasjes limonade wanneer de zon buiten niet meer te harden was en de mensen begonnen weg te blijven vanwege de stromen zweet die er ondanks mijn passieve houding langs mijn lichaam sijpelden.

'La salvación!' riep een oudere man die de verschillende winkeltjes rondom het plein afliep en nu voor mijn stamcafé was beland.

Hij was hier wel eens eerder langsgekomen. Toen had ik hem genegeerd. Inmiddels had de eenzaamheid in deze drukke stad me tot andere inzichten gebracht.

'Jesús es la salvación, dio su vida para salvarnos! Jesús, el hijo de Dios!' riep de man. Hij liep minder kreupel dan ik, had een grijze, slecht onderhouden baard en een brilletje met zwaar bekraste glazen erin. Ik vroeg me af of hij een zwerver was, of enkel een dwaas.

'Café?' zei ik toen hij langs mijn tafel liep.

'Jesús, señor, Jesús!' was zijn antwoord.

Hij articuleerde zijn woorden goed en keek me aan terwijl hij sprak. In zijn hand droeg hij een zwart

kettinkje en zijn witte shirt toonde het hoofd van een blanke man met een groot hart op de achtergrond, en aureolen en lammeren in overschot. Ik moest denken aan het kruis waarop ik niet zo lang geleden genageld was geweest. De religie bleef me achtervolgen, hoe ver ik ook vluchtte.

‘Café?’ vroeg ik weer. Mijn woordenschat was nog niet enorm gegroeid.

‘No señor, gracias. No tomo café. Nada de café, señor. Jesús es mi café, jaja!’

Hij lachte en ik kon de afwezigheid van zijn tanden zien. Ik wees naar mezelf.

‘No Jesús,’ zei ik.

‘Claro, claro,’ zei de man vrolijk. *‘Usted no es Jesús, claro que no. Yo tampoco!’*

‘No Dios,’ zei ik terwijl ik mijn hoofd schudde. Ik weet niet waarom ik hem dit probeerde te vertellen. Sprak hieruit enkel mijn behoefte aan iets dat bij een gesprek in de buurt kwam?

‘Ai, señor. No cree en Dios? Pero señor, sólo Dios le puede salvar!’

Ik dacht even na en gaf het toen op. Ik had gehoopt een gesprek te kunnen voeren, maar mijn

Spaanse kennis was dermate ondermaats dat ik simpelweg niet verder kwam. De dingen die ik wilde zeggen kon ik niet zeggen en wat ik wel kon zeggen, wilde ik niet zeggen.

‘God weet dat ik niet geloof,’ zei ik uiteindelijk terneergeslagen tegen de lachende man. ‘God weet dat ik niet geloof.’ Makkelijker kon ik het niet maken.

Ik wilde de beste man eigenlijk uitleggen dat als er een God zou bestaan, hij, docht zonder hoofdletter H, een verveelde oude man zou zijn. Alwetend, almachtig, almogend, dat begon na een jaartje of tien te vervelen, wilde ik hem vertellen. En zoals alle verveelde mensen met macht, zou hij, God, uiteindelijk een pestkop geworden zijn, en van daaruit een klootzak en dan een sadist. Op dat punt bevond God zich een paar duizend jaar geleden, zeg maar in de hoogtijdagen van de joden. Dat wilde ik aan de man duidelijk maken. En dat het daarna bergafwaarts ging. Sadisme, sadomasochisme en al het andere uit de Marquis de Sade’s werken, waarvan ik toevallig iets gelezen had, begonnen hem, God, daarna ook te vervelen. Ruige seks en martelingen deden God niets meer. Niets kon hem nog prikkelen.

Ik wilde de man vertellen dat God sindsdien in

zijn schommelstoel zat, verveeld, oud en wachtend totdat niemand meer in hem geloofde en het universum hem daarmee het excuus gaf om er een einde aan te maken. Dat was tot hoever ik wilde gaan in het geloven in God. En dat wilde ik deze beste man graag vertellen.

Maar gelukkig kon ik dat niet. Gelukkig ging het me boven mijn pet om dergelijke volzinnen in het Spaans tegen een devoot katholiek te zeggen.

De beste man hield nog een lange, uitbundige preek en droop uiteindelijk af.

Ik besloot toen maar een ochtend vrij te nemen. Niet omdat ik het verdiend had, juist niet, maar omdat ik het nodig had. Ik verlangde ernaar om eventjes geen stilstaand object te zijn maar een bewegend subject. Eventjes geen attractie, maar een bezoeker.

Ik liep door de drukke, rumoerige straten heen. Overal scharrelden groepjes scholieren en slenterenden oude mannetjes zonder haar. Boos kijkende dames in pak, fotograferende Aziaten en huilende kinderen.

De toeristen met hun camera's en korte broeken kon ik er zo uitpikken. Ik kwam ze tegen in de kerken die ik bezocht, bij de informatiezuilen die ik probeerde te lezen en bij de winkels die trachten met incorrect

Engelse borden en woorden mensen naar binnen te lokken.

Vaak werd ik niet aangesproken. Natuurlijk, er werd soms naar me geroepen, maar zelfs als ik het zou verstaan zou ik het negeren. Hier, thuis, dat maakte niet uit.

Soms werden me ook dingen geprobeerd te verkopen. Zonder succes uiteraard, want mijn ontbrekende geld en mijn ontbrekende wensen om nieuwe dingen te bezitten of diensten te ontvangen maakten korte metten met verkopers. Desondanks was ik blij met de praatjes die ze met me probeerden te maken.

'Perfume, señor! Tengo lo mejor. Boss, Ralph Lauren, Old Spice. Tengo de todo. Y muy barato, no? Muy barato. Que busca? Calbin Klein? Dior? Qué busca?'

'Nada,' antwoordde ik. *'Nada.'*

Dat kon ik natuurlijk niet maken. Een Igor met Dior op. Ik waste me al één keer per dag in het hostel en dat was meer dan genoeg, vond ik. Een kreupel, misvormd schepsel met ledematen waarvan je je afvroeg wat waar behoorde en een neus die zo scheef

naar rechts op mijn gezicht stond dat ik eerder de achterkant van mijn linkeroor zou ruiken dan de voorkant. Nee. Parfum was niet voor mij weggelegd.

Creditcardhouders, speelgoedautootjes en karikatuurtekeningen evenmin. Wel twijfelde ik nog even of ik een CD moest kopen met daarop een vrouwenstem die Spaanse woorden uitsprak met daarna de Engelse vertaling.

Eerst maar eens sparen voor de schandalig goedkope CD, dacht ik bij mezelf. En daarna voor een CD-speler.

Ik liep door en nuttigde mijn lunch in een klein, goed verstopt etablissement. Ik had de borden waar *Menú Del Día* opgekrabbeld stond gevolgd en had zo deze parel op weten te vissen. Klein, koel door de zeven grommende ventilatoren, goedkoop en uitgebreid. Pastasoep, kippenpoten met bonen en stukjes aardappel, spaghetti alla carbonara, een frisse salade met nog meer kip, crème fraîche, en waarschijnlijk ananas, en als toetje een gelatine puddinkje.

De bonen liet ik liggen, want een levend standbeeld deed er goed aan om geen bonen te eten. Ook de gelatinepudding liet ik voor wat het was. Zelfs ik

had bepaalde standaarden.

Na de vullende lunch liep ik terug naar mijn pleintje. Voor iemand die over het algemeen weinig buiten kwam had ik een buitengewoon goed gevoel voor richting. Verdwalen deed ik in principe niet, behalve als ik daarvoor koos.

Terwijl ik over het pleintje dwaalde zocht ik zonder veel inspanning naar de oude man met de spaarzame tanden. Ik kon hem niet vinden. Wel was er muziek te horen. Briljantrode lampen en meloengele lantaarns verblindden me wanneer ik ernaar keek, terwijl de muzikale noten me trachtten doof te maken, of op zijn minst allergisch voor muziek.

Ik was voor dit soort feestelijk toerisme niet in de wieg gelegd. Ik was opgevoed om alleen te zijn in mijn kleine huisje, op mezelf op de bank, afgezonderd van de wereld. Denken dat ik zomaar daar uit kon breken door naar een ver land te verhuizen was een illusie, realiseerde ik me. Ik was geen mensenmens, geen publiekspersoon. Dat was ik nooit geweest. Niet qua innerlijk, niet qua uiterlijk. Ik moest het doen met een onzichtbaar huis. Een onzichtbaar huis, of bij gebrek aan beter, een stenen sokkel en een afwezige

aanwezigheid.

En dus keerde ik terug naar mijn plekje op het plein. Terug naar mijn werk, naar mijn nieuwe, anonieme roeping. Mijn nieuw gevonden onbewogenheid. Dag in, dag uit.

Totdat Esmeralda op een dag voorbij kwam.

12. Schijnwerpers op het toneel

Esmeralda was begin twintig, klein, en met grote – ondanks haar naam lichtbruine – ogen, en een stem als gesmolten chocolade.

Ze trok rond met haar familie. Haar vader, moeder en acht lieden die ik eerst aanzag als broers en zussen en die ik pas later wist onder te verdelen in twee broers met hun vrouwen, een zus, twee neven en een achternicht.

Esmeralda had me zien staan op het plein en was tegen me aan gaan praten. Het duurde een paar minuten voor ik doorhad dat ze het tegen mij had, zo gewend was ik geraakt aan de eenzaamheid en het totale gebrek aan contact met de mensen, ook in dit land.

Ik had geknikt. Ik had haar in de ogen gekeken en ik had geknikt, ingestemd, al had ik geen idee waarmee. Ze lachte naar me, zette haar onverstaanbare woorden kracht bij met bijna kinderlijke gebaren en toen ze me eenmaal een knipoog had geschonken, was ik

verkocht. Ik werd op staande voet standbeeld af en was met haar meegelopen. Tijd voor iets nieuws, had in gedacht. En het maakte me niet uit wat, zolang ik Esmeralda maar in haar ogen kon blijven staren en haar aanwezigheid van een afstandje kon blijven aanvoelen.

Esmeralda en haar familie bleken artiesten te zijn, toneelspelers. Ze trokken door het land en speelden mythologische toneelstukken. En ik? Ik paste blijkbaar perfect in dat plaatje.

We reisden naar het grote plein van de hoofdstad toe, waar vroeger de Azteken regeerden, het centrum van Tenochtitlan, de stad gebouwd in het meer. Daar, naast de wierook en de heftig trommelende en dansende figuren, hielden zij uitvoeringen. Hielden wij uitvoeringen, moest ik inmiddels zeggen.

'*Estudiamos historias, libros de leyendas,*' legde Esmeralda me uit. Ik wist dat *estudiar* studeren betekende, *historias* moest wel geschiedenis zijn, *leer* was lezen, en *libros* boeken. Ze bestudeerden geschiedkundige boeken. Dat klonk veelbelovend. Verzonnen historie of mythologie vond ik namelijk verachtelijk, maar weloverwogen reconstructies schenen mij bewonderenswaardig toe.

De broers en zussen begonnen zich om te kleden en Esmeralda legde me uit wat er ging gebeuren. Tenminste, dat nam ik aan.

'Lo único que tiene que hacer, es estar parado, bueno? No diga nada, solo muevese un poco. Que no sea una estatua. Comprende?' Ze zei dit alles met haar mierzoete stem en keek me recht aan wanneer ze sprak.

Geen standbeeld zijn, maakte ik eruit op.

Daarna wees ze mij aan. Ze drukte haar vinger daadwerkelijk zachtjes tegen mijn borst aan en glimlachte.

'Mictlantecuhtli,' zei ze.

Ze moest het woord nog driemaal herhalen voordat ik het kon nazeggen. Ik was Mictlantecuhtli, en had geen idee wie ik was.

Maar het maakte me allemaal niets uit. Ik vond het geweldig om zomaar meegenomen te worden, hier op een natuurlijk podium geplaatst te worden zonder instructies of repetities en maar te zien wat er zou gaan gebeuren. Bovenal vond ik het geweldig hoe Esmeralda naar me lachte, hoe ze me aankeek, hoe ze met me sprak, terwijl haar familie me bleef mijden als de wraak

van Moctezuma.

Ik voelde me vol energie. Ik kon deze mensen helpen, ik kon Esmeralda helpen. Ik had betekenis, een missie.

Ik kreeg een tooi met uilenveren op. Ook werd me een ketting met oogballen van papier-maché gegeven en armbanden gemaakt van kleine dierenbotjes. Althans, daar ging ik van uit. Het was voor mij een grote dosis eigen interpretatie hier in dit gezelschap.

Verder kreeg ik een zwart gewaad en werd ik overgoten met rode vloeistof. Een strakke hondenhalsband werd om mijn nek gedaan en mijn gezicht werd spierwit geschminkt, wat nodig was na al dat verbranden van de afgelopen dagen.

Esmeralda's gezicht was beige gemaakt en ze droeg aan elke schouder een vleermuizenvleugel en had een grote, zwarte spin op haar witte gewaad staan. Ook zij kreeg bloedspetters over zich heen.

De opvoering begon en ik snapte er niets van. Er werd gesprongen, gesproken en gezongen. Op een gegeven moment werd ik naar voren geduwd. Ik zwaaide een beetje met mijn armen terwijl Esmeralda

naast mij een geanimeerde toespraak hield.

Tot mijn schrik pakte ze mijn hand vast en liepen we samen naar de coulissen van het toneel dat we niet hadden. De broers en zussen renden langs ons heen, zingend, wenend, schreeuwend.

En zo ging het de hele dag door. Ik werd meegesleurd en weggeduwd en ik keek naar hoe de jongste broer door het publiek liep met een bak voor fooi en een blik voor meelij, en ik was blij. En telkens leek ik bijna koorts te krijgen zodra Esmeralda mijn hand aanraakte.

Aan het eind van de dag gingen we met z'n allen naar een aftands huisje toe waar we een uitgebreide maaltijd voorgeschoteld kregen die bestond uit droge bonen, doorgedroogde rijst, taaie kip en twee blaadje sla. Ik had in tijden niet zo lekker en luxe gegeten. Maar wellicht kwam dat door het harde werken. Of door het simpele feit dat ik dolgelukkig was.

In hetzelfde huisje bleken ook meer dan genoeg matrassen te liggen. Ik bevond me ver weg van de rest van het gezelschap, al was Esmeralda nog geen twee matrassen van me verwijderd. We lagen in een en dezelfde ruimte. Eventjes was ik deel van de familie.

'*Que duerman,*' zeiden ze een voor een toen het licht uitging.

'*Que duerman,*' zei ik, de eenzame papegaai, maar deel van de kudde.

Elke dag traden we op. Langzamerhand begon ik er steeds meer van te begrijpen. Ik was de koning van de onderwereld, Esmeralda mijn vrouw, het plein onze hel. Wij beelden een verhaal van *Mictlan*, de onderwereld uit. Esmeralda vertelde aan de mensen wat er gebeurde, de legendes, de mythes. Ik moest alleen aanwezig zijn, al werd mijn acteerwerk na een tijdje wel uitgebreid met het uit de handen slaan van een paar botten die Mario, Esmeralda's oudste broer, vasthield.

De familie negeerde mij nog steeds volkomen, al bleef Esmeralda altijd aardig tegen me.

'*Eres tan asqueroso, simplemente perfecto para este papel!*' zei ze lachend.

Ik was perfect, met die ogen van papier-maché, interpreteerde ik.

'*Eres tan feo como el verdadero diablo.*'

Ik was een fee, vermomd als duivel.

'*Y tan estúpido!*'

Dat woord had ik ook geleerd. *Estupendo*

betekende, contra intuïtief, geweldig, geniaal. *Estúpido* was daar vast een of andere vervoeging van. Kort gezegd, Esmeralda vond me geweldig.

Dit deden we ongeveer een week lang. Aan het eind van die week kwam Juan, Esmeralda's man, terug uit het ziekenhuis.

Er werd heftig gediscussieerd en geschreeuwd. Ik keek niet begrijpend toe. Toen werd ik door Juan en Pedro, Esmeralda's vader, ruw in een plotseling verschenen busje gehesen. O nee, dacht ik. O nee.

'*Qué pasa?*' vroeg ik. '*Esmeralda, qué pasa?*'

Maar er kwam geen antwoord. Na een uur rijden stopten we. Ik hoorde de mannen uitstappen en praten met twee andere mannen. Er werden verschillende getallen genoemd en ik, de fee, kwam vaak aan bod.

Daarna werd de achterklep van het busje geopend en werd ik naar buiten getrokken. Juan veegde overdreven zijn handen aan zijn shirt af. Pedro had bij het inladen al handschoenen aangetrokken. Zonder een woord te zeggen reden de mannen weg. Ik lag op de grond en keek omhoog.

Recht in de loop van een geweer.

13. Offer voor bijgeloof

Ik werd meegenomen naar een gebouw ergens aan de rand van de stad. Geblinddoekt werd ik niet en in mijn optiek kon dat een goed teken zijn of een slecht teken. Ofwel de gewapende mannen waren te dom, te onervaren om aan zoiets te denken, ofwel ze waren ervan overtuigd dat ik niet zou ontsnappen. In ieder geval niet levend.

Plotseling overviel me een angst. Een daadwerkelijke angst. Wat als dit in verband stond met de maffiosi die me nog geen maand geleden hadden ontvoerd? Wat als deze mannen ook mijn geheim zouden willen ontrafelen? Was ik dan helemaal nergens veilig?

In het donkere gebouw werd ik naar een nog donkere kelder geleid. Daar werd ik aan een ketting vastgeketend. Ook dat was nooit een goed teken. De twee mannen vertrokken zonder verder iets te zeggen. De enige tl-buis die er hing verloor zijn flikkering en doofde.

Ik was alleen. Iemand kuchte. Ik was niet meer alleen.

'*Hola?*' zei ik.

Weer een kuch. Niet ver weg, niet dichtbij.

'Is daar iemand?' zei ik braafjes.

'Haa,' klonk de stem, 'een landgenoot.'

Asjemenou, dacht ik, een landgenoot. Een lotgenoot. Maar voor ik nog een vraag kon stellen brak er een luid gehoest uit. Ik wachtte in stilte.

'Gaat het?'

'Nee,' zei de stem.

Mijn ogen waren inmiddels gewend geraakt aan de duisternis en ik zag nog geen drie meter van me vandaan een oude man aan de muur geketend zitten. Oud, want hij had grijs haar. Geketend, want eenzelfde ketting als ik had liep van de muur naar zijn enkel.

'Huur je hier al lang een parkeervakje?' vroeg ik.

Er kwam geen antwoord. Misschien was dit niet de tijd voor grollen.

'Ik bedoel, word je al lang hier vastgehouden?'

'Langer dan jij je kan voorstellen, jongen.' Hij keek me niet eens aan. 'Maar niet lang meer.'

'Heb je een plan om te ontsnappen?'

‘Jazeker.’ Er klonk weer gekuch. ‘Een feilloos plan. Gegarandeerd succes.’

‘Ik ben een en al oor,’ zei ik.

Maar de man zweeg.

‘Hoe graag wil je hier weg?’ vroeg de grijsaard na een tijdje.

Wat was dat nu weer voor een vraag?

‘Supergraag,’ zei ik. ‘Op dit moment is er niets in de wereld dat ik liever wil. Mega ontzettend graag wil ik hier weg.’

‘Verstandig,’ zei de man.

Zo kan je het ook noemen, dacht ik.

‘Deze mensen, de Tarantulas noemen ze zich, zijn schoften,’ ging de man verder. ‘Ze ontvoeren buitenlanders en vragen losgeld. Niet zomaar buitenlanders, nee, de buitenlanders waar geen haan naar kraait. Geen risico dus. Hoe ze losgeld denken te krijgen weet ik niet. Ik weet alleen dat er soms iemand vertrekt die ze hebben ondervraagd, maar de meesten blijven hier in dit complex. Proefkonijnen zijn we. Proefkonijnen waarmee ze hun marteltechnieken proberen te verbeteren. Ik denk dat ze daar ook hun geld mee verdienen. Kennis van het martelen

doorverkopen. Of mensen laten martelen voor het martelen zelf. Deze wereld is ziek, en ziek is deze wereld.'

Ik had medelijden met de oude man. Eerlijk gezegd zag hij er niet heel gemarteld uit, maar duisternis verbergt de meeste wonden, was mij ooit gezegd.

'Het spijt me,' zei ik.

'Spijt is voor mensen die schuld hebben, jongen.'

'Touché.'

'Maar laat me je iets vertellen,' ging hij verder.

'Deze idioten zijn niet gek. Ze hebben alles hypergoed beveiligd. Alle muren zijn geluidsdicht gemaakt en er lopen 24 uur per dag minstens twee gewapende mannen om het gebouw heen. Ze zijn zo achterdochtig, dat ze altijd dubbel checken of een deur wel echt dicht zit. En bijgelovig zijn ze ook nog eens. Een kruis slaan en chique kaarsjes branden onder het martelen. De hypocrieten.'

Nieuw land, nieuwe cultuur, nieuwe kansen, dacht ik bij mezelf.

'Maar niet bevreesd,' zei de man, 'ik ga je helpen te ontsnappen.'

‘Hoe, als ik vragen mag?’

‘Kan je een beetje acteren?’

‘Ik was acteur voordat ik gekidnapt werd,’ zei ik.

‘Mooi, dat komt goed van pas. Je gaat namelijk niet ontsnappen op de conventionele manier, want geloof me, dat lukt niet. Maar het voordeel is, jou kennen ze nog niet, en dat geeft je een kans.’

‘Wat moet ik doen?’

‘Overtuig ze dat je aan hun kant staat.’

‘Pardon?’ zei ik. ‘Hun kant?’

‘Laat zien hoe slecht je bent. Toon ze dat jij een toevoeging kan zijn voor hun team. Dat jij de martelaar onder de martelaars bent en dat je samen wil werken. Als dat je lukt, is de weg naar vrijheid kort en recht.’

‘Oké,’ zei ik. ‘Wie zal ik als eerste martelen? Deze betonnen vloer hier? Als iemand het verdient, dan is het deze betonnen vloer wel.’

De man lachte.

‘Ik zeg je dit, jongen, maak indruk op ze. Ik zal je helpen als ik kan. Klik drie keer met je vingers en ik help je. Onthoud dat goed.’

‘Dank,’ zei ik en ik meende het. Ik geloofde weinig van de oude man of zijn mogelijkheid om me te

helpen, maar zijn poging, zijn intentie, raakte me. En soms was dat genoeg om iemand voor te bedanken.

De tl-lamp flikkerde aan en drie mannen kwamen de deur door. En inderdaad, ze raakten met hun handen hun schouders en borst aan en creëerden daarmee elk een onzichtbaar kruis. Wat was het toch met mij, kruizen en kelders?

'Y tú, monstruo, quién eres?'

Ik zweeg.

'Habla!' riep de man die voor me was gaan staan. Kaalgeschoren, vol met tattoos, een gouden oorbel in zijn lel.

'Je ne parle pas allemand,' zei ik stoïcijns. *'Ich spreche nur Niederländisch.'*

De man mepte me in mijn gezicht.

'Quién eres!' zei hij nogmaals.

'Ik snap niet wat je zegt,' zei ik. 'Wil je iets hebben? Ik kan je best wat geven hoor. Een snelle dood, hoe klinkt dat?'

Weer een mep.

'Ik wil je ook wel iets anders bezorgen, hoor,' ging ik onverstoord verder. 'Geen probleem. Wat dacht je van een trauma? En dan doe ik er nog gratis een

beroerte bij, helemaal voor nop. Wat dacht je daarvan?’

Het antwoord was, naar de hedendaagse mode, een mep. Ditmaal stapte de man echter weg nadat zijn vlakke hand mijn gezicht rood had achtergelaten. Een vrouw nam zijn plaats in.

Door de duisternis had ik eerst niet gezien dat er een vrouw bij het gezelschap was, maar daar bestond nu geen twijfel meer over. Het was niet zomaar een vrouw, het was een woest aantrekkelijke vrouw. Mia was er niets bij. Over Esmeralda wilde ik niet nadenken.

‘Bueno, maldita creatura, de dónde viene?’ zei ze met een ijzige stem.

‘Del infierno,’ zei ik. Dat had ik in ieder geval geleerd te zeggen in de afgelopen week. Ik werd ook met de minuut opstandiger.

‘Ah,’ klonk de reactie, *‘y qué haces aquí, en nuestro país?’*

Ik staarde haar aan zonder iets te zeggen.

‘What you want?’ zei de mooie zuurpruim na een tijdje.

‘Mein Bratwurst in dein Sauerkraut,’ antwoordde ik. Vulgair was ik alleen in andere talen.

Ik kon me niet voorstellen dat ze me begrepen

had, maar ze haalde wel een mes tevoorschijn. Een mooi, sober exemplaar was het. Ik dacht weer aan de woorden van mijn celgenoot. Indruk maken, indruk maken, indruk maken.

Razendsnel ratste ik met mijn ene hand het mes uit haar handen en spieste ik mijn andere hand tegen de houten balk naast mijn hoofd. Een paar bloedspetters van de opnieuw geopende wond besmeurden de naar achteren struikelende vrouw.

'I do not like iron,' zei ik emotioneel, *'please, set me free. I will not grant you three wishes, but what I will do, is help you.'*

Het was doodstil. Alledrie de Tarantula's keken naar mij en naar de dolk die ik in mijn eigen hand had gestoken, zonder ook maar een klink te geven.

Iedereen keek gebiologeerd naar me. Dit was het moment.

'No?' zei ik. *'Well, then.'*

Vervolgens stak ik mijn vrije hand omhoog, hield ik mijn hoofd nog iets schever dan het normaal gesproken stond en knipte ik driemaal met mijn vingers. De echo's klonken oorverdovend door de grote, bijna lege kelder.

Na de derde klik hoorde ik de man naast me gorgelen. Ik keek niet om maar hield mijn blik gericht op de vrouw van wie ik vermoedde dat het de leidster van de groep was.

Het gegorgel groeide in volume en toen was het stil. De kleinste van de drie, de enige die mij nog niet toegesproken had, liep naar mijn buurman toe. Langzaam verdween hij uit mijn gezichtsveld, terwijl ik de vrouw doordringend aan bleef staren.

14. Misdadige spreuken

'Está muerto,' zei een trillende stem naast me.

'Está muerto!'

'Brujería,' zei de andere man.

'Maldita,' zei de vrouw.

'Shit,' dacht ik. Maar ik bleef stoïcijns en dreigend naar de mooie ijskoningin staren.

'Suéltelo!' riep ze hysterisch tegen de anderen.

Onzeker kwamen de twee heren naar me toe gekropen. De een maakte mijn ketting los, de andere

trok langzaam en angstig het mes uit mijn hand. Ik gaf wederom geen kik.

'Disculpa, disculpa,' mompelden ze de hele tijd. Zeiden ze dat ik onschuldig was?

Toen ik vrij gemaakt was stond ik op. Ik zag mijn oude, nieuwe, oude celgenoot een paar meter van me vandaan liggen, schuim in zijn mondhoeken. Cyanide, dacht ik. Dat werkte extra goed op een lege maag.

Maar welke toerist had er in godsnaam cyanide bij zich? Als ik dat geweten had, had ik de tijd genomen om een beter plan te bedenken. Ik knikte naar de man die zijn onmogelijke leven had gegeven voor mijn mogelijke vrijheid, en meer kon ik niet doen.

Ik werd uit de kelder geleid en voorgesteld aan de rest van de Tarantula's. Een assortiment aan geweren bleef op me gericht en niemand van de nieuwelingen leek me te vertrouwen. Zo debiel waren ze ook weer niet, ze waren slechts bijgelovig. Nee, zo makkelijk kwam ik er niet van af.

'They say you are a magician,' zei iemand wiens Engels redelijk te verstaan was.

'They say God created the world and they say that the Devil lurks beneath us,' antwoordde ik.

Het leek me verstandig om het geheel nog maar even ingepakt te houden in bijgeloof en bijbelreferenties.

'And now I will leave you to your business,' zei ik terwijl ik richting een deur begon te lopen.

'Alto!' klonken er een paar stemmen.

Ik stond stil. Ik gaf een diepe zucht. Ik zag dat dit eerder een tenniswedstrijd ging worden dan een voetbalmatch.

En ja hoor, een dag later bevond ik me, geweerlopen vanuit de duisternis op me gericht, tegenover een alleenstaand huis ergens in een buitenwijk van de miljoenenstad.

De Tarantula's vreesden mij, maar dat betekende niet dat ze me zomaar wilden laten gaan. Uiteindelijk, na veel moeite, was ik er deels in geslaagd ze ervan te overtuigen dat ik me bij hen wilde aansluiten, dat ik een belangrijke toevoeging kon zijn. Maar ik moest mijn loyaliteit nog bewijzen. En wat ik ook zei, ik moest mijn loyaliteit aan de hand van daden bewijzen.

Of misschien wilden ze simpelweg nog meer bewijs hebben dat ik daadwerkelijk over magisch krachten beschikte. Wat ze liever hadden wist ik

eigenlijk niet. Loyaliteit of magie. Ongetwijfeld had een combinatie de voorkeur.

Het huis waar ik in moest breken was klein, vierkant en omringd door open grasveld. Wij, het huis en ik, waren ook nog eens omcirkeld door hen, de boeven en de bengels.

Ik moest dit doen en ik wist dat ontsnappen geen enkel risico met zich meebracht. Een simpele kogel in mijn rug in de donkere nacht, dat was de zekere uitkomst van een ontsnappingspoging, magische krachten of niet. De uitkomst was duidelijkheid, geen risico.

En zolang ik niemand hoefde te doden of te verminken, had ik er weinig moeite mee. Mijn kans kreeg ik nog wel. Match, set, game, ofzo.

Voorlopig deed ik wat me gezegd werd. Het slot brak ik makkelijk open, een elektronisch alarm was afwezig. Stilletjes en langzaam, tijd had ik, haast niet, zocht ik een paar waardevolle spullen uit: een laptop, een mp3 speler, een chique pen, een klein schilderijtje dat er best aardig uitzag. Ik hoopte dat de bewoners verzekerd waren.

Daarna verliet ik het huis weer, buit in een zak

over mijn schouder geworpen. De Mexicanen knikten eenstemmig.

'Bien hecho, mago,' zei de vrouw. *'Mañana hay otro trabajo.'*

Frappant eigenlijk, dacht ik. Aan de ene kant hadden ze me gevreesd en om die reden in schijnvrijheid geteld. Aan de andere kant keken ze nog op me neer en lieten ze me klusjes uitvoeren die de letterlijke straathonden ook hadden kunnen doen.

Wanneer zouden ze verwachten dat ik mijn magie ging gebruiken? Ik kon niet wachten op die kogel in mijn rug.

Die nacht sliep ik weer in de kelder. Mijn enkel werd niet in het ijzer geslagen maar de deur ging wel op slot. Een uur lang liep ik rond in de kelder, zonder iets te vinden wat mijn volwaardige vrijheid kon bewerkstelligen. Geen stukken puntig ijzer, geen kieren, geen vergeten deuren, niets. Zelfs het lijk van mijn oud buurman was verwijderd. Ik viel in slaap.

Niet lang daarna werd ik gewekt. Het schemerde buiten en we reden bijna twee uur lang over hobbelige wegen en door drukke straten. Iedereen ging mee. De man, de vrouw, de andere man, nog een man, een vrouw, een man, en iemand van wie ik niet zeker was

welk geslacht hij of zij had.

'Bueno,' zei de ijskoningin zodra ik uit de wagen was geklommen. *'The house has something importante. Muy importante. You understand?'*

Ik knikte en keek naar het immense huis. We leken te zijn beland in een cul-de-sac met het busje halverwege de weg, het grote huis, verlicht door een paar lampen in de tuin, aan het andere uiteinde. Het leek me heel sterk als ze hier geen camerabewaking zouden hebben.

'Camera?' vroeg ik.

'Mago,' zei ze.

Ah. Wat was de menselijke diversiteit toch mooi. Niet alleen waren er mensen die in praktische magie geloofden, er waren blijkbaar ook mensen die geloofden dat je met die magie camera's uit kon schakelen en je ontvoerders op die manier zou kunnen helpen, in plaats van simpelweg te ontsnappen en je eigen leven te gaan leiden.

Ik kreeg een nieuw soort respect voor deze Tarantula's. Niet gebaseerd op moraliteit, of kunde, of grootsheid, of liefde, maar op pure onwetendheid. Deze mensen stonden zo anders in het leven, dat ze daarmee

toonden hoe divers en rijk het leven wel niet kon zijn, en daarvoor genoten ze mijn respect. Tot op een zekere, uitermate lage hoogte.

'Bueno,' zei ik.

'You have to bring this,' sprak de vrouw.

Ze liet me een foto zien van een beeldje. Het was een mannetje van aardewerk, zijn handen omhoog gestoken en met hendels aan zijn dijen. Op zijn buik waren verschillende kleine, zwart geschilderde hoofdjes afgebeeld.

'Bueno,' zei ik weer.

'Esperamos aquí,' zei de vrouw. *'Que vuelvas con la estatua!'*

Ja, ja, ik was een levend standbeeld een paar weken geleden en het levende standbeeld zou nu het levenloze standbeeld gaan stelen. Als het universum het zo wilde, geen probleem.

Ik liep naar het huis toe en sloop er omheen. De sloten op de deuren zagen er stevig uit en zonder mijn gereedschap zou ik ze nooit of te nimmer kunnen openbreken. En misschien had ik thuis wel een meestersleutel van deze sloten, maar dat was thuis en ik was hier.

Ik moest iets anders bedenken om binnen te komen. Iets dat geen alarmen zou activeren.

Denken is zilver, doen is goud. Weer zo'n uitspraak van Ricky.

Ik ramde zo hard als ik kon met mijn elleboog tegen een raam aan. Het glas brak. Als er een stil alarm was geïnstalleerd, zou dat nu zijn afgegaan.

Ik klom naar binnen, revolver in mijn hand. Ik vroeg me af of mijn wapen wel echt geladen was. Boven hoorde ik gestommel. Het weinige maanlicht dat door het kapotte raam scheen liet me zien dat ik me in de keuken bevond. Op het keukenblad stond een televisie. Aan de koelkast was een Amerikaans vlaggetje geplakt. Een poster van een adelaar hing aan de deur.

Ik hoorde iemand op de trap. Zijn voetstappen kwamen steeds dichterbij. Ik hield mijn pistool op mijn ooghoogte en keek naar de deur.

3, 2, 1.

15. Weg gejaagd

Een oudere man met een golfclub kwam naar binnen gerend.

Hij zag me, schrok en verstijfde. Of het door mij kwam of door mijn duidelijk herkenbare, in essentie dodelijke attriboot, was niet duidelijk.

'Sir,' zei ik. *'Do not utter a sound, for I am evil's unwilling assistant, and for now I wish you no harm.'*

Ik dacht er nog even over om de Amerikaan mijn pistool te overhandigen om zijn vertrouwen te winnen, maar daar zag ik snel van af. Een Amerikaan met een pistool tegenover een monsterlijke indringer? Ik schatte mijn kansen niet hoog in.

'What the heck?' zei de Amerikaan.

Een beschaafde Amerikaan, concludeerde ik. Ik stelde mijn kansen lichtjes bij.

'Sir, I am being forced to rob you of your possessions, in particular of a small statuette. However, I have devised a plan. The culprits who are forcing me to do this are hiding just around the corner, making sure

I don't abandon what I have been charged to accomplish. Therefore, we have an advantage. I propose that you, supposing your mastery of the Spanish language is far superior to mine, make contact with the local police, explaining the situation and thereby accomplishing a desirable outcome for the both of us.'

Ik haalde adem. De man staarde me aan.

'What?' zei hij.

'Please, sir, call the police and explain that there are criminals on your driveway. Tell the police to approach them silently. They are armed and rather unintelligent, if I say so myself.'

De man zei niets meer maar pakte een telefoon uit zijn zak. Ik had inmiddels mijn pistool laten zakken. De Amerikaan draaide een driebijferig nummer en sprak gehaast in het Spaans met een dik accent.

'Done. Now what do you want?'

'What do I want? I just want my freedom, no more, no less,' zei ik.

'Well, go then!'

'Let us just wait until the police arrives.'

Nog voordat ik uitgesproken was klonken er geweerschoten in de verte. Shit. Blijkbaar had er een

patrouille wagen in de buurt gereden en was ik niet duidelijk genoeg geweest over hoe precair de situatie was. Wat als er gewonden zouden vallen? Wat als ik bij de slechteriken geschaard zou worden?

'Change of plans,' zei ik tegen de oude Amerikaan.

Ik klom weer uit het raam en rende door de tuin heen. In de verte zag ik een politieauto en het busje van mijn kidnappers. Kon ik er langs? In tijden van chaos werd orde soms over het hoofd gezien.

Ik kroop bedaard door de bosjes heen, langs de schietende, schreeuwende Tarantula's en voorbij de schietende, schreeuwende beschermengelen. Toen ik uit het zicht was begon ik te rennen. Ik rende totdat ik geen gewerschot meer kon horen. Daarna ging ik op een bankje zitten en liet ik mijn hoofd een tijdlang in mijn handen liggen. Ik masseerde mijn ademhaling tot rust terwijl mijn hart de futiliteit van haar opwindung begon in te zien.

Ik bleef op het bankje zitten totdat het licht begon te worden. Ik voelde dat mijn lichaam vocht en voedsel verlangde. Ik had geen geld, geen tas. In plaats daarvan had ik mijn vrijheid en mijn opluchting.

Ik liep naar een pleintje toe en ging stilstaan. Na een uurtje had ik een paar pesos en kon ik twee gevulde broodjes kopen en een literfles water. De rest van de dag bleef ik staan op het pleintje. Met de opgehaalde muntjes ging ik aan het eind van de dag op zoek naar een slaapplek.

Ik stapte naar binnen bij een krakkemikkig uitzierend hostel. De vrouw achter de balie sloeg een kruis toen ze me zag. Uiteindelijk sprak ze me aan en maakte ik duidelijk dat ik de goedkoopste slaapplek wilde. Ik kon vanaf waar ik stond bij een van de slaapzalen naar binnen kijken en zag dat die grotendeels leeg was, dus echt weigeren kon ze me niet en dat wist zij ook.

Ik legde het geld neer voor een plek op de slaapzaal. De vrouw twijfelde even en gaf me toen een sleutel.

'Arriba,' zei ze terwijl ze omhoog wees. *'Cuarto número dos.'*

Ik nam de trap en opende kamer nummer 02. Een privékamer. Nee, een suite. Leeg en voor mij alleen. Ik was euforisch.

Of de vrouw me deze kamer had gegeven zodat ik de andere gasten niet onbedoeld zou lastig vallen of

omdat ze me deze luxe gunde, wist ik niet. Hoe dan ook, ik was er blij mee. Ik nam een uitgebreide douche en plofte op het bed. Mijn kleren moesten nodig gewassen worden.

Ze waren vies van bloed, vuil, zweet en misdaad.

16. Rood-Rusland

Toen ik de volgende dag wakker werd wist ik dat ik uit Mexico weg moest. Ik moest weg uit Mexico, maar kon nog niet terug naar huis. Ik besloot naar het vliegveld te gaan en daar te kijken wat mijn opties waren.

De ontvangsthal was zo goed als leeg. 's Ochtends vroeg had ik toch maar een setje nieuwe kleren aangeschaft en mijn oude vodden had ik achtergelaten in het hostel. Daarna was ik linea recta naar het vliegveld gereisd, met als resultaat dat het nog steeds vroeg in de morgen was en er zich weinig mensen bevonden, wat natuurlijk zowel voor- als nadelen kon hebben.

'*Señora,*' zei ik tegen een meisje dat achter de balie zat van de maatschappij waarmee ik de vorige keer was gevlogen.

Ik vroeg me af of de man van wie ik mijn ticket had bemachtigd zich gemeld had bij de autoriteiten, of dat hij zijn afgang voor lief had genomen. Ik schatte de kans dat hij het gemeld had groot in en in dat geval zou mijn ticket op zijn minst waardeloos zijn, en met een beetje pech zou het mij direct in de bak doen belanden. Het leek me niet onwaarschijnlijk dat er een zwarte lijst bestond, een systeem waarmee direct de autoriteiten werden genotificeerd zodra ik, de impersonator, in zou checken.

Maar aan de andere kant, hoeveel keus had ik? Ik was in het bezit van de kleren die ik droeg, een paar tientallen bij elkaar gebedelde pesos, een rugzak met daarin een handdoek uit het hostel en een tandenborstel, en een eventueel nog geldig retourtje Nederland-Mexico.

Het zou onmogelijk voor mij zijn om op legale wijze een nieuw ticket te kopen. Ik zag mezelf al verdwijnen in het illegale drugscircuit in de hoop dat ik daarmee genoeg geld zou kunnen verdienen om een

vlucht en een vervalst paspoort te kunnen kopen, maar voordat dat zover zou komen zouden mijn problemen en de hoeveelheid nieuw gemaakte vijanden al zo erg zijn geëscaleerd dat ik met negentien kogels en zonder hoofd op de bodem van een chemische sloot zou zijn beland, nog voor ik ook maar de taxirit naar het vliegveld bij elkaar zou hebben gespaard.

Ik had geen keus. Voor zover dat kon duimde ik en glimlachte ik naar het grietje dat voor me zat.

'Perdon, no hablo Español,' zei ik.

Ze lachte en ik nam adem.

'No good English,' zei ze half onverstaanbaar.

Ik besloot bij het Spaans te blijven om haar gerust te stellen en om mijn onkunde en afwezigheid van onwil te tonen. Ik schoof mijn recentelijk verworven paspoort naar haar toe.

'Disculpa,' zei ik. *'Accidente.'*

Ze keek heel kort naar het document, tikte iets in op haar computer en gaf mijn paspoort terug.

'Su viaje es en siete semanas, señor,' zei ze.

Semanas was weken, haalde ik mezelf in herinnering.

'Viajar hoy,' zei ik. *'Familia enfermo. Por favor.'*

Zieke familie werkte altijd goed. Het perfecte excuus om vandaag te moeten reizen in plaats van over een paar weken.

'Quiere cambiar su vuelo para que viaje el día de hoy?' antwoordde ze.

Ik knikte onzeker en hoopte dat we op dezelfde golflengte zaten.

Het meisje met haar donkere huid, gouden oorbellen en strak in een staart gebonden haar, keek op haar scherm. Daarna pakte ze haar telefoon en begon ze minutenlang te praten. Ik verstond er niets van, deels omdat het te snel ging, deels omdat ik had besloten me te focussen op haar gezichtsuitdrukking. Meer universeel, meer meerzeggend.

Als ze nu de autoriteiten aan het bellen was om mij aan te geven, dan chapeau. Mijn kansen schatte ik sowieso niet hoog in, en als het dan toch moest dan zou ik door zo'n groot acteertalent best de bak ik willen worden gestuurd.

Ik besloot alle pesos die ik had op de balie te leggen en gebaarde ernaar, waarmee ik hoopte duidelijk te maken dat dit alles was wat ik had. Het grietje knikte naar me en begon nog feller door de telefoon te blèren.

Alle tekenen wezen erop dat ze haar best voor me deed. En dat ze me ook nog eens zonder blikken of blozen recht in mijn ogen aankeek.

Was ik op slag verliefd? Nee, maar het leek er wel bij in de buurt te komen. Dat dat überhaupt nog kon, na mijn ervaring met de deceptie die zichzelf Esmeralda had genoemd, verbaasde me. Maar als ik iets geleerd had over dit land, dan was het wel dat gevoelens zich hier soms buitensporig halsstarrig aan je op konden dringen.

Ze legde de hoorn op de haak en er verscheen een grote glimlach op haar gezicht.

'Señor,' zei ze terwijl ze verder typte, *'tengo dos opciones. Puede viajar en tres días, directamente a Amsterdam. O esta tarde, pero viajará Ciudad de México-Minsk, Minsk-Amsterdam. No tengo otras opciones.'*

Ik zweeg even en probeerde te begrijpen wat ze zei. Over drie dagen naar Amsterdam, of vanmiddag via Minsk naar Amsterdam. In alle opzichten leek de tweede optie me het meest verstandig.

'Esta tarde, por favor,' zei ik.

Ze knikte en draaide een ticket voor me uit. Ik

bedankte haar zo hartelijk en zo uitgebreid als ik kon. Ze had mijn leven gered, in zekere zin. En buiten dat, ze had mijn vertrouwen in de mensheid hersteld. Voor nu. Wat een achtbaan, hier in dit pretpark waaruit ik uit alle macht probeerde te ontsnappen.

Een paar uur later zat ik knus in mijn vliegtuigstoel geklemd. Het was gelukt. Het was daadwerkelijk gelukt. Ik was blij dat de dwangbuisstoel mij ervan weerhield een dansje te doen.

Ik boog voorover om een magazine te pakken en voelde iets vallen. Ik keek omlaag en op de zwartblauwe vliegtuigvloerbedekking had zich een ronde vlek gevormd.

Kwam het doordat ik een ietwat verlate allergische reactie had naar aanleiding van de vriendelijke behandeling van de vrouw achter de balie? Of misschien was het de algehele ontlading van de afgelopen dagen. Of het hoogteverschil.

Hoe het ook zij, het bleef niet bij die ene druppel. Mijn neus had, zonder mijn instemming, besloten om onophoudelijk te bloeden.

Dun, donker, purperrood bloed bleef maar stromen. Goede kans, dacht ik bij mezelf, dat dit een

teken van mijn lichaam was om te laten blijken dat het wist dat ik mijn kant van onze afspraak de laatste weken niet zo nauw nakwam als beloofd. Ik had diep in een kelder een mes in mijn eigen hand gestoken en nu, hoog in de lucht, had mijn lichaam besloten uit een andere opening te gaan bloeden. Touché, *mon corps*.

In het begin vertikte ik het om door het gangpad naar het toilet te lopen. Ik wist zeker dat ik een spoor zou achterlaten, alsook vele boze blikken. Ik bleef daarom in mijn stoel zitten en pakte alles waar ook maar een greintje boom in verwerkt was beet om het bloeden te stoppen, om het te stelpen.

Op een gegeven moment verviel ik maar op het toch al rode vliegtuigdekentje, waarvan ik een van de punten oprolde en in mijn linkerneusgat propte. Ik vroeg me af hoeveel bloed ik al was verloren en hoeveel ik eigenlijk kon verliezen. Ik keek om me heen. Sommige passagiers wierpen schichtige blikken op me. Velen keken me met afgunst aan. Een moeder plaatste haar hand voor de ogen van haar zoontje. Niets wees erop dat men mijn bloedloopneus had opgemerkt.

'*Qué pasa?*' vroeg een stewardess verschrikt. Het leek alsof ze ergens naartoe wilde rennen. Weg van

mij.

'Nada, nada,' antwoordde ik. *'Todo es bien.'*

Ze keek naar mijn dekontje. Ik wuifde haar weg.

Veel overredingskracht was er niet voor nodig.

De rest van de vlucht zat ik in mijn stoel met het steeds roder wordende tomaatrode dekontje over mijn lijf geslagen. Het plakte tegen mijn shirt aan, dat goddank zwart was.

De oude man rechts van mij had van het hele debacle niets mee gekregen; hij snurkte overal doorheen. Zijn maaltijd werd bij hem neergezet en even later in dezelfde staat bij hem weggehaald.

De dame links van mij was steeds linkser gaan zitten. Ik had graag met haar geruild zodat ik bij het gangpad kon zitten en zij op het schoot van de snurkende man zou kunnen kruipen, maar ik wist het Spaanse woord voor ruilen niet, en had een idee wat mijn gebarentaal in dit geval zou kunnen teweegbrengen.

Ik besloot het dekontje zo lang mogelijk in mijn neus te laten zitten, ook al voelde het inmiddels droog aan en was ik het zat om door mijn mond en één van mijn neusgaten te ademen. Ik had dorst en de geur van

opgedroogd bloed kwam me de strot uit.

Zodra we geland waren en iedereen zijn of haar kruis had geslagen, begon ik de fleecedeken eruit te trekken en deed ik alsof ik een schietgebedje zei. Alles was gort en gort droog.

Snel liep ik naar de wc, waste ik het bloed van mijn gezicht af en verliet ik het vliegtuig. Mijn vlucht Minsk-Amsterdam kregen ze cadeau.

De douaneambtenaren gaven me geen problemen, al leken ze een aantal keer *visa* tegen me te schreeuwen, maar uiteindelijk moest ik iets invullen en lieten ze me door. Zodra ik het vliegveld uitliep had ik spijt dat ik het bebloede dekentje had achtergelaten. Als je van dertig graden zon naar min drie graden sneeuw ging, maakten een paar bloedspetters je echt niet meer uit.

En wat nu? Ik had zoals ik inmiddels gewend was geen plan, geen doel, geen missie. Niet thuis zijn en niet in Mexico zijn, dat was het enige belangrijke, en in dat opzicht was ik geslaagd. Maar nu stond ik naast het vliegveld van Minsk, aan het begin van de winter, in mijn t-shirt, zonder een woord van de lokale taal te spreken en zonder ook maar te weten hoe die taal

genoemd werd, en met nog geen halve roebel op zak.

Maar aan de andere kant, ik hoefde ook niets, had geen verplichtingen. Totale vrijheid, och, wat een luxe.

Links van me zag ik een taxi staan. Gitzwart met zwavelgeel. Een gezin met een overdosis aan koffers was zich in de taxi aan het proppen. Er reed een groene bus voorbij. Zodra ik zag dat de taxi dezelfde weg als de bus nam, besloot ik er achteraan te gaan. Ik probeerde zo snel mogelijk te lopen, met name om te zorgen dat mijn lichaam niet kapot ging van de vrieskou.

Ik voelde niet echt ongemak, maar merkte wel het kippenvel en de volcontinue rillingen. Ik hoopte dat mijn lichaam het nog een tijdje vol kon houden op de *pasta o pollo* en de zoute pinda's.

Na een paar kilometer de weg gevolgd te hebben, slaakte ik een diepe zucht. Ik had het kunnen weten en weet het aan mijn bloedverlies dat het niet in me was opgekomen. Want de meeste zichzelf respecterende vliegvelden, of beter gezegd, de meeste zichzelf respecterende steden, bewaarden een aanzienlijke afstand tussen de plek waar de inwoners werkten en leefden, en de plaats waar de toeristen

onder luid kabaal binnendruppelden. Mexico-Stad was niet de norm, dat had ik moeten weten. Ik kon dus door blijven lopen in deze kou totdat ik letterlijk een ons zou wegen en de daadwerkelijke stad Minsk alsnog nooit bereiken.

Het was donker, nog kouder dan ooit tevoren, en de rommelingen van mijn maag liepen synchroon met de rillingen van de rest van mijn lijf.

Ik kwam langs een bushokje met daarin een stuk van een knuffel, twee lege flessen vodka, een oude krant en een plastic zak. Ik besloot om hier te overnachten en mijn leven, mijn keuzes en mijn opties voor zover die er waren eens goed te overdenken.

De flessen schoof ik opzij, de avondse knuffel drukte ik tegen me aan, de krant trok ik over me heen en de plastic zak liet ik op zijn plek liggen. Ik viel als een blok in slaap.

17. IJsberen

Ik werd wakker, niet door de zon, noch door de aanhoudende kou of honger, maar door verschillende stemmen die riepen.

De manier waarop er door elkaar heen gepraat werd deed me vermoeden dat ik er ook niks van gevolgd zou hebben als de aaneenschakeling van woorden in mijn moedertaal zou zijn uitgesproken, maar sommige klanken die ik opving leken op wat de douaneambtenaren tegen me hadden staan schreeuwen en ik ging er dus vanuit dat dit gebral op de vroege ochtend plaatsvond in het lokale dialect, wat ongetwijfeld verwant was aan het Russisch.

Ik stond op en keek een groepje bleekscheten aan, een benoeming waar waarde aan gehecht kon worden gezien de oorspronkelijke teint van de benoemer. Ze droegen dikke kleding, petjes, vodkaflessen en grote grijnzen.

Ze waren met zijn zessen. Mijn blik verschoot naar de aftandse en uit elkaar vallende auto die achter

hen stond en die ik nooit of te nimmer met schroot aan zou duiden, uit angst dat hij wellicht capsones zou krijgen.

Men zei iets tegen me. Ik voelde me zwak en deed geen moeite de sporadisch op Engels lijkende woorden op te vangen. Er werd gelachen. Er werd vodka gedronken, maar ik was degene met een bonzend hoofd. Iemand probeerde mijn aandacht te trekken. Ik keek op, nog meer gelach. Ik had hier bijzonder weinig zin in en probeerde me te focussen op de zonnestralen die op hun beurt mij een beetje probeerden te verwarmen.

Ik voelde iets tegen mijn voeten aankomen. Ik keek omlaag en zag wat leek op een pak koekjes. Ik pakte het en zonder op of om te kijken begon ik de koekjes achter elkaar in mijn mond te proppen. Mijn lichaam zuchtte van puur genot, goddelijke, zoete verlossing van honger, rommel tegen het gerommel.

Nog meer gelach. Toen ik halverwege het pak koekjes was merkte ik dat de jongeren uitgelachen waren en hun auto weer instapten. Ik liep achter ze aan in de hoop dat ze me mee zouden willen nemen. In de achterbak, op het dak gebonden, op wat voor een

manier dan ook. Maar nog voor ik de auto bereikte kreeg ik een fles naar mijn hoofd geslingerd en scheurde de bak met piepende banden weg.

Ik had de fles met één hand gevangen en geconstateerd dat hij vol was, onaangebroken. Ik keek de auto na terwijl ik de laatste koekjes opat. Ze smaakten naar vanille met suiker.

Ik moest iets drinken. Mijn keel was gortdroog. De keus was tussen het laatste beetje van mijn lichaamswarmte gebruiken om wat sneeuw te smelten, of een paar slokken van de smerige, alcoholhoudende drank naar binnen werken. Dat laatste zou me in ieder geval warm doen voelen, al wist ik dat ik er later spijt van zou gaan krijgen.

Ik schroefde de dop van de doorzichtige fles af en dronk een paar slokken van de doorzichtige substantie. Daarna begon ik de weg verder af te lopen. Voor me was niets, links enkel de asfaltweg, rechts was niets en achter me ook niet, behalve het zich verkleinende bushokje.

Ik voelde de drank nog steeds branden in mijn keel en begon te twijfelen. Het sneeuwde nu zachtjes. Ik bedacht dat het bushokje me misschien toch de meeste

kansen zou bieden.

Ik liep terug, maar nog voordat ik deabri bereikt had bedacht ik me weer. Niemand zou me meenemen. Zonder geld kwam ik de bus nooit in. Ik had de fles vodka dicht moeten laten en die moeten ruilen voor een buskaartje. Te laat. Ik draaide me weer om en vervolgde de weg naar Minsk centrum.

Na een paar passen bedacht ik me weer. Ik nam nog een slok vodka omdat het toch geen kwaad meer kon en liep weer richting het bushokje.

En toen opeens zag ik links in mijn blikveld een stukje bos. Bos, bomen, hout, vuur, warmte, was alles wat ik kon denken.

Ik boog af naar links en liep richting de bomen. Minsk was geen gehucht. Het kon niet zo zijn dat er niets was in de omgeving van de hoofdstad van Wit-Rusland. Belarus, als je het sjiek wilde zeggen.

Ik naderde het bos en zag dat het neerkwam op een verzameling bomen, een stuk of veertig.

Al was ik daarvan niet volkomen zeker, omdat mijn ogen mij parten begonnen te spelen en sommige bomen anderhalf keer zoveel boom werden, om vervolgens weer terug te slinken.

‘Hallo,’ riep ik. ‘Is daar iemand?’

Ik dacht beweging gezien te hebben. De koude wind blies in mijn gezicht. Donkere schaduwen staken scherp af tegen de witte deken van sneeuw. Ik voelde hoe het kraakte onder mijn voeten. Mijn hoofd bonkte en ik was misselijk. Van alle goede plannen die ik ooit gehad had, dacht ik bij mezelf, en liet de vraag zweven boven de sneeuwdeken.

En toen zag ik toch echt iets bewegen. Ik liep verder en staarde naar de bomen. Lange basten waren het, kaarsrecht, zonder veel takken en met nog maar weinig bladeren. Maar er lag ook niets op de grond. Waar waren de bladeren naartoe?

Ik bleef het bos aankijken terwijl ik langzaam dichterbij kwam. Zonder na te denken nam ik nog een slok vodka. Waarom? Had ik dan niets geleerd?

Plots zag ik iets verschijnen. Wit was het, en groot. Een ijsbeer. Ik nam nog een slok van de vodka. Een ijsbeer, dacht ik weer. Ik liep verder. Laten we maar eens zien wie er nu bang is voor wie. Ik weet niet of ik dat hardop zei of niet. De ijsbeer kwam dichterbij. Hij had iets in zijn poot. Iets zwarts. Iets gigantisch. Alles werd zwart.

Ik opende mijn ogen. Mijn hoofd bonkte als een malle. Een vrouw zei iets tegen me. Ik ging rechtop zitten en keek haar aan.

De vrouw was oud, oneindig oud. Haar huid was een en al rimpel, haar ogen onzichtbaar. Ze lachte en reikte me een bord. Ik pakte het aan en zag stomende soep en rook warme paddestoelen.

Er was een kleed over me heen geslagen en naast me brandde een vuur luid knetterend. Ik goot de kokend hete soep naar binnen. Het kon me niets schelen, mijn slokdarm had het er maar mee te doen.

'Thank you,' zei ik tegen de dame en ik gaf haar met een knikje van mijn hoofd het bord terug. Ze liep naar het vuur toe en schepte uit de pan die erboven hing het bord nogmaals vol. Daarna gaf ze het wederom glimlachend aan mij, terwijl ze iets zei waar ik niets van verstond. Ik glimlachte maar en slurpte de goddelijk warme maaltijd zo netjes als ik kon naar binnen.

Daarna voelde ik me zo ontzettend moe dat ik achterover kukelde en zonder veel excuses te maken weer in slaap viel.

De volgende dag werd ik wakker en kreeg ik iets te eten wat evenveel naar paddestoelen smaakte als de

soep, maar minder vloeibaar was. Ik wisselde wat wederzijds onbegrijpelijke woorden met mijn redster en werd voorgesteld aan de man van de redster, die mijn eigenlijke redder bleek te zijn, en wiens brede schouders en spierwitte bontjas ik vol overtuiging had aangezien voor de omtrekken van een ijsbeer.

Een constatering waar ik me, nu ik wel doorvoed en vodkavrij was, diep voor schaamde. Ik nam me voor om zodra ik thuis was een aanzienlijk bedrag naar de noordpool te sturen ter bescherming van hun unieke, inheemse ijsberen, en het er vervolgens met niemand meer over te hebben.

Ik bleef nog twee dagen bij het oude stel, dat mij voedde en verzorgde. Ik voelde me het kind dat ik nooit geweest was, de ouderliefde die mijn verschijning tot nu toe altijd had weten af te kaatsen drong in het hutje tot me door. En waarom? Wat had ik gedaan? Sinds wanneer behandelde men mij liefdevol zonder reden, in plaats van hatelijk?

Ik moest iets terugdoen. Door het kleine, troebele raampje zag ik op de eerste dag van mijn verblijf een stapel grote blokken liggen, met daarnaast een hakblok met bijl. Zodra ik de kans kreeg hakte ik in

een aantal uren achter elkaar de volledige berg met hout weg, en mijn gastheren overlaadden me met wat ik interpreteerde als dankbetuigingen, die ik vervolgens zo goed als ik kon kopieerde.

Toen ik na twee volle dagen volledig aangesterkt was vond ik het tijd om te gaan. Dat was voor iedereen beter. Te veel liefde en goede manieren konden op den duur dodelijk zijn.

Ondanks dat ik er vanuit was gegaan honderd jaar in het verleden beland te zijn, met haardhout en zonder pixels, bleek de man een moderne SUV te bezitten, waarmee hij me afzette in Minsk centrum, een tocht waar we al met al zo'n uur over deden.

De vrouw had me een dikke jas meegegeven, inmiddels wellicht te groot voor haarzelf geworden, en de man gaf me nog een laatste schouderklop. Beide leken me evenveel te verwarmen in het ijzige centrum van Minsk waar ik nu beland was geraakt.

18. Metropool

Ik was in het centrum van Minsk. Het riedeltje kende ik onderhand wel: stap 1 was het maken van een plan, stap 2 was de uitvoering. Zo simpel als wat.

Terwijl ik door de drukke straten van de stad slenterde, keek ik om me heen. In eerste opzicht was dit een stad zoals elke andere: groot, uitgestrekt, en met flatgebouwen en historische bezienswaardigheden die zich afwisselden. Ik passeerde standbeelden, niet menselijk, en mensen, niet beeldig. Men keek me hier even wantrouwig aan als elders. Er werden meer kruizen geslagen dan thuis, maar aan dat fenomeen was ik inmiddels wel gewend geraakt in Mexico.

'Hi,' zei een jongeman.

Hij praatte overduidelijk tegen mij en was alleen.

'Sorry?' zei ik terug.

'Where you from?'

Ik zuchtte. De jongen leek niet onaardig. Eerder oprecht geïnteresseerd, onwetend. Maar ik kende dat. Dit was namelijk het echte leven. Dit was mijn realiteit.

Niet de paddestoelensoep in het hutje van een bejaard koppel, maar dit. Dit was mijn leven zoals ik het gewend was. Ik schoot zonder aarzelen in mijn rol. Het voelde bijna alsof ik weer thuis was.

'I'm from beyond. I'm humanities salvation,' zei ik.

'What you mean?'

'People are always fighting, right?'

De jongen knikte.

'Because they need a common enemy, something to unite against. The Russians against capitalism, the Americans against the Russians. Conservative halfwits against the gay, the religiously oriented against everything non dogmatic. You understand?'

De jongen knikte weer maar ik betwijfelde of hij het daadwerkelijk begreep.

'And I am the capitalist,' ging ik verder. *'The Russian, the gay, the non dogmatic, all wrapped up in a nice package.'*

De jongen keek glazig uit zijn ogen, terwijl ik steeds luider ging praten.

'I'm the one thing all of humanity can unite

against. I'm the alien race that brings all the peoples of the world together, the one and only common ground, because wherever I am, in Holland, Mexico or Belarus, I elicit the exact same reaction from everyone. Pure hatred and disgust.'

Ik was nog harder gaan praten, nog feller, en de jongen was achteruit gestrompeld.

'I'm sorry,' zei hij. *'I just want give you paper for tourist. I have in English, Polish and Deutsch. And Chinese.'*

'Oh,' zei ik een beetje ontdaan. Ik nam een Engelse brochure van hem aan, waarna hij snel en zonder om te kijken van me wegliep.

Ik staaarde hem na en bekritiseerde mijzelf om mijn overhaaste reactie. Hoe kon het dat ik na mijn gelukzalige ervaring in het bosje weer zo makkelijk was teruggevallen in mijn oude rol?

Dat ik hierover nadacht was de reden dat ik het groepje kinderen dat op me af kwam rennen niet aan zag komen, en dat ik ze niet aan zag komen rennen was de reden dat ik niet was voorbereid op de ruwe duw die ze me gaven.

Hard kwam ik op de grond terecht. Als ze me nu

de andere kant op hadden geduwd zou mijn dikke mantel de klap een beetje hebben kunnen opvangen, maar in plaats daarvan viel ik vol op mijn gezicht. Ik voelde mijn neus zich kneuzen en proefde bloed. Altijd maar die smaak van bloed. Op de achtergrond hoorde ik het gelach van de kinderen langzaam afzwakken.

Ik kroop omhoog en betaste mijn gezicht. Mijn neus was niet gebroken. Op mijn wang zat een grote schaafwond en mijn bovenlip liet een stroompje van het naar ijzer smakende vocht in mijn mond glijden.

Terwijl ik verder liep begon ik te bedenken hoe ik in deze stad aan geld zou kunnen komen. Bedelen leek me nog altijd een goede optie. Ik zag niemand anders vragen om geld en hoopte dat het in Wit-Rusland niet streng verboden zou zijn. Ik wilde net op een mooi plekje in een half verlaten park gaan staan toen ik de ingang van een metrostation herkende. *Metro Station* stond er met grote letters op. Echt een internationale stad, dacht ik bij mezelf.

Ik liet me door een menigte meevoeren en koos toen een rustig hoekje uit om te gaan staan. Het was hier behaaglijker dan buiten. Mijn bontjas legde ik op de grond als muntjesvanger. Daarna ging ik, zoals ik

gewend was, stilstaan. Het enige wat bewoog was mijn lichtjes rillende huid en mijn lip die nog steeds niet helemaal opgedroogd of vastgevroren was. Na een uurtje had ik al een paar mooie, Wit-Russische roebels op mijn jas liggen. Genoeg voor een hotelkamer? Of bijkans voor een halve sandwich?

‘Прывітанне,’ zei een bebaarde man terwijl hij een paar muntjes naar me toe wierp. Ik bleef stokstijf staan. Hij bleef me verwachtingsvol aankijken.

‘Sorry, I’m not from here,’ zei ik uiteindelijk terwijl ik mijn pose aan bleef houden.

‘Англійская, добра,’ zei de man langzaam. *‘I like your cool act,’* ging hij verder. *‘Have you been in Minsk for a long time?’*

Ik besloot mijn coole act volledig af te breken en hem te antwoorden.

‘Just for a couple of hours,’ zei ik.

De man met de baard ging naast me zitten. Hij was ergens tussen de twintig en de veertig. Vuiligheid en gezichtshaar maakten leeftijd lastig in te schatten.

‘Woah, that’s great. How do you like it here?’

Ik hield mijn muntjes in de gaten en was erop beducht dat dit een val kon zijn. Maar dan kende hij mijn

rechtervuist nog niet.

'Don't know. In the last three hours I've been assaulted by kids, I've ranted against a friendly gentleman, and by standing still I've earned enough for one meal, I hope. So, pretty good.'

De man knikte en lachte.

'That sounds great, man. Me and my girlfriend been living here for a couple of weeks now. We're from Poland, you know. It's a great country. Really great.'

Ik mompelde iets instemmends.

'Where do you sleep?'

'Well, in here it seems kind of nice. Not too cold,'
antwoordde ik.

'Oh, no, man. You can't stay here tonight. You know, with the police and all. No, is better you come with us. We have lots of room. And blankets. You sleep on a blanket. They are great, the blankets we have.'

Ik pakte de muntjes die op mijn mantel lagen en stak ze in mijn zak. Daarna stond ik op en sloeg ik de mantel over me heen.

'Sounds like a plan,' zei ik.

De bebaarde jongen lachte vriendelijk. Ik was inmiddels zo wantrouwig als de pest en wist als geen

ander hoe gemakkelijk vriendelijke woorden en sympathieke ogen konden bedriegen. Maar juist door die kennis kon ik extra op mijn hoede zijn. En bovendien, het enige dat ik daadwerkelijk kon verliezen waren de paar roebels die ik had opgehaald, de dikke jas die ik droeg en in het allerergste geval mijn leven. Daartegenover stond dat ik de wereld kon winnen. Of in ieder geval een slaapplek en wat gezelschap.

We moesten een aantal minuten wachten op de vriendin van de Pool. Ze bleek een van de meest vriendelijke gezichten te hebben die ik ooit gezien had. Ze was graatmager en iel, petite. Haar gezicht was desondanks vol en gaf de impressie van pure vriendelijkheid. Haar lichtblauwe ogen lachten, haar wangen straalden warmte uit, haar mond dansde om de woorden die ze uitsprak heen.

Hij heette Lew, zij Sylwia. Ik noemde ze Louis en Silvia. We moesten ongeveer een uur lopen om hun woning te bereiken. Toen ik het gebouw zag waar ze vertoefden, concludeerde ik dat ze het tijdelijk hadden gekraakt. Het was een oude loods en de gebouwen eromheen stonden leeg en overal hingen waarschuwborden; instortingsgevaar, asbest, dat

soort onzin. Het leek in ieder geval gezelliger dan de loods thuis, of de kelder van de Tarantula's.

Binnen was het dof en donker. Het enige licht kwam door minuscule raampjes bovenin de muren. In de hoek lag een matras, in het midden van de ruimte stond een stoel bij een nog smeulend kampvuurtje.

'Nice and cosy,' zei ik.

'Here,' zei Silvia en ze pakte een van de dekens van het matras af. *'You can sleep on this.'*

Ik nam het aan en bedankte haar. Louis was inmiddels begonnen om het kampvuur weer aan te maken.

'Can I help you?' zei ik.

'You can help Sylwia with the food. It's gonna be great.'

Ik liep naar Silvia toe en deed wat ze me vroeg.

Zo kwam ik erachter dat er messen bestonden die te bot waren om makkelijk een komkommer mee in stukjes te snijden. En blijkbaar zat kip uit Minsk zo vol met antibiotica dat het niet uitmaakte hoe vies je handen waren waar je hem mee beet pakte. En blijkbaar bestonden er dus mensen op deze aarde die mij hun eten lieten aanraken. Ik kon moeilijk het verschil duiden

tussen een brok in mijn keel om dat laatste, en een kokhalsreflex om dat een-na-laatste.

We aten toastjes met paté en komkommer, en als toetje geroosterde antibiotica boven het kampvuur.

Louis vertelde aan een stuk door verhalen. Voordat ze in Minsk kwamen hadden ze een paar weken doorgebracht in Litouwen, waar ze uiteindelijk hadden moeten vluchten voor de politie. Louis kwam niet meer bij van het lachen en het grootste deel van zijn woorden kon ik niet verstaan. Ook Silvia dacht met goede herinneringen terug aan Litouwen. Met haar sprankelende ogen op me gericht vroeg ze me naar mijn leven.

Ik vertelde waar ik woonde, over mijn tijd in Mexico en over mijn reis naar Minsk. Ze bleef me aankijken en ik kon niet anders dan vertellen over mijn avonturen. Over hoe ik was ontvoerd, over hoe ik aan het kruis genageld was, over mijn tactiek om door de douane heen te komen, en over het oudere echtpaar dat mij van de vodka en de sneeuw gered had. En over hoe Esmeralda mij verraden had, wat ik gezien mijn eerdere ervaringen had moeten zien aankomen.

Silvia keek me gedurende mijn relaas aan en ik

dacht af en toe tranen in haar ogen te zien. Ik wendde na een tijdje mijn blik af en op dat moment begon Louis traditionele liedjes uit Wit-Rusland te zingen. Van de tekst verstond ik niets, maar met plezier probeerde ik de woorden mee te zingen.

19. Dood of de gladiolen

Voorlopig bleef ik bij Silvia en Louis. Ze stonden erop en leken daadwerkelijk plezier te putten uit mijn gezelschap. Ik voelde me geen derde wiel, of ik dat nu was of niet.

Samen met Louis verkende ik de rest van het gebouwencomplex, terwijl Silva de rust nam die zij blijkbaar nodig had. Wij leken de enige inwoners te zijn en Louis en ik voerden tijdens onze verkenningstochten lange filosofische getinte discussies over waarom niemand hier leefde. Was het de naargeestige atmosfeer, was het de betere kwaliteit van andere kraakbare gebouwen in de buurt, of lag het aan de bordjes die waarschuwden voor gevaar?

Of, zo speculeerde ik, zouden we misschien een van de laatst overgebleven plekken ter wereld hebben gevonden waar ruimtegebrek geen issue was? Wie weet was er ruimte zat in Minsk en was het wachten op de dag dat deze stad ontdekt zou worden en de grootgrond eigenaren en projectontwikkelaars de ruimte

voor zichzelf zouden claimen.

Dat mochten we niet laten gebeuren, betoogden Louis en ik vurig tegenover Silvia. Met zwaarden zouden we dit bastion beschermen en met liederen zouden we de kapers van de kust wegdrijven.

De lach van Louis was zo aanstekelijk dat ikzelf ook meer lachte dan ooit tevoren. En misschien kwam het ook omdat ik zelden zo gelukkig was geweest. Het voelde zo natuurlijk, zo echt dat het zelfs mijn wantrouwen en pessimisme in toom leek te kunnen houden.

'You help break this door?' vroeg Louis toen we een grote, zware ijzeren deur hadden ontdekt die niet naar buiten leek te leiden.

'I don't think that will work,' zei ik.

'That's shame,' zei Louis teleurgesteld.

'But I can try to break in,' grijnsde ik.

Op de grond vond ik een stukje ijzerdraad en tien minuten later had ik het relatief eenvoudige slot van de deur gekraakt. De voordelen van mijn beroep. Al voelde ik me tegenwoordig eerder een levend standbeeld dan een Sleutelkoning.

Louis sprong een gat in de lucht en ging snel

Silvia halen. Met z'n drieën openden we de mysterieuze deur terwijl we gezamenlijk onze adem inhielden.

Kleerhangers. De bezemkast die we zojuist geopend hadden hing vol met kleerhangers. Ik verwachtte teleurstelling te zien op de gezichten van mijn companen, maar niets was minder waar. Ze leken verrukt te zijn.

'Is favorite food of campfire,' zei Louis met een glimlach. Hij wreef over een van de kleerhangers. Het waren er wel tweehonderd en allemaal van hout gemaakt. Ik stelde voor om ze te verkopen, maar Louis en Silvia wilden ze toch liever gebruiken om het aangenaam warm te stoken in ons onderkomen, en ik liet me zonder morren overhalen.

Het grootste deel van onze tijd samen spendeerden we binnen. Ik deelde alles met hen. Mijn verhalen, mijn ideeën, mijn ziel. Louis kon prachtig enthousiast vertellen en Silvia luisterde zoals niemand ooit naar me geluisterd had.

Hoewel Silvia voornamelijk op het matras lag te rusten, was ze nooit te beroerd om iets te doen. Louis vroeg haar soms om even met hem naar buiten te gaan voor een boodschap en dan kwamen ze pas uren later

weer terug. Waarschijnlijk om even tijd voor zichzelf te hebben. Dat ze kwaad in de zin hadden en snode plannen smeedden geloofde ik allang niet meer. En ook als dat wel het geval zou zijn, dat zou ik het ervoor over gehad hebben.

Meestal bereidde Louis en ik het eten, maar af en toe stond Silvia erop om te helpen. Dan was ze vrolijk en vroeg ze van alles. Zodra ik echter even met Louis in gesprek raakte, verdween ze weer naar het geïmproviseerde bed toe. Ik had Louis er een paar keer naar gevraagd en telkens was zijn antwoord hetzelfde: *'she's sick, it's okay, she need time for herself.'*

In mijn optiek zag Silvia er niet ziek uit, niet bleker dan Louis, niet meer ingevallen. Maar wie was ik om te oordelen of iemand zich zwakjes voelde op basis van uiterlijk?

Elke ochtend ging Louis eropuit om ontbijt voor ons te halen en elke ochtend bracht hij voor Silvia een bloem mee. Steeds een andere soort. De ene dag een aster, dan een mooie margriet, of een prachtig los viooltje.

Ik ging af en toe naar buiten om standbeeldje te spelen en zo geld op te halen. Elke kopeke die ik

incasseerde gaf ik aan Louis. Ik was zo blij met hun warmte en met het feit dat zij blij leken met mij. Het gevoel om gewaardeerd te worden, dat ik gemist zou worden als ik er niet meer zou zijn, dat had mijn hele leven ontbroken. Dit was geen ouderlijke liefde zoals bij het echtpaar in het hutje, maar ware vriendschap, voor zover ik daarover kon oordelen. En dan niet vriendschap die door de jaren gesmeed was zoals bij Ricky, maar een spontane verbinding, iets dat oermenselijk voelde, onmisbaar. Ik wilde hen daarvoor, alleen al voor dat gevoel, met alles wat ik had bedanken.

'*No, no, we are good,*' zei Louis telkens wanneer ik vroeg of ik iets voor ze kon doen, en Silvia knikte dan instemmend.

En toch merkte ik dat er iets niet helemaal goed was. Silvia zonderde zich steeds meer af en stelde me geen vragen meer, en Louis werd met de dag stiller, minder vrolijk. Was mijn gezelschap te veel voor ze geworden? Raakten ze verveeld? Waren ze klaar met me?

Mijn vermoeden werd bevestigd door Louis toen hij op een gegeven moment vroeg of ik een tijdje de stad in wilde gaan. Hij keek triest. Ik probeerde zo vrolijk

als ik maar kon te antwoorden en zei dat ik zo stil mogelijk zou gaan staan opdat er dan een feestmaal voor ons in zou zitten. Hij lachte, maar slechts kort en met zijn ogen afgewend.

Ik liep naar buiten toe, de koude wind tegemoet. Ik ging op zoek naar een drukke plek waar ik veel geld op zou kunnen halen, terwijl ik elke afslag goed in mijn geheugen printte zodat ik niet zou verdwalen. Uiteindelijk vond ik een groot plein, vol met mensen en beter nog, met toeristen.

Ik had geen attributen bij me, geen smink, niets. In plaats daarvan besloot ik simpelweg mijn lichaam, mijn gave, ten volste te benutten. Het was een gok, maar ik had weinig te verliezen en wilde koste wat kost dat feestmaal, dat eventueel laatste feestmaal, bij elkaar sparen.

Ik kleepte me tot aan mijn onderbroek uit en ging in de vrieskou staan, in een houding alsof ik met mijn armen een vloek van een of andere magiër had geprobeerd tegen te houden en in het proces bevroren was geraakt.

De kou voelde ik maar deed me niet. Eén oog hield ik op mijn kleding gericht en met het andere keek

ik over het plein uit. Na verloop van tijd begon men mij op te merken. Zoals ik gehoopt had schaarde zich een groep om mij heen van mensen die niet konden geloven dat ik ten eerste eruit zag zoals ik eruit zag, en ten tweede dat ik het kon verdragen om stil te staan zonder kleding om mijn lijf, terwijl de omstanders tevergeefs in hun met dikke wanten bedekte handen bliezen.

Zodra ik mijn positie veranderde om een andere kant op te kijken, hoorde ik het publiek hun adem inhouden. Ik grijnsde en daarna volgde er geklap. Ik hoorde de kopeken en roebels op mijn hoopje kleding belanden. Mijn lichaam warmde zich aan het geluk en aan de voorpret op ons feestmaal.

Ik haalde die dag bijna veertien roebel op, een fortuin. Hoe dan ook zou ik het aan mijn Poolse vrienden schenken, of ze me nu nog wilden zien of niet. Als ze klaar waren met me, dan zou ik vertrekken, maar niet zonder een laatste daad om te laten zien hoezeer ik ze waardeerde. Ik zou hoe dan ook zorgen voor dat laatste avondmaal.

Toen ik binnenkwam zag ik Louis op de stoel bij het gedoofde vuur zitten. Ik legde de muntjes naast hem neer.

'Where's Silvia?' vroeg ik.

Louis keek me niet aan maar bleef naar de
vuurplaats staren.

'Sylwia?' vroeg ik in het niets.

'She gone,' zei Louis.

'What?'

'I throw her in the river. I promised her.'

'What?' zei ik nog een keer terwijl ik hem
probeerde aan te kijken.

Hij ontweek mijn blik.

*'She is sick. She died. Then I throw her in the
river. Now I move on. I promised her.'*

'Wat?' zei ik.

Louis richtte zijn blik op en keek me aan. Zijn
ogen waren bloeddoorlopen en zijn gezicht was nat van
het traanvocht.

'You take care now, okay? You do great, I know.'

Ik zweeg en deed niets terwijl Louis weg liep, de
deur uit, de wereld in.

Ik bleef alleen achter in de lege, ijskoude loods.
En maar denken dat ik geen pijn kon voelen.

20. Treinen en tranen

Ik had besloten mijn verdere stijve vertoningen in de openbaarheid van Minsk toch maar in mijn mantel door te brengen. Mensen gaven ook gewoon centen aan een levend standbeeld mét kleren en meer dan wat ik daarmee ophaalde had ik niet nodig.

De laatste dagen had ik mijn lichaam steeds zeker voelen worden. Sniffen, kuchen, trillen terwijl mijn huid bekant schroeide door de nabijheid van het kampvuur. Ik bleef wonen in het verlaten complex, maar was verhuisd van de loods naar een kleinere ruimte. Een gang was het eigenlijk. Makkelijk warm te houden, minder herinneringen.

Ik genoot van de kleuren die in de ijzige lucht te zien waren en van de glazige blikken die men op mij wierp. Ik lachte om het knetterende vuur en om de vorm van de kleeerhangers die ik erin wierp.

Maar eigenlijk wilde ik weg. Wat deed ik hier in godsnaam? Ik was blij met de avonturen die ik gehad had, maar ik wilde niet op deze manier leven. Dit was

geen vakantie, die was geen nieuw leven: dit was een nooduitgang, en dat was het altijd geweest.

Van het ene in het andere avontuur vallen was allemaal leuk en aardig, maar ik had een huis, een thuis. In ieder geval was er daar een iemand die zich zorgen om me maakte. Ik had een familiegeheim dat niet in criminele handen mocht vallen. Ik had een lopende, eeuwige verantwoordelijkheid. En dat ongedierte knaagde aan mijn geweten. En daar was maar één soort tegengif voor.

Hoe onvoorspelbaar en onzeker mijn leven in Minsk ook had kunnen zijn, ik kreeg het voor elkaar om een aantal weken in een sleur te leven, een strakke routine; ik vond een plek om op te treden, deed dat zo lang als ik kon en haalde genoeg geld binnen voor simpel eten en drinken, extra brandstof voor bij de kleerhangers, en een spaarpotje dat steeds voller geraakte.

Ik zorgde dat mijn lichaam de kans kreeg om zich te ontzieden en toen dat eenmaal zover was pakte ik mijn hele bezit bij elkaar, te weten de kleren die ik droeg en mijn lege blikje tonijn met spaargeld, en begaf ik me naar het Centraal Station van Minsk.

Het enige woord dat ik in het Wit-Russisch herkende was *монстр*, dat klonk als *monster*, en dat hoorde ik rondom gemompeld worden terwijl ik de stad doorkruiste. Ik wist niet wat het was, maar de connectie die ik een tijdlang gevoeld had, was verdwenen. Deze stad, de mensen, de mensheid, lieten me wederom koud. Het enige wat ik wilde was naar huis terugkeren en mijn problemen aldaar oplossen.

Ik bleek precies genoeg geld te hebben om een ticket naar huis te kopen. De twee kopeken die overbleven schonk ik aan een zwerver die ik niet kende en het lege blikje tonijn wierp ik weg. Ik ging in de vertrekhal zitten en wachtte op de trein naar Brest, vanwaar ik de grens over zou steken naar Polen.

Ik staarde voor me uit en luisterde naar de klassieke, Russisch klinkende muziek die uit de krakende luidsprekers schalde. Ik dacht terug aan de uitspraak van Ricky. *Soms kan je door de tonen de muziek niet meer horen*. Ik ontdeed mijn hoofd van alle gedachten over de laatste maanden en probeerde te bedenken hoe ik mijn penibele situatie thuis kon oplossen.

Maar het lukte me niet. Alles leek zo ver weg, zo

onecht. Een ander leven, een andere ik.

Vanaf Brest nam ik de trein naar Warschau. Ik moest denken aan Louis, ik moest denken aan Silvia, en ik moest eraan denken genoeg te drinken om mijn hoeveelheid lichaamsvocht op peil te houden. Af en toe keek ik om me heen, naar de mensen in mijn coupé die mij niet alleen aankeken met afgunst, maar ook met die zowaar nog hardere uitdrukking: meelij.

Maar het deed me goed. De trein denderde voort, ik kreeg doekjes en koekjes in mijn handen gedrukt en de mist in mijn brein leek zich langzamerhand op te lossen. Ik kon steeds duidelijker zien wat me bewoog en wat niet. We reisden langs Kutno, Konin, Poznan en Rzepin. Daarna kwam Berlijn, Frankfurt, andere Duitse plaatsen terwijl ik sliep, en toen Düsseldorf, Duisburg, Oberhausen.

Ik was terug. Hoeveel dagen waren er verstreken? Twee? Mijn maag rommelde. Ik besloot een tussenstop te houden en met mijn stapraktijken geld voor ontbijt, lunch en avondeten in één op te halen, maar werd na een paar minuten al weggestuurd.

Op het volgende station deed in hetzelfde en kreeg ik genoeg bij elkaar voor een brood en een pot

pindakaas voordat ik weggejaagd werd.

21. Zee aan mogelijkheden

Een paar uur later was ik thuis. Ik liet de diepste zucht ontsnappen die ik ooit had geproduceerd. Mijn overdreven immense jas hing ik op aan de kapstok, in de hoop dat die het gewicht zou kunnen dragen. Mijn uien waren ontsproten en mijn wortels zagen er uit als uit de klauwen gewassen zwartwitjes. Mijn verse sinaasappelsap had zijn ware tegenpool gevonden.

Ergens van achterin een kast toverde ik een pakje crackertjes tevoorschijn dat ik in alle rust oppeuzelde. Het was stil, het begon donker te worden, maar ik had meer nodig om de afwegingen die chaotisch aan het vergaderen waren in mijn brein te ordenen. Ik moest rust hebben, stilte, de routine van weleer.

Ik probeerde me te herinneren welke dag het was en deed iets wat ik al lange tijd niet gedaan had: ik pakte mijn badkleding.

Badkleding was de enige juiste omschrijving, want een badpak was het niet, noch leek het op een

zwembroek. En een speedo, godbetert, dat zou ik de mensheid nooit hebben willen aandoen.

Toen ik, jaren geleden, het plan had opgevat op mijn lichaam bloot te stellen aan het chloor en de urine die gecombineerd als zwembad werden aangeduid, besloot ik ook passende zwemkleding voor mijzelf te maken. Ik had twee wijde zwembroeken gekocht – volledig zwart – en een badpak maatje XL – zilvergrijs – omdat ze niets anders hadden.

Daarna had ik mijzelf twee dagen lang achter de naaimachine geplaatst die ik jaren terug in de schuilkelder had aangetroffen, en had ik de monumentale taak volbracht om wereldse kleding naar mijn buitenaardse maatstaven te schikken. Een beter resultaat had ik niet kunnen verwachten. Meer woorden zou ik er niet aan vuil maken.

Mijn wens om te zwemmen in de openbaarheid werd toendertijd grotendeels gecreëerd door de behoefte aan verandering en door de realisatie dat de openbaarheid niet altijd openbaar hoefde te zijn en ik de Sleutelkoning was.

Ik was in mijn administratie gedoken en had drie zwembaden gevonden waarvan ik een reservesleutel in

mijn bezit hoorde te hebben. Twee van de baden bleken al geruime tijd gesloten te zijn; de ene was namelijk gesloopt en op de plek waar vroeger kinderen poedelden renden ze nu over het grasveldje voor hun huis en waar de oudjes vroeger baantjes trokken parkeerden ze nu hun auto's, of ze daar nu nog in mochten rijden of niet. Het andere ex zwembad was omgevormd, ironisch genoeg, tot een archiefgebouw waar de gemeente haar gegevens beschermde tegen onder andere schimmel en spatwater, net als vroeger.

Het derde zwembad dat naar boven kwam drijven tijdens mijn zoektocht opereerde nog in haar originele functie. Ik had een volledige dag besteed aan het zoeken naar de sleutel en had hem uiteindelijk gevonden en sindsdien naast de deur gehangen.

Ik hield de sleutel nu in mijn hand. Ik was blij dat ik hem had, hoezeer hij me er ook aan herinnerde dat mijn beroep een uitstervend iets was. Mijn werk diende enkel nog voor de uitzonderingen, de bijzondere sloten, de zwaar beveiligde kluizen. Daar kon ik misschien nog een bijdrage aan leveren, daar moest ik het van hebben. Daar moesten de maffiosi die achter mij aan zaten het van hebben.

Ik trok thuis mijn zwemkleding aan; de vloer in mijn huis was immers vele malen minder slipperig dan in het zwembad. Het strakke, zachte materiaal tegen mijn huid voelen deed me goed. Daarna trok ik mijn jas aan en liep ik de frisse buitenlucht tegemoet.

Na me jaren terug geabonneerd te hebben op de nieuwsbrief van zwembad *De Watervogel* ging ik regelmatig daar zwemmen en wist ik op welke momenten het volledig leeg zou zijn. Voordat mijn leven zich op zijn kop gezet had was dat op woensdagavond en donderdagavond geweest, vanaf een uur of negen. Ik nam aan dat die tijden nog steeds golden.

Ik opende de achterdeur met mijn sleutel en liep door de door noodverlichting verlichte gangen heen. Mijn voetstappen galmden in de leegte. Het bad, waarschijnlijk een standaardmaat voor zwembaden, was leeg. Geen boeien, geen mensen. Alleen chloor, hield ik mezelf voor.

Ik nam een duik in het frisse water. Golven begonnen zich te vormen in de nachtblauwe substantie. Ik kreeg een slok binnen en proestte het uit. Hoe vaak ik hier vroeger ook was gekomen, mijn lichaam was nooit gewend geraakt aan het water, aan de

zweembewegingen. Wat een genot leek het me om je armen en benen synchroon te bewegen en je volledig gestroomlijnde lichaam door het water te laten glijden. Maar nee, voor mij zat dat er niet in. Sommige dingen pasten bij je, sommige niet, en weer andere kon je leren. Dit behoorde tot de tweede categorie.

Ik nam diep adem en liet mezelf naar de bodem zinken. Daar zat ik half zwevend terwijl ik keek naar de belletjes lucht die omhoog ontsnapten. De klok kon ik niet zien vanuit waar ik zat, maar ik schatte dat ik zo'n tien seconden onder water was. Ik sloot mijn ogen en dacht na.

Nog voordat ik de twee minuten bereikte dwong mijn lichaam me omhoog. Ik haalde diep adem en begon te kuchen en te proesten. Ondanks dat ik geen pijn kon voelen, was het onmogelijk voor mij om zo lang onder water te blijven als ik wilde. Overlevingsreflexen negeren kon ik niet.

Ik dreef in het water, in de stilte, en dacht na. Over het verleden en de toekomst, en niets daartussen.

Ik probeerde nog een aantal baantjes te trekken en droop toen af. Het was inmiddels uren later en nog net zo stil. Het licht van de straatlantaarns die van

buitenaf het wateroppervlak verlichten bleef constant en maakte het hele complex steriel, een beetje mistroostig zelfs. Maar ik voelde me goed. Vastbesloten, vastberaden.

Ik pakte mijn handdoek en droogde mijn onbedekte delen af. Toen ik klaar was liep ik dezelfde weg terug, ging ik de deur uit en draaide ik de nachtschoot weer op slot.

Thuisgekomen deed ik mijn pak uit en droogde ik de rest van mijn lichaam. De natte stof hing ik over de stoel en ik keek naar de druppels die op mijn houten vloer vielen.

Ik sleepte mezelf naar mijn bed waar ik zo lang niet in geslapen had en doezelde tevreden en resoluut weg.

22. Quid pro quo

De volgende dag haalde ik 's ochtends vroeg een kilo wortels en een kilo uien bij meneer Duru.

'Wat is gebeurd, Djinn?' vroeg hij. 'Jij vakantie geweest?'

'Ja, ik ben op vakantie geweest.'

'Goed, goed,' zei hij. 'Arabairways?'

'Volgende keer, misschien,' zei ik lachend.

'Goed, goed,' zei hij weer. 'Reizen is groeien. Is goed.'

'Reizen is groeien,' herhaalde ik met een glimlach. Het was een uitspraak die me alleen nog maar meer deed scharen achter het besluit dat ik had genomen.

'Ik voel me nu een reus, meneer Duru. Noem me maar voortaan *ifriet*, als u wilt.'

Daar moest hij om lachen.

Thuis at ik een halve kilo wortelen en een halve kilo uien en dronk ik een liter thee. Daarna pleegde ik het langste telefoontje van mijn leven en deed ik een

dutje. Toen de schemering begon te vallen stapte ik naar buiten.

De Verzopen Laars zag er nog precies hetzelfde uit als bij mijn laatste bezoek. Ik bestelde een glaasje water en wachtte rustig af. Af en toe liep ik naar buiten en weer naar binnen.

En eindelijk, na lang wachten, zag ik de oude, vertrouwde kleerkasten verschijnen. Ik liet me meevoeren in hun mooie, glimmende busje en zei niets gedurende de hele weg.

In dezelfde loods werd ik in dezelfde stoel gezet. Alles zag er nog precies hetzelfde uit. Terwijl ik drie levens geleefd had, was hier de tijd stil blijven staan. Zelfs het kruis stond nog tegen de muur aan, mijn bloed diep in het hout getrokken.

En daar was de man met het witte sikje. En de Notenkraaker, wiens hoofd netjes genezen was van mijn vuist. Wat een prachtige reünie.

‘Zo, daar ben je weer. Je dacht toch niet dat we het zomaar op zouden geven, hè?’

‘Natuurlijk niet,’ zei ik. ‘Daarom kwam ik naar *De Verzopen Laars*.’

‘Zwijg!’ zei de man terwijl hij me een klap

verkocht.

Weer hetzelfde liedje. Groter was hun oeuvre
niet.

‘Zelfs als je een vraag stelt?’ zei ik.

Ditmaal was het een trap tegen mijn
scheenbeen. Een variatie op hetzelfde thema. Mijn stoel
wankelde en viel achterover. Mijn hoofd klapte op de
grond.

De man met het witte sikje ging boven me staan.
Altijd goed, een ander perspectief.

‘Ik wil jullie helpen,’ zei ik vanaf de grond.

‘Wat?’

‘Ik heb er goed over nagedacht en als ik twintig
procent van de winst krijgt, wil ik jullie met al jullie
sleutelproblemen helpen. Deal?’

De man dacht even na.

‘Je wil ons, na alles wat er gebeurd is, helpen?’
zei hij argwanend.

‘Kijk,’ zei ik, ‘ik zie in dat ik weinig keus heb. Ik
kan ofwel jullie niet helpen en gemarteld worden of altijd
op de vlucht zijn, ofwel jullie helpen en klaar zijn met het
hele gedoe.’

‘Ik ga je geen twintig procent van de winst

geven,' zei de man. 'En ook geen tien!'

'Oké, dat doe ik het voor nop. Als jullie me daarna maar met rust laten. Dat is alles wat ik wil. Ik wil gewoon mijn gebruikelijke, alledaagse leventje leiden, zonder reuring, zonder avonturen en zonder onverwachte uitstapjes. Afgesproken?'

De man dacht lang na. Ik zag hem twijfelen, de opties afwegen.

'Afgesproken,' zei hij uiteindelijk terwijl hij me aan mijn arm omhoog trok. 'Maar als je iets flikt, dan maken we jou en je familie dood.'

Niet dat ik een familie had, maar de strekking van de bedreiging was duidelijk en ik knikte.

'Dus, wat willen jullie weten?' vroeg ik.

'We hebben een tijd geleden drie kluisen, uhm, bemachtigd,' zei de man. 'We weten dat het geen gewone kluisen zijn, ze zijn namelijk extra beveiligd. Als je ze open probeert te forceren gaat er een mechanisme af en worden de waardevolle documenten erin vernietigd. Snap je? We willen in die kluisen, maar we willen niet dat de documenten beschadigen. Dan zijn ze niets meer waard.'

'Heeft het een combinatieslot? Een cilinderslot?'

vroeg ik.

‘Er lijkt een sleutel in te moeten,’ zei de man.

‘Onze röntgenscans die we hebben laten maken wijzen niets uit.’

Ik deed even alsof ik lang nadacht.

‘Ik denk dat ik wel iets heb dat jullie kan helpen.

Maar ik moet eerst de kluizen zien en dan thuis de dingen halen die ik nodig heb.’

‘Geen denken aan,’ zei de man met het witte sikje. ‘En dan zeker weer vluchten? Zo idioot zijn we niet. Wij gaan met je mee naar je huis en ik laat de kluizen daar naartoe brengen. Ik laat je geen seconde meer uit m’n oog, zeker niet nu je ons plan weet!’

‘Maar...,’ begon ik te zeggen.

‘Geen gemaar! En als je je kop niet houdt en doet wat we zeggen, laat ik Notenkraaker wraak op je nemen!’

Ik keek mijn oude vriend de Notenkraaker aan, deed alsof ik mijn lippen sloot met een denkbeeldige rits en wierp de sleutel vervolgens zijn richting uit. Een typisch grapje voor mensen uit mijn beroepsgroep. Mijn beroepsgroep, ook wel bekend als ik, mijn overleden voorvaders, en niemand anders.

Ik stapte weer in het busje. Twee van de kleerkasten tilden een groot krat de wagen in. Ze zetten het naast mij neer. Daarna vulde de bus zich met nog een aantal van de grote bodybuilders alsook de man met het witte sikje. En uiteraard zat er voorin nog minstens een iemand, waarschijnlijk meer. Ik verbaasde me over de draagcapaciteit van de wagen.

Na een tijdje gereden te hebben stopten we opeens.

'Is er iets mis?' vroeg ik.

'Hou je mond,' hoorde ik iemand zeggen.

De achterdeur opende zich en ik werd door een aangeklede gorilla naar buiten getrokken.

Opeens kreeg ik een micro openbaring: de minst accepterende mensen waren het meest accepterend. Ik, degene die niemand aan wilde raken of zelfs maar aan wilde kijken, werd door deze brute, rechtlijnige, onnadenkende kleerkasten behandeld als ieder ander. Zij maakten geen onderscheid. Zij trokken de mooie mensen niet voor de lelijke, zij sloegen de monsters net zo hard als de prinses. Wat was menselijker, vroeg ik me af: een bruto die geen verschil zag tussen zwart en wit, of een begripvol, meedenkend, beleerd iemand die

onbewust de een voor de ander stelde? Wie is de realist, wie de relativist? Maar terug kon en wilde ik uiteraard niet.

‘Wijs de weg!’ zei de gorilla.

Ik stapte voor in de auto, samen met de man met het temperament dat meedong naar de hoofdprijs der wisselvalligheid, en gaf mijn instructies door aan de bestuurder. Hier rechtdoor. Bij de volgende afslag, sla links af. Sla over vijfhonderd meter rechtsaf. Sla over driehonderd meter rechtsaf. Sla over honderd meter rechtsaf. Sla over vijftig meter rechtsaf. Sla rechtsaf.

De bestuurder en de man met het witte sikje stonden op springen.

‘Hier is het,’ zei ik uiteindelijk. ‘Trek zo min mogelijk aandacht, deze plek moet geheim blijven. Dit is mijn alles. Je kan parkeren in de garage aan het einde van de straat links.’

Een krat werd uitgeladen en ik liet de mannen binnen. Het paste net, maar verder dan de badkamer zouden we zeker niet komen. Ik legde dit uit en na uitgebreid overleg besloot men om het krat open te breken.

Drie serieuze, zilverkleurige kluisen kwamen

tevoorschijn. Elk exemplaar was zo'n vijftig bij vijftig centimeter groot en gegraveerd met unieke tekens. Symbolen die dropen van betekenis. Driehoeken en spiralen. Ik herkende spijkerschrift, hiërogliefen en Latijn. Het was een mysterie en ondanks mezelf werd ik erdoor getrokken.

Ik leidde de mannen verder door mijn huis, langs mijn bank, langs mijn boekenkasten, langs mijn badkamer, langs mijn keuken, tot in mijn werkruimte. Daar koos iedereen een plekje uit. De meesten keken met grote ogen rond, onder de indruk van mijn enorme collectie sleutels.

'Jezus,' zei de man met het sikje.

Ik wilde hem erop wijzen dat ik al lang niet meer aan het kruis hing, maar dat leek me flauw en lichtelijk onverstandig. Ik kon nergens naartoe in dit langgerekte huis van mij, met kleerkasten voor de deur.

23. Sesam open

‘Dit,’ zei ik, ‘is mijn werkruimte. Mijn vader werkte hier. Mijn grootvader. Mijn overgrootvader. Al generaties lang zijn wij de sleutelbewaarders. Sinds mensenheugenis wil men privégoederen beschermen en bewaken. Eerst deed men dit bijvoorbeeld met ingehuurde bewakers,’ ik keek even rond naar het assortiment aan bodybuilders, ‘maar dat was natuurlijk kostbaar. Vanaf zo’n 2000 jaar voor Christus begon men sloten te maken, niet veel later gevolgd door sleutels. Door de uitvinding van het slot konden ruimtes afgesloten worden. Eerst alleen van binnenuit, daarna ook van buitenaf. Alleen de mensen die erin mochten, en die dus de sleutel hadden, konden erin komen. De Egyptenaren en de Grieken kwamen met de eerste systemen aanzetten. De Romeinen perfectioneerde dit en in de 18e eeuw vonden er een paar revoluties plaats, te weten...’

‘Hou je bek en vertel ons hoe je dit gaat aanpakken!’ blafte de man met het sikje.

‘Ah,’ zei ik, ‘dat was ik even vergeten. Je bent een man die weinig woorden nodig heeft. Oké. Ik. Kijken. Kluis. Dan. Ik. Oplossing. Bedenken.’

Ik liep naar een van de kluisjes toe en inspecteerde hem aandachtig. De symbolen zeiden me weinig. Het leken tekens en teksten te zijn die willekeurig uit verschillende culturen en tijdperken bij elkaar geraapt waren. De kortstondige interesse die bij mij gewekt was, was alweer verdwenen. Ik zag wel dat het kluisje in ieder geval een sleutelgat bezat. Het mechanisme was minutieus weggewerkt in het metaal.

‘Heren,’ zei ik terwijl ik opstond. ‘Ik denk dat ik de oplossing heb. Nee, ik hoop dat ik de oplossing heb. Ik hoop dat ik de sleutel heb gevonden, waarmee ik de deur naar een nieuw begin kan openen. De deur naar vrijheid, naar geluk. Het is geen ideale oplossing, maar iets beters weet ik niet.’

Ik schraapte mijn keel en probeerde tijd te winnen.

‘Heren, ikzelf leefde in een soortgelijke kluis en kon niet zien dat er een sleutel was om hem te openen. Want weet je, soms kan je door de tonen de muziek niet meer horen. Of, nog meer verdraaid, soms kan je door

de sloten het sleutelgat niet meer zien. Als één deur sluit, wordt er een andere geopend. Maar als je zo gefocust bent op het hang en sluitwerk, dan zie je niet meer wat er achter de deuren ligt, of wat er kán liggen.'

'Waar in godsnaam heb je het over?' zei de inmiddels rood aangelopen man.

'Over roestige sloten en nieuwe kansen,' zei ik. 'En over een mooi slot breien aan dit verhaal.'

'Wat?' zei de man met het witte sikje.

'Op de grond!' schreeuwde een stem. 'Politie, handen omhoog!'

Ik dook onder een tafel en maakte me zo klein mogelijk. Ik bereidde me voor op de oorverdovende geweeersalvo's, ijzige kreten en wanhopige doodsrochels. Maar niets van dat alles vond plaats. Waar ik de ene keer iets accuraat tot in de puntjes kon inschatten, zat ik er de andere keer faliekant naast.

Kort vreesde ik een samenzwering. Een samenzwering tussen de illegale criminelen en de legale, maar het karakteristieke geluid van sluitende handboeien nam mijn zorgen weg. Ik hoorde dat mopperende mensen werden weggeleid, dat kleerkasten tussen kasten door werden geduwd, dat

aanhouders en aangehouden en gezamenlijk klaagden over de breedte van mijn huis. Mijn illegale, ongeregistreerde huis, met zo'n veertig rovers erin.

'Vuile klootzak, ik pak je nog wel, denk maar niet dat ik je vergeet, duivelskind!' zei een bekende stem.

Daar ging ik inderdaad niet vanuit, nee.

Toen alles stil was kroop ik onder mijn schuilplaats vandaan. Er stonden nog drie agenten in de ruimte mijn collectie sleutels te aanschouwen. Eentje richtte met een verschrikte blik zijn pistool op me.

'Rustig, ik ben degene die gebeld had!' zei ik snel. 'Sleutelwoord cul-de-sac.'

'Ah,' zei de agent terwijl hij zijn pistool weer in zijn holster deed. 'Ik vroeg me al af wie dat bedacht had. De commissaris staat buiten.'

Ik bedankte hem en glipte naar buiten. De paar mannen die daar stonden ontweek ik met gemak en vol zelfvertrouwen en zonder om te kijken liep ik de straat uit, naar Ricky toe.

'Je leeft nog!' zei ze met een grote glimlach.

Ik was weer even vergeten hoe slecht ze eruit zag en hoe weinig dat zei.

'Ik leef,' antwoordde ik, 'opnieuw.'

‘Kom binnen, kom binnen. Hier, neem een bakje zaden mix. Beter dan chips.’

Ik nam het bakje met zaadjes aan en we gingen zitten op onze geelgroene kussens. Ik vertelde haar wat er gebeurd was. Mijn escapade naar Mexico. Mijn tijd als levend standbeeld daar. Ik vertelde over Esmeralda en de anticlimax. Over de boefjes die ik gefopt had met het leven dat mijn celgenoot me geschonken had. Over mijn eerste overval. Ik vertelde over mijn bloedneus naar Minsk en over de vodka. Ik zweeg over de ijsbeer, maar sprak vol lof over mijn redders in nood. Over de vrieskou die mij geld opleverde. Over de vriendschap en de dood. En ik vertelde haar over hoe haar woorden de sleutel waren geweest tot mijn inzicht.

‘Welk inzicht?’

‘Het inzicht,’ zei ik, ‘dat ik eigenlijk helemaal niet wil doen wat ik deed.’

‘Dat mysterieuze, bedoel je?’

‘Ja. Kijk, wat ik deed was sleutels bewaren. Zorgen dat er op een veilige, betrouwbare, onbekende plek altijd een reservesleutel beschikbaar was. Volslagen idioot en achterhaald natuurlijk, maar ik was de enige, ik was uniek, ik had een morele en historische

verantwoordelijkheid. Bovendien, in zo'n niche zijn er altijd mensen die gebruik willen maken van jouw kennen en kunnen. Ik had een eeuwige baan, een eeuwig leven.'

'Ik dacht dat je een of andere spion was,' zei Ricky met een pruillip.

'Nou,' zei ik, 'ik moet zeggen, ik zou best een goede spion zijn. Door mijn opvallendheid kan ik heel onopvallend zijn, heb ik gemerkt.'

'En wat ga je nu doen dan?'

'Een nieuw leven beginnen,' zei ik.

'Maar hoe? De criminelen zaten nog achter je aan, nietwaar? Dat moet je dan eerst oplossen. Nodig geen mensen uit voor sushi als je nog niet eens een hengel in je bezit hebt.'

Ik lachte.

'Dat was ik je bijna vergeten te vertellen,' zei ik.

Ik deed de laatste gebeurtenissen van zo-even uit de doeken. Hoe ik net had gedaan alsof ik meewerkte met de kleerkasten. Hoe ik de politie had overtuigd dat ik hen kon helpen een bende criminelen op heterdaad te betrappen. Hoe ik hen, de politie, had geïnstrueerd om stilletjes het huis tussen nummer 120

en 122 te observeren. Hoe ik ze had verteld dat mijn huis geen achterdeur of grote ramen had en hoe ik ze had gevraagd om te wachten met de inval totdat iedereen binnen was. En ik vertelde Ricky hoe vlekkeloos het allemaal verlopen was.

‘Wat geweldig!’ zei ze. ‘Geniaal. Alleen is je geheim nu niet meer geheim. En de meeste criminelen komen sneller op vrije voeten dan je denkt. Misschien kunnen ze niet eens iets bewijzen en staan ze zo weer op straat!’

‘Dat weet ik,’ zei ik. ‘Sowieso, de deur tot mijn oude leven is hiermee gesloten. Maar gedurende de laatste paar weken heb ik eindelijk de sleutel gevonden tot mijn nieuwe leven.’

Na dit gezegd te hebben zwoer ik mezelf dat ik geen woordspelingen, woordgrapjes, metaforen of wat dan ook dat verband hield met mijn oude baan meer zou maken. Nooit meer.

‘Maar wat dan?’

‘Reizen,’ zei ik. ‘Avonturen, leven zoals het uitkomt. En groeien. Want reizen is groeien, schijnt.’

‘Wat, maar, waar naartoe?’ vroeg ze verward.

‘Zolang ik geen eigen paspoort heb, niet heel

ver,' zei ik. 'Ga je mee reizen, naar niet heel ver?'

Ricky dacht eventjes na.

'Igor en het spook gaan op reis,' zei ze uiteindelijk, 'en ze nemen mee?'

'Een paar uien,' antwoordde ik. 'En een kilo wortels.'

'En geld?' vroeg Ricky.

'Ligt eraan,' zei ik lachend terwijl ik mijn schouders ophaalde. 'Hoe goed denk je een standbeeld te kunnen zijn?'

Er kwam geen antwoord.

'Perfect,' zei ik. 'Dat komt wel goed.'

EINDE